The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

LATVIJA
A M E R I K Ā

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēlā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Redaktori: I. Viksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N. Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, tekstā $3.20-$-6.40 par vienu collas slejas teipu.

WEDNESDAY, MARCH 9, 1960. 20./950. n-rs. TREŠDIEN, 1960. GADA 9. MARTĀ 10. gads.

Daugavas Vanagu Centrālās valdes priekšsēža vietnieks un Daugavas Vanagu Fonda priekšsēdis

AUGUSTS ALKSNĪTIS
AIZSAULĒ

22. februārī Londonā, Anglijā, stājusies pukstēt pazīstamā DV organizācijas darbinieka majora Augusta Alksnīša sirds. Aizgājējs jau vairākus gadus slimoja ar koronāro trombozi, dažkārt pārciezdams smagas krizes, bet par spīti visam vienmēr centās turpināt darbu DV organizācijas vadībā. Izvadīšana notika sestdien, 27. februārī, piedaloties arī sūtnim K. Zariņam, DV priekšsēdim plkv. V. Janumam, DV, un citiem sabiedriskiem darbiniekiem, kā arī nelaika draugiem un cienītājiem. Aizgājējs atstāj dzīves biedri Londonā un meitu un dēlu Latvijā.

A. Alksnītis dzimis 1902. g. 8. novembrī Rīgā. Pirmā pasaules kaŗa laikā kopā ar vecākiem nonācis Krievijā. Atgriežoties dzimtenē iestājies Latvijas kaŗa skolā un 1926. g. beidzies tās inženieŗu nodaļu. Dienesta gaitas risinājušās 8. Daugavpils kājnieku pulkā un vēlāk Autotanku pulkā. 1937. g. janvārī beidzis Latvijas augstāko kaŗa skolu un turpmāk strādājis Armijas stāba operātīvā daļā. Latvijas armijā sasniedzis kapteiņa dienesta pakāpi.

Otrā pasaules kaŗā iestājies Latviešu leģionā, kuŗā cīnoties paaugstināts majora dienesta pakāpē. Sākumā bijis divīzijas kājnieku priekšnieka adjutants, tad bataljona komandieris 32. grenadieŗu pulkā. Pēdīgi ar savu bataljonu bijis plkv. V. Januma kaujas grupas sastāvā Berlīnes ielenkumā. Par kauju nopelniem apbalvots ar vairākām goda zīmēm, ieskaitot I šķ. Dzelzs krustu.

Gūsta dienas vadījis Zēdelghēmā, kur piedalījies DV organizācijas dibināšanā. Anglijā reizē ar daudziem citiem bijušiem kaŗavīriem iecelojis 1947. gadā. DV organizēšanās sākumā, jau 1949. g. ievēlēts DVF valdē, kuŗā nepārtraukti darbojies līdz savai nāvei. Sākumā bijis priekšsēža vietnieks, bet visu vēlāko laiku valdes priekšsēdis. Izveidojoties DV centrālai valdei, tajā visus gadus, reprezentēdams DV Anglijas saimi, bijis priekšsēža vietnieks. Par nopelniem organizācijas darbā CV 1954. g. oktobrī piešķīra A. Alksnītim DV zelta krūšu nozīmi.

Kopš Anglijas pārstāvniecības — LNPL — izveidošanās bijis tās loceklis, kādus gadus darbodamies arī tās prezidijā. Kā LNPL pārstāvis bijis šī kontinenta centrālajā pārstāvībā — LAK EC, kur pildījis prezidija priekšsēža pienākumus. Sakarā ar veselības pasliktināšanos, vēlākos gados sabiedriskā rosība galvenokārt saistījusies ar DV darbu.

Ar savām pūlēm, taktu un nesavtīgo priekšzīmi nelaiķis sabiedriskajā darbā bija ieguvis vispārēju cieņu un atzīšanu.

Ceļš uz dusas vietu sākās piektdien, 26. februārī, no sēru mājas Anglijas galvaspilsētā. Atvadām bija pulcējušies visi tuvie draugi, arī sūtnis K. Zariņš ar kundzi, DV vadības darbinieki. Svētbrīdi vadīja sirmais prāvests Edgars Bergs. Vakara agrajā tumsā sēru procesija automašīnās virzījās uz lielpilsētas centra rajonu — DV namu Queensborough Terrace. Te sagaidītāju vidū bija arī tikko no Vācijas iebraukušais plkv. V. Janums. Pēdējo nakti dižais aizgājējs pavadīja nama zālē, sveču apmirdzēts, zaļumkoku ēnā, vainagu un ziedu apņemts. Pie sienas galvgalā Latvijas karogs sērās, līdzās gleznotā Latvijas saulīte, Latviešu leģiona nacionālo krāsu vairodziņš, Dauagavas Vanagu emblēmas, tālāk gleznas. Vēl pēdējo nakti pie aizgājēja nomodā bija dzīves biedre.

27. febr. rītā plkst. 8 goda sardzē nostājās DV vadītāji darbinieki — plkv. V. Janums, L. Rumba, J. Frišvalds, J. Ranka, F. Kursietis, LKOK L. Ādlers. Nākamā goda sardzes maiņā bija divpadsmit vīru, to vidū LAK EC prezidija pr-dis A. Abakuks, DVF valdes, DVF revīzijas komisijas, DVF Londonas nodaļas valdes locekļi un virsnieki. Plkst. 8.30 atvadu ieskaņai Galda Trēziņa, komp. Albertam Jērumam izpildot klavierpavadījumu, nodziedāja skumjo Visiem rozes dārzā zied . . . Nama zāle pilna pavadītāju. Dievvārdus vada prāv. Edg. Bergs. DV organizācijas vārdā atvadās plkv. V. Janums, īsi raksturojot aizgājušo cīnītāju. Seko Daugavas Vanagu dziesmas pants: Ak, retākas rindas ik gadus mums tiek . . . Vēl bēŗu dziesma, prāvesta svētīšanas vārdi. Nelaiķis DV namu atstāj pēdējo reizi. Sēru brauciens daudzajās mašīnās, pa saules apmirdzētajām Londonas ielām, plkst. 10 ir sasniedzis Kensal Green kapsētas krematoriju. Kapellā notiek vēl prāvesta vadītais pēdējais atvadu svētbrīdis, un kaŗavīra un cīnītāja Augusta Alksnīša šķirsts zūd mūsu skatam.

Kapsētas miera dārzā, godinot aizgājēju, krāšņus vainagus noliek sūtnis K. Zariņš, DV priekšnieks plkv. V. Janums, LAK EC pr-ja pr-dis A. Abakuks, no DVF valdes — sekr. J. Ranka, LNPL prezidija — J. Andrups; Latviešu virsnieku apv., DV Dānijas nod., DVF Ziemeļanglijas novada, DVF Londonas un citu DVF nodaļu un kopu, kalpakiešu pārstāvji. No Vanadzēm ziedus noliek M. Ķeņģe, ir vēl daudz citu ziedu un vainagu sveicienu nesēju. — Un esam bijuši liecinieki diža vīra ceļa galam.

Bērinieki vēl sapulcējās DV namā, kur aizgājēja godināšanai notika svinīga DVF valdes sēde. Tajā piedalījās DV pr-ks plkv. V. Janums, DVF goda pr-dis sūtnis K. Zariņš, DVF valdes pr-ža vietn. L. Rumba, sūtniecības padomnieks T. V. Ozoliņš, DVF valdes un rev. kom. locekļi. Pēc sēdes aizgājēja tuvākie pavadītāji pulcējās zālē pie kopēja bēŗu azaida. — Cildens vīrs un darbinieks ir aizgājis mūžībā, bet DV organizācijas mērķi gaida palicēju darbus to piepildīšanai. Viņu darbs un panākumi būs arī labākais apliecinājums un godderība nelaiķim.

Jānis Frišvalds

PLKV. O. KALPAKU PIEMINOT

Plkv. O. Kalpaka cīņas, varoņ garu un nāvi pieminot, Toronto organizāciju kopa rīkoja svinīgu dievkalpojumu Sv. Jāņa baznīcā, Toronto. Attēlā korporāciju pārstāvji ar saviem karogiem goda sardzē. J. Kreiļa uzņ.

VAI RIETUMVĀCIJA APDRAUD PASAULES MIERU?
Norstads atbalsta vāciešu bazes Spānijā

Padomju Savienībai un komūnistiem nemaz nepalīdzot, Rietumvācijas iecerētās bazes Spānijā kļūst par Rietumu sabiedroto nesaprašanās augli.

Rietumvācijas militārās apgādes un lidotāju apmācības bazes sacēlušas daudz lielākas nepatikšanas, nekā aizsardzības ministrs Štrauss jebkad varēja iedomāties. Vācu bažu jautājums izraisījis asu reakciju ne tikvien pārējo Rietumu sabiedroto starpā, bet arī pašā Rietumvācijā, aizsardzības ministram Štrausam mēģinot visu starptautisko domstarpību vainu šai jautājumā uzvelt ārlietu ministram fon Brentano.

Novērotājam no ārpuses var tikai likties, ka bažu jautājumu Spānijā aizsardzības ministrs Štrauss kārtojis saziņā ar savu valdību, Rietumu lielajiem un Ziemeļatlantijas organizācijas bruņoto spēku virpavēlnieku ģen. Norstadu. Bet ka tas darīts ar tādu nerakstītu ziņu: ja pasaulē par Rietumvācijas soli izceļas kaut kāds satraukums, pēdējai visa atbildība jāiznes uz saviem pleciem. Un tā tas arī ir noticis.

Kopš ziņa par Rietumvācijas bazēm skandalozā veidā parādījās pasaules presē kā Ziemeļamerikā, tā Eiropā, roku mazgāšana pastiprinājusies ļoti straujā tempā. Sav. Valstu ārlietu ministrs Herters personīgi brīdinājis Rietumvācijas sūtni, ka ar bazēm Spānijā labi nebūs. Tam noteikti pretojies ģen. Lauris Norstads, kaut gan kā viens, tā otrs par vācu plānu bijuši informēti. Nē pateicis arī Anglijas ārlietu ministrs Lloids. Bet neviens nav mēģinājis vāciešus apturēt — aizmuguriski Rietumu lielie ir atļāvuši Rietumvācijai meklēt bazes ārpus Ziemeļatlantijas loka, lai gan Bonnas valdībai ir atļauts bruņoties vienīgi šī bloka iekšienē.

Kamēr Rietumu lielie par vācu mēģinājumu radīt bazes Spānijā esot bijuši informēti, pārējās, mazākās valstis par to neko neesot runājušas; to starpā Kanada. Par to publiski jau paspējuši uztraukties ārlietu min. Grīns un min. prezidents Dīfenbeikers. Arī Kanadas Senātā pacēlušās balsis pret Rietumvāciju. Vācu bažu opozicijas vadītājs ir kādreizējais Toronto Spadainas liberāļu pārstāvis parlamentā, tagadējais senātors Dāvids Krolls.

Roku mazgāšanas periodā Rietumvācija nav palikusi arī gluži bez atbalsta. Netiešs atbalsts vērojams lielvalstu sabiedroto rīcībā, un proti, ka neviens nemēģina vāciešus apturēt. Palīdz arī aizsardzības ministra Štrausa argumenti, ka drīz vien lidmašīnas Rietumvāciju spēs pārlidot desmit minūtēs un ka ar to vien pietiek, lai pierādītu, ka Vācijai nepieciešama atspersanās ar kaut kur ārpus savas zemes robežām.

Un, beidzot, **Rietumvācijas mēģinājumu iegūt bazes Spānijā tagad atbalsta Ziemeļatlantijas organizācijas bruņoto spēku virspavēlnieks ģen. Norstads. Pēdējais, pārējām valstīm kritizējot vāciešus, Rietumvāciju raksturo kā lojālu sabiedroto un uzticamu pārstāvi brīvās pasaules aizsardzībā.** Paši vācieši, savukārt, deklarē, ka militārās apgādes un lidotāju apmācību bažu jautājumā līgums ar Spāniju tiks parakstīts tikai tad, ja to akceptēs visa Ziemeļatlantijas organizācijas padome.

GVINEJA ATZĪST AUSTRUMVĀCIJU
RIETUMVĀCIJAS VALDĪBA ATSAUC SAVU SŪTNI NO GVINEJAS

B o n n ā. — Pagājušās nedēļas nogalē nule kā neatkarību ieguvusī Rietumafrikas valsts Gvineja ir pirmā nekomūnistu valsts, kas diplomātiski atzīst Austrumvācijas komūnistu valdību. Rietumvācijas valdība nekavējoties atsauca savu sūtni no Gvinejas un ir liels jautājums, vai pēdējais vispār atgriezīsies, jo Rietumvācija vēl cieši turas pie savas Halšteina doktrinas. Tā nosaka, ka katra valsts, ar kuŗu Rietumvācijai ir diplomātiskas attieksmes, kas atzīst Austrumvāciju, ir rīkojusies nedraudzīgi pret Rietumvāciju. Uz šīs doktrinas pamata Rietumvācija 1957. gadā pārtrauca diplomātiskās attieksmes ar Tito Dienvidslaviju. Vienīgais izņēmums ir Padomju Savienība. Pēdējā atzīst Austrumvāciju, un Rietumvācijas sūtnis sēž Maskavā.

HAVANĀ EKSPLODĒJIS MUNĪCIJAS KUĢIS
Kubas valdība netieši apvaino Sav. Valstis sabotāžā

H a v a n ā. Š. g. 4. martā Havanas ostā uzsprāga kāds franču tirdzniecības kuģis, kas bija atvedis Kastro armijai municiju no Beļģijas. Sprādzienā nogalināti ap 100 un ievainoti vairāki simti cilvēku, kā arī nodarīti lieli materiālie zaudējumi. Eksplozijai sekoja ārkārtēja Kubas ministru kabineta sēde, pēc kuŗas radiorunu teica prezidents Dortikos. Pēdējais deklarēja, ka izdarīts gļēvs un barbarisks noziegums pret Kubas tautu.

Lai gan oficiāli Kuba to nav uzdrošinājusies pateikt, ministru prezidents Kastro eksplozijā vaino amerikāņus: tieši pirms sprādziena kuģa tuvumā manīta kāda vienvietīga sporta lidmašīna, kas, pēc Kastro domām, esot visas traģēdijas iemesls. Par to, ka ostas amatpersonas rīkojušās nelikumīgi, ļaujot municijas kuģim iebraukt Havanas ostā, Kastro neuztraucas.

Ziņas, kas saņemtas no Parīzes vēstī, ka franči neticot Kastro versijai, it kā nelaimē būtu vainojami amerikāņi. Eksplozijas cēloņa noskaidrošanai uzsākta izmeklēšana.

KANADA UN PAD. SAVIENĪBA SAPROTAS

Kanada ar mieru nekavējoties pārtraukt ieroču mēģinājumus bez starptautiskas pārraudzības.

O t a v ā. Kanadas ārlietu ministrs Grīns domā, ka atomieroču jautājumā galvenā problēma ir mēģinājumu pārtraukšana (kā domā Pad. Savienība) un nevis šo pārtraukumu pārraudzība (kā domā Sav. Valstis un Anglija). Ārlietu ministrs aizrādīja, ka minētās trīs atomvalstis jau runā vairāk kā 16 mēnešu un nevar vienoties tikai tādēļ, ka sabiedrotie pieprasa tūlītēju mēģinājumu pārraudzību, kamēr Padomija uzsveŗ, ka efektīvu pārraudzības sistēmu var izveidot arī vēlāk.

Kad opozicijas vadītājs Pīrsons aizrādīja, ka ārlietu ministra Grīna nostāja ir pretēja Kanadas sabiedrotiem Ziemeļatlantijas organizācijā, pēdējais atbildēja, ka tas nav nekas jauns, ka Kanadas un pārējo sabiedroto domas dalījušās arī citos gadījumos.

Uz skatuves nomiris ievērojams dziedonis

Pag. nedēļā Metropolitēna operas izrādē, nodziedājis Verdī operas Likteņa vara āriju Ak prieks, pēkšņi miris lielais baritons Leonards Varrens. Dziedonim bija ne tikai lieliska, labi skolota balss, viņš bija arī apbrīnojams tēlotājs.

Porms 2 gadiem L. V. koncertējis arī Rīgā, kur radījis ārkārtīgu sajūsmu. Žurnālistiem gan viņš pazemīgi izteicies: Tā pienācās ne man, bet manai b r ī v a j a i zemei (ASV), no kurienes es nācu.

GĀNA KĻŪST REPUBLIKA

Pēc tautas nobalsošanas, kuŗā ministru prezidents par uzvaru nebaidās, Gāna kļūs neatkarīga republika ar savu prezidentu.

A k r ā. — Gānas ministru prezidents Nkruma pašreiz izstrādā konstitūciju republikai, kas nozīmē, ka karalieni Elīzabeti vairs neatzīs par šīs valsts galvu. Pirms republikas likumu stāšanās spēkā Gānas iedzīvotājiem par to ļaus nobalsot. Ministru prezidents Nkruma ir pārliecināts, ka nepieciešamo balsu vairākumu iegūt nebūs nekādu grūtību.

Pēdējo trīs gadu laikā, kopš neatkarības iegūšanas, Gāna bija neatkarīga valsts Apvienotajā britu kopvalstī bez sava parlamenta. Sagaida, ka Apvienotās britu kopvalsts ministru prezidentu konferencē, kas notiks Londonā šī gada maijā, Gānas ministru prezidents oficiāli paziņos savas tautas vēlēšanos kļūt par republiku, tai pašā laikā neizstājoties no Apvienotās britu kopvalsts. Pašreizējie piemēri ir Indija un Pakistana.

SUKARNO KĻŪST DIKTĀTORS

„Parlamenta kavēšanās sadarboties ar valdību apdraud valsts drošību un vienotību," deklarē prezidents, tādēļ parlamentam jāiet.

J a k a r t ā. — Pagājušās nedēļas nogalē Indonēzijas 3000 salu republikas prezidents Sukarno atlaida parlamentu, pārņemot visu noteikšanu savās rokās. Iedzīvotājiem diktātors apsolīja, ka parlamenta funkcijas tiks atjaunotas, cik vien ātri iespējams, bet, ka efektīgākai darbībai nepieciešamas pārmaiņas parlamenta iekārtā tiesībās un šo tiesību izmantošanā. 258 deputātu lielais Tautas pārstāvju nams, ko izvēlēja 1955. gadā, bija pirmais republikas 15 gadu pastāvēšanas vēsturē.

MIRIS TRAĢISKĀ NĀVĒ

4. martā sava brāļa mājās Ošavā dzīvi beidzis agr. Aleksandrs Liniņš. Viņu apbedīja māc. A. Lūsis 7. martā Jorkas kapos, Toronto.

Chruščevs atgriezies
SARKANAIS PASAULES APCEĻOTĀJS GATAVOJAS SARUNĀM AR DE GOLLU

M a s k a v ā. — Īsi pēc atgriešanās no Afganistanas galvaspilsētas Kabulas (atvadoties apsolot tās iedzīvotājiem 50.000 to. kviešu) Chruščevs iztirzāja sava Āzijas ceļojumu pieredzi klausītājiem Ļeņina stadionā Maskavā.

Savā runā viņš uzsvēra: kā Austrumiem, kā Rietumiem tagad jāizlieto viss iespējamais takts, lai neradītu kaut kāda veida politisku vētru, kas varētu negātīvi ietekmēt viņa gaidāmās sarunas ar Francijas prezidentu de Gollu 15. martā un valdību galvu konferenci, kas sāksies Parīzē šī gada 16. maijā. „Neviena vienīga valsts tagad nedrīkstētu situāciju sakomplicēt," brīdināja Chruščevs. Mūsu priekšlikumus zina visa pasaule. Ja Rietumu lielvalstis neliekuļo savā cīņā pēc vispārēja miera un nedara neko, lai sabojātu priekškonferences atmosfairu, tad tās lietas labā jau ir daudz ko paveikušas."

Šī Chruščeva runa bija pārsteidzoši mierīga. Vienīgie uzbrukumi tika vērsti pret imperiālistisko kolonismu, kas, pēc viņa domām, vainīgs visu to valstu nelaimēs, kuŗas viņš nule kā apmeklējis.

ZIŅAS ĪSUMĀ

- **Toronto policija uzstādījusi jaunu rekordu — vienā dienā „aplaimojot" 2.737 torontiešus ar parkošanas „tiketēm".**
- **Nervu gāze, kas bija saražota 2. pasaules kaŗa vajadzībām, bet netika izlietota, nule kā lielos kvantumos izklīdināta jūŗā Hamburgas tuvumā.**
- **Pagājušajā nedēļā beidzās sensācionālā tiesas prāva Bostonā par labu holandiešu kuģa radistam Van Rie, kas bija apsūdzēts Čikāgas rūpnieka meitas, 23 g. v. Līnas Kaufmanes noslepkavošanā. Pēdējās ķermenis bija izskalots Bostonas ostmalā pēc kāda visai mīklaina gadījuma uz preču kuģa „Utrecht" Populārākā versija bija tā, ka Van Rie 23 g. v. šķirteni piekāvis un pēc tam iemetis okeānā. Pats apsūdzētais, kas ir precējies, pēc prāvas avīžniekiem izteicies, ka L. Kaufmane devusies pašnāvībā. Tiesnešu žūrijas nobalsošanas rezultāti bija 6:6.**
- **Otavas „Upland" lidosta pieprasījusi RCAF štābam samaksāt 450.000 dol. par zaudējumiem, kas radušies sakarā ar kāda F-104 iznīcinātāja zemlidojumu, jo angāriem izbiruši visi logi un radušies arī vēl citi zaudējumi.**
- **Šī kontinenta „tīneidžeŗu" elks" Elvis Preslijs savas dienesta gaitas ASV armijā izbeidzis un atgriezies mājās pie vecākiem. Grūti gan bijis šķirties no Vācijas, kur palikušas vairākas draudzenes, tomēr Preslija garastāvoklis jūtami uzlabojies, kad viņš sagaidīts lidostā kā uzvarētājs.**

NATO PLĀNO JAUNU ARMIJU
AR VIENU BATALJONU NO KATRAS VALSTS ZIEMEĻATLANTIJAS ORGANIZĀCIJA GRIB VEIDOT JAUNU, KUSTĪGU ARMIJU.

P a r ī z ē. Visu militāri modernāko izlietos jaunā Ziemeļatlantijas organizācijas armija, ko mēģinās izveidot nākamā gada laikā. Kā apbruņojumā, tā sastāvā armija būs kaut kas pavisam jauns. Katra Ziemeļatlantijas organizācijas valsts dos vienu bataljonu (Sav. Valstis, Anglija un Francija būs pirmās), kuŗus apgādās ar parastiem un atomieročiem; tie būs motorizēti, spējīgi ātri pārvietoties un tiks īpaši apmācīti mazu kaŗiņu vešanai. Jaunajai „bataljonu armijai" būs pašai savi gaisa un jūŗas spēki, un tā būs pilnīgi patstāvīga.

Kā jau minēts, sākumā jaunajā armijā būs trīs bataljoni — amerikāņu, angļu un franču. Pēc tam nāks klāt divas citas valstis, kuŗas ģen. Norstads vēl nav vārdā minējis. Tālākais solis būs bataljonu skaitu paaugstināt no pieci uz astoņi. Un tikai pēc tam armijā iesaistīs visas Zemeļatlantijas organizācijas valstis. Tādēļ arī saprotama ministru prezidenta Dīfenbeikera piezīme, ka Kanadas līdzdalība pagaidām netiks prasīta.

FESTIVĀLS ADELAIDĒ

Laikā no 12. līdz 26. martam Adelaidē (Dienvidaustrālijas galvaspilsētā) notiek mākslas festivāls. Festivālu atklās 12. martā ar lielu koncertu. Nākošā dienā paredzēti svinīgi dievkalpojumi dažādās baznīcās. Citās dienās notiks operu izrādes, baletu vakari, leļļu teātŗu izrādes, mākslas izstādes; uzvedīs arī tautiskās dejas; paredzēti dziesmu koŗu priekšnesumi. Arī latvieši piedalīsies ar savu kori un tautisko deju ansambli. B. L. k. d.

LIELĀS KATASTROFAS SEKAS
Epidēmijas briesmas pārtrauc glābšanas darbus

Zem drupām paliek 6.000 - 8.000 nogalināto, vai tādu, kuŗus nekad neizglābs.

A g a d i r ā. Pēc turpat veselas nedēļas ilgiem glābšanas darbiem Marokas tveicē (temperātūrai bieži pārsniedzot 100 gradu F.), glābšanas darbu vadītājs kroņprincis Haseans šos darbus pārtrauca. Lielais karstums, milzīgie žurku bari, klejojoši suņi, kaķi un dažādi insekti par daudz apdraudēja pašu glābēju dzīvības un draudēja izraisīt epidēmijas. Glābšanas darbu pēdējā dienā atrada vairs tikai vienu dzīvu cilvēku. Toties zem drupām palikušo skaits ir ļoti liels — 6.000 - 8.000 cilvēku. Atrasto līķu skaits pārsniedz 4.500.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

AR LATVIJU SIRDĪ

KALPAKIEŠUS GODINOT

A. VILKS

Arvien dziļāk pagātnē iegrimst laikmets, kuŗa lielums saistīts ar mūsu patstāvības iegūšanu, kam sekoja bagāts un sasniegumos vienreizējs vēstures posms. Mums piemīta tās pašas īpašības un dziņas, kas visām tautām, kuŗu paaudzes izaugušas ēnā un atkarībā no citu tautu ietekmes un uzkundzēšanās tieksmēm.

Ja šī cīņa par pašnoteikšanos bija mūsu aktīvitātes un centienu gala rezultāts, ko noslēdza 18. novembŗa akts, tad ir jāsaskata un jāiegaumē, kāda nozīme ir bijusi katrai detaļai, kas kopsummā deva tik spožu un varenu nobeigumu mūsu tautas nākotnes veidošanā.

Ar iecerēm vien nepietiek. Protams, tām ir varens dzinējspēks un aicinātāja vara, kas aizrauj un veido sekotāju pulku. Bet nevienai tautai tās brīvība nav pasniegta uz sidraba šķīvja — bez cīņu sīvuma un asins upuriem. Idejas aizrauti, vīri, sievas un jaunatne allaž veidojuši to reālo cīņas spēku, kas nepieciešams iecerētā mērķa sasniegšanai. Tā tas rakstīts arī tai mūsu vēstures posmā, kad cirtās ceļi uz savu valsti un brīvību.

Latviešu vecie strēlnieki ar tūkstošiem upuŗu uz Latvijas zemes liecināja karstu savas brīvības ieceri. Tikai dažus gadus vēlāk Latvijas atbrīvošanas kaŗš dunēja tai pašā virzienā un noskaņā, no simtiem gadu slāpētas klusēšanas atmodinādams visu tautas spēka, dotumu un iespējamību rezerves iecerētā mērķa konkretizēšanai. Šai akcijā tad uzmirdzēja daudz labu un aizrautīgu piemēru, kuŗu nozīme nav mazinājusies vēl mūsu dienās, kaut stāvam lielā attālumā no apvāršņiem, kur reiz plandījās brīvības cīņu ugunis.

Tur kāda spoža piemēra gaismā vēl šodien soļo pulciņš pirmo kaŗavīru ar savu pavēlnieku priekšgalā, aiz Rīgas tiltiem atstādami neziņu un draudīgu postu, bet savās sirdīs nesdami kādu ticību un karstu aicinājumu upurim Latvijas brīvības labā.

Viņiem līdzīgi bija arī citos Latvijas nostūros, sevišķi ziemeļos, kur veidojās mūsu ziemeļnieku cīnītāju vienības. Taču svarīgs moments toreizējos apstākļos bija situāciju savādīgums un izšķīrēja nopietnība valsts dienvidos — Kurzemē. Tas prasīja uzticību, un vēl reiz uzticību un prasmi — paļauties savas sirds aicinājumam un kalpot nacionālajam pašlepnumam.

No mazā kalpakiešu pulciņa, kuŗa bruņojumā bija vai bienīgi pašu vīru ticības spēks, izstaroja daudz no tām īpašībām un raksturojuma, kāds nepieciešams katram kaŗavīram un patriotam. Ticēt gaismai visbaigākās nakts tumsā bija šo pašaizliedzīgo siržu devums savai tēvzemei. Un ar to pietika, lai visā Kurzemē uzraustu kādu saviļnojumu, kuŗam pateicoties pieauga to pulks, ar kādu bij iespējams atsākt pirmās kauju operācijas pret ienaidnieku. Protams, netrūka arī nogaidītāju un šaubīgo. Bet ar pirmajiem panākumiem viņu skaits mazinājās, un kaŗa vienību formācijas pieauga iespaidīgā spēkā. Līdzīgi pavasaŗa atblāzmai pār Ventu, kas izplūda visā Kurzemē, no šīs dienvidu likteņupes sākās varenais gājiens Latvijas brīvības virzienā. Varbūt tikai uz mirkli to smagi nomāca plkv. Kalpaka un viņa līdzgaitnieku nāve kaŗa laukā. Taču tai bija lielas pašuzupurēšanās raksturs, kas vēl dziļāk sabangoja patriotu apņemšanos. Laba darba un pašaizliedzīga veikuma piemērs ir kā klinšains balsts un taisnīga ceļa rādītājs. Tāds mums tolaik bija vajadzīgs. Un bez tā mēs nevaram un nevarēsim iztikt nedz tagadnē, nedz nezināmā nākotnē. Kalpakiešu un viņu vadoņa piemērs Latvijas vistumšākās liktenstundās liecināja par pašaizliedzību un ziedošanas gatavību. Gatavi cirtienam kalpakieši stāvēja kūmās pie Latvijas brīvības šūpuļa, neaizmirsdami, bet kopā ar tautu tencinādami arī par to ideālismu un brīvības gribu, kas milzīgajos asins upuros izplūda Ložmetēju kalnā un Nāves salā . . . Jo tautas brīvības alkas izpaudās cīņās. Daudzi, kas vēl palika dzīvajo rindās no dvēseļu putena nakts, ar tādu pašu ticību sirdī iekļāvās kalpakiešu uzticīgajā pulciņā. Šie piemēri lai paliek par pamatbalstu mūsu darbam, rīcībai un centieniem nākotnē, no kuŗas reiz sagaidīsim citādu ievirzi un gaišākas perspektīvas mūsu tēvzemes likteņa izkārtojumā.

Pilsētas tēvi „nocērp" celtnei 8 stāvus

Hamiltonas termināla būvdarbi sāksies vasarā

Latviešu architekta V. Upenieka projektētais mazais „Rokefellera centrs" Hamiltonā savu īstenojuma sākumu pieredzēs šai vasarā. Šai multimiljonu ēku kompleksā bija arī vairāki debesskrāpji, un viens no viņiem bija paredzēts 24 stāvu augsts. Bet te sākās kāda cita nelaime, jo Hamiltonas pilsētas valdes būvnoteikumi nosaka, ka pilsētā nav atļauts celt ēkas augstākas par 12 stāviem. Tā nu centra īstenotājiem ir bijusi sīva cīņa par būvatļaujas dabūšanu, kas noslēgusies ar to, ka pilsētas tēvi tomēr nav atļāvuši īstenot projektu visā pilnībā, bet ka augstākā celtne projektā noteikta uz 16 stāviem, tādējādi „nocērpjot" projekta augstumu par veseliem 8 stāviem.

Īpašnieki no sava nodoma nav atteikušies, kaut arī nācies grozīt sākotnējos nodomus un ieceres. Vasarā sāksies jaunā projekta būvdarbi. Iecerētais būvlaukums atrodas pašā pilsētas centrā.

PULKV. O. KALPAKA ATCERE DV NAMĀ TORONTO

Arī šogad DV Toronto nodaļa rīkoja plkv. O. Kalpaka piemiņai veltītu vakaru, kurā nod. pr-ks P. Ratnieks runāja par leģendārā pulkveža un viņa kaŗavīru varoņgaitām, godinot kr tušos cīnītājus ar klusuma brīdi. J. Kreiļa uzņēmums.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel RE 8-7798, Montreal, P Q
5210 VICTORIA AVE. APT 16

I. Andrejsons, C. L. U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

LATVIEŠU JAUNATNE ATRODAS UZ PAREIZA CEĻA

LNKA 5. PADOMES OTRĀS SESIJAS ATZINUMI UN LĒMUMI

III

Kultūras un izglītības nozares vadītājs R. Bregžis norādīja, ka LNAK Kultūras un Izglītības nozares darbība galvenokārt izpaudusies rosinot un saskaņojot kultūrālos un izglītības pasākumus tais nozarēs, kuras neietelp vietējo organizāciju darbības apjomā. Labi panākumi bijuši latviešu jaunatnes audzināšanā. Šim mērķim noorganizēta Jaunatnes audzināšanas padome, ko vadā prof. V. Burkēvics. Par patīkamu tradiciju ir izveidojusies gadskārtējā Kultūras dienu sarīkošana, ko atbalstījušas visas organizācijas. 1959. gadā Ziemeļamerikas Kultūras fondam no Kanadas nosūtīts $ 700.—.

1958./1959. mācības gadā Kanadā darbojušās 15 latviešu skolas un pie Toronto tautas augstskolas ar labām sekmēm Sestdienas ģimnazija, ko vadā prof. V.Burkēvics.

Skolēnu skaits Kanadā pieaudzis par 8%, pagājušā gadā sasniedzot 650. Vislielākais skolēnu skaits ir Toronto latviešu sestdienas skolā, kur telpu trūkuma dēļ nav pat iespējams uzņemt jaunus skolēnus.

Pārrunājot autoru honorāru jautājumu, referents E. Slaucītājs norādīja, ka autoru honorāri noteikti jāmaksā, un autori par viņu izlietotajiem darbiem ir aizsargāti ar likumu. 1959. gadā pavisam saņemts $ 278.— Vēl aizvien LNAK glabājas iepriekšējos gados iemaksātie honorāri ap $ 105.—, kuriem, par spīti aicinājumiem laikrakstos, vēl nav pieteikušies saņēmēji.

Palīdzības nozare pie LNAK pagājušā gadā izsūtījusi 573 ziedojumu vākšanas sarakstus, no kuriem līdz p.g.31. decembrim atpakaļ saņemtas 86 — līdz ar ziedojumiem $ 568.— apmērā, un 93 saraksti atsūtīti atpakaļ tukši. Pārējie saraksti uz 1. janvāri vēl nemaz nebija atsūtīti atpakaļ.

Aprūpes nozare no saviem līdzekļiem aizdevusi ceļa naudām pāri par $ 800.—, ko padome ierosina pārvest uz latviešu kreditsabiedrību.

Jaunatnes darba veiksmība pierādījusies it sevišķi ar to, ka piesaistīti vairāki aktīvi darbinieki no jauniešu vidus. No pārrunām izritēja, ka Ziemeļamerikas kultūras fonds piešķirot ļoti maz vērības jaunatnes izdevumiem, kaut gan to materiālais stāvoklis ir diezgan grūts. Kaut vai piemēra pēc, Kultūras fonds izmaksā $ 500.— balvu individuālam autoram, bet Jauno Gaitu, kurā bez kādas atlīdzības darbojas ap 200 pašaizliedzīgu jauniešus, Kultūras fonds neatbalsta.

Padome nolēma lūgt Ziemeļamerikas Kultūras fondu atbalstīt jaunatnes izdevumus, bez tam 1960. gadu izsludinot par Jaunatnes apgāda gadu, līdz ar to aicinot abonēt jaunatnes izdevumus un iegādāties apgāda „Ceļinieks" pajas. Lai rādītu priekšzīmi, ka ikviens latvietis, kas pārsniedzis jauniešu robežu, var būt jaunatnes organizācijā kā biedrs veicinātājs, 33 padomes locekļi iegādājās biedru veicinātāju kartes par $ 1.— gabalā, lūdzot arī pārējos sekot šim aicinājumam.

Latviešu jaunatnes apvienības Kanadā valdes pr-dis V. Zariņš deklarēja, ka Pēteris Dreimanis, ne ar vārdiem vien, bet arī darbiem pierādījis tēvzemes mīlestību, par ko viņam jaunatnes apvienība piešķīrusi jaunatnes balvu (aplausi). LNAK valdes priekšsēdis V. Upeslācis norādīja, ka latviešu jaunatne Kanadā atrodas uz pareiza ceļa, un Kanadā nav arī problēmu jauno un veco latviešu starpā.

Par Toronto latviešu kreditsabiedrību pārskatu sniedza tās vadītājs A. Svenne; no tā redzams, ka 6 mēnešu laikā šī sabiedrība uzrādījusi ļoti labus panākumus. Noguldījumos uz 27. februāri saņemts pāri par $70.000,-, bet aizdevumos uz 1. janvāri izsniegts pāri par $45.000.— Tas pierāda, ka latvieši ar saviem līdzekļiem spējuši izpalīdzēt paši saviem tautiešiem. Padome nolēma, ka kreditsabiedrības dibināmas arī citās vietās Kanadā. Kreditsabiedrība pagājušā gadā uzrādījusi skaidru peļņu $ 230.98.—.

Stājoties pie vēlēšanām, par valdes priekšsēdi ar 28 balsīm, vienam atturoties, ievēlēja līdzšinējo V. Upeslāci. Valdē: V. Uiska (24 balsis), J. Grodnis (23), J. Niedra (22), T. Kronbergs (22), A. Rožkalns (21), D. Vidiņa (19), K. Bencons (18) un A. Lūsis (17). Revīzijas komisijā: E. Slaucītājs (25), V. Bukovskis (23) un G. Liepiņš (19). Baltijas tautu federācijā, A. Stašānam atteicoties, ievēlēja A. Svenni.

Tā kā šoruden notiks LNAK padomes vēlēšana, par vēlēšanu komisijas priekšsēdi ievēlēja J. Grīsli.

Padome pieņēma statūtu grozījumu 6. pantā, tālākos grozījumus atstājot nākošai padomei, kad statūtu komisija būs izstrādājusi attiecīgu grozījumu projektu.

Padomes sesija notika bez liekām un nevajadzīgām spriedelēšanām, ko veicināja lietišķais kārtības rullis. Sesijas norisi vadīja galvenokārt padomes pr-dis prof. A. Dreimanis.

KANADĀ

TORONTO

● Saulaines pārvaldes pr-ks E. Buka un māc. A. Lūsis bija izbraukuši uz Baksteru, lai noskaidrotu vasaras mājiņu celšanas iespējas Saulainē.

● Draudzīgā aicinājuma un kultūras dienu ietvaros, Arnolds Šķiņķis, dāvinājis 20 eks. savas grāmatas „Kurzemes Cietoksnis" Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolai.

● Sv. Jāņa draudzes jauniešu vakarā bija ieradušies Darba kopas vad. V. Gulēns, Br. Rubess un Biruta Rubesa, Dagnija Treijere, un K. Staško. Bija pulcējušies ap 30 jauniešu. Vakaru ar īsu svētbrīdi ievadīja māc. A. Lūsis, norādot, ka draudze jau ilgāku laiku domājusi par jaunatnes darba atsākšanu, bet piemērotu telpu trūkuma dēļ šo nodomu nav bijis iespējams realizēt. Draudzei tagad ir savs nams, kur jaunatne varēs pulcēties uz saviem vakariem un nodarbībām.

Vakara nodarbības bija noorganizējis un vadīja Br. Rubess. Viņš arī vadīja disputu par tematu „Vai ārsts drīkst saīsināt slima pacienta ciešanas, dodot zāles, kas ātrāk izsauc nāvi". Jaunieši piedalījās disputā ar lielu interesi. Aizklāti nobalsoja, ka šādi vakari būtu rīkojami vismaz reizi mēnesī.

Māc. Lūsis salaulāja Ēriku Taubi no Grand Rapidiem, Mich. un Birutu Svekri.

● Pēkšņā nāvē mirušo Vanadžu darbinieci Emmu Priedi pag. trešdien guldīja zemes klēpī Jorkas kapu latviešu nodalījumā. Izvadīja māc. A. Čops. Vanadžu pr-ce M. Jonāne bij. līdzgaitniecei veltīja atzinīgus vārdus un nolika krāšņu vainagu. Tāpat atvadu vārdus teica un ziedus uz kapa nolika DV Toronto nod. pr-ks P. Ratnieks, Vanadzes, draugi un paziņas.

● Svētdien, 13. martā, plkst. 10.30, TLB namā, 198 Osler ielā, Kanadas latviešu skautu un gaidu jendu vadītāju un vad. v. apspriede.

● 13. martā, plkst. 3 p.p., DV namā, 123 Huron St., notiks Tērvetes skautu vienības vecāku un vadītāju pilnsapulce ar sekojošu tējas vakaru.

● Sestdien, 12. martā, TLB rīko savās telpās, 198 Osler ielā, kostīmu vakaru „Vecajā Daugavmalas tirgū". Mākslinieka O. Grebžes dekorātīvais ietērps. Dāmu komitejas cienasts. Ieeja pret ielūgumiem. Sākums plkst. 8 vakarā.

● Piektdien, 18. martā, TLB telpās tiks atklāta J. Dekšņa gleznu skate.

K.

HAMILTONA

● Hamiltonas DV rīkotais 5. Karnevāls Pigbridžā notika jautrības un sajūsmas zīmē. Par gaumīgu dekorēšanu bija rūpējušies vanagi. Šogad nāca klāt trīs jauni sienu zīmējumi A. Freimaņa jaukā izpildījumā. Karnevālā bija saradies pāri par 350 cilvēku, no tiem vairāk kā 65 maskās. Tās bija cita par citu skaistākas, tā kā masku godalgošanas komisijai nācās strādāt vaiga sviedros, lai taisnīgi piešķirtu vērtīgās balvas. Maskām balvas bija dāvinājuši Hamiltonas latviešu tirgotāji, M. Zitmanis (Atlantic Jewelery), G. Eikeris (Cannon Drugs), F.Erdmanis (pārtikas preču veikals), uzņēmēji A. Libsbergs un V. Skulmis, un S. Andrew's Real Estate. Vērtīgas balvas bija iegādājusies arī nodaļas valde.

1. godalgu saņēma Macharadža ar partneri-Krīgers un Oldermane, 2. godalgu Gladiators ar partneri, 3.godalgu Ziedu meitene,— Ņina Grīnberga, 4.-Slinkā meitene- Rasma Ķikauka, 5.-Sirmais velniņš-, Rūta Tuklera un 6. —ārsts ar māsiņu—Gundars Ķikauka ar kundzi. Bija arī rozes un tradicionālā amerikāņu loterija, kur elektrisko gultas segu laimēja L. Zeltiņš, bet torti E. Dumpe. Trešajam laimestam īpašnieks neradās, un to DV dāvināja Hamiltonas skautu gada svētku sarīkojumam.

Karnevālu raiti vadīja Valdis Tuklers. Bija jau krietni vien pāri pusnakts stundiņai, kad karnevāla viesi šķīrās, lai atkal satiktos citu gadu 6. Karnevālā Pigbridžā. Te jāpiezīmē, ka šis laikam bija vienīgais karnevāls, uz kuŗu bija braukuši apmeklētāji no tik tālām vietām kā J.Niedre no Ņujorkas un B. Dāle ar kundzi no Montreālas.

● Hamiltonas DV divās ziedojumu vākšanas akcijās savākuši pāri par $900.00, no kuriem jau nosūtīts DVKV palīdzībai aiz dzelzs aizkara $250.00, DVCV Vācijā $400.00, pēc norādījuma $62.14 un palīdzībai uz vietas $116.00.

● Hamiltonas Vanadžu kopas vadība 1960.gadam vienbalsīgi ievēlēta šādā sastāvā: priekšniece Ilga M. Breikša, priekšnieces palīdze Lizete Kalvāna, sekretāre Gaida Ieviņa, locekles Velta Melnbārde un Mirdza Zvirgzdgraude.

● Prāv. A. Skrodelis kristījis Lauru Lean Karinn Hotrum, Ronalda un Zintas Veltas, dz. Blūms meitu.

MONTREALA

● Montreālas latviešu biedrības rīkotais referāta vakars bija pulcējis 20 dalībnieku starptautiskās YMCAs telpās. To atklāja biedrības pr-ks Em. Mazutis ar īsu uzrunu. Referātu par pēdējo Irmas Grebzdes romānu „Zosukalna meitenes" lasīja rakstnieks Art. Voitkus. Vispirms referents atstāstīja īsu romāna saturu. Sekoja raksturu iztirzājums, vērtējums un kritika. Art. Voitkus saskata dažas problēmas, kā bērnu un vecāku attieksmes, pilsētas un lauku dzīvi u.c. Stils skaidrs. Labs kāpinājums. Romānā aprakstītais laiks ietveŗ ap 4 gadu posmu. Referents uzsvēra, ka uz katra soļa tur redzami latviskie elementi-latviskā vide. Referents saņēma krāšņus ziedus. Uz galdiem bija izstādītas 7 Irmas Grebzdes grāmatas.

● Montreālas latviešu skola 27. februārī skolas telpās rīkoja bērnu gadskārtējo karnevālu, kuŗā piedalījās ap 60 bērnu un tikpat daudz pieaugušo. Pirmajā daļā notika tautiskas dejas, kuŗās dzīvi piedalījās arī skolas pārzinis K. Deksnis un latviešu skolas skolotāji. Sekoja fotografa Reiņa Sīmaņa krāsu filmu izrāde; Disneland un Sant Diago zoloģiskais dārzs. Masku parādē, godalgas saņēma šādas maskas; 1. pirāts-Māris Vecmanis, 2.bitņiks Pēteris Brauns, 3. sirds-Helgi Lee Koppele, 4. bitīte - Anna Sprince DV Montrealas nodaļas pr-ka J. Gributa personīgo balvu, 5. skunks-Ieva Rakavska, 6. vijolīte-Inta Dreijere, 7. maijpuķīte — Austra Brāzma, 8. klauns — Juris Ķipēns, 9. klauns — Māris Mālderis.
Zāli gaumīgi bija dekorējis šaržists Jānis Streņģe.

Skolas rīkotā naudas loterija bija labi izdevusies, jo pārdotas gandrīz visas loterijas biļetes, ienesot skolai tautas tērpu iegādei ap 400 dolaru. Laimīgo loterijas biļeti, Nr. 981, laimēja Nikolajs Baumanis — 100 dolaru.

● Latviešu biedrības pilnsapulce notika 28. februārī skolas telpās un tajā piedalījās, ieskaitot valdes locekļus, 12 biedri. Par sapulces vadītāju ievēlēja inž. A. Spurmani, par protokolistu I. Skrastiņu. Pieņēma valdes izstrādāto darba kārtību. Ziņojumu par pagājušā gada darbību sniedza pr-ks Em. Mazutis, norādot, ka biedrības darbība bijusi sekmīga. Klāt nākuši 17 jauni biedri, kopā biedru skaits tagad 96. Par biedrības materiālo stāvokli ziņojumu sniedza kasieris Kr. Ozols, uzsveŗot, ka kases stāvoklis ļoti stabils. Biedrības dzīve pēdējos 10 mēnešos gājusi uz augšu. Rīkoti 2 referātu vakari, turpmāk, paredzams, tie notiks katru mēnesi. Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza M. Ikvilds. Arī biedrības grāmatnīcā valda laba kārtība un priekšzīmīga pārskatāmība.

Aklamācijas kārtībā valdē no jauna ievēlēja līdzšinējos valdes locekļus — Kr. Ozolu, M. Kaminsku, J. Streņģi, A. Bremzi, K. Lazdiņu un priekšnieku Em. Mazuti. No jauna ievēlēja 2 valdes locekļus: Trīsvienības draudzes mācītāju Art. Voitku un bijušo biedrības pr-ku Osk. Vīndedzi. Abi jaunievēlētie pilnsapulcē gan nepiedalījās, bet devuši savu piekrišanu valdē darboties. Jauno valdi sveica konsuls V. Tomsons. Visiem, kas darbojušies, pateicās biedrības pr-ks Em. Mazutis. Sapulci nosvērti vadīja inž. A. Spurmanis.

LASĪTĀJU VĒSTULES

BALTAIS ĢENERĀLIS

Latvijas Amerikā redakcijai:

Ar gandarījumu izlasīju Savienības „Kalpaka bataljons" valdes atspēkojumu LA slejās, sakarā ar bij. ministra Alfreda Bērziņa nepareizajiem apgalvojumiem laikrakstā Laiks par ģenerāļa J. Baloža darbību krievu bažu līguma gadā. Latviešu vecākā un vidējā paaudze, kam šie notikumi vēl labā atmiņā, par A. Bērziņa apvainojumiem ģenerālim J. Balodim bija ļoti sāpināta, it sevišķi vecie kalpakieši, kas ģenerāļa vadībā pēc Kalpaka naves cīnījās par Latvijas brīvību. Kā jau Kalpaka bataljona savienības valde aizrādījusi, ģenerālim J. Balodim viņa valstsvīra darbībā nevar saskatīt nekādas ēnas; ģenerālis gan visu mūžu kalpojis Latvijas valstij, pārciešot arī smagos un garos izsūtījuma gadus Pad. Krievijā.

Alfreds Bērziņš (pēc A. Valdmaņa) bija jaunākais ministrs pēdējā Latvijas ministru kabinetā, kamēr J. Balodis jau bija vīrs ar sirmiem matiem un plašiem piedzīvojumiem ne vien valsts darbā, bet arī kaŗa laukos. Kā savas tautas brīvības cīnītājs, viņš nonāca domstarpībās ar valsts prezidentu K. Ulmani, iestājoties par ātrāku satversmes došanu tautai. J. Balodis savus ieskatus paturējis līdz galam, bet par bij. ministru A. Bērziņu to nevar teikt. Viņam galvenais bija palikšana un noturēšanās ministru kabinetā.

Ģen. J. Balodi krievi deportēja, bet A. Bērziņš aizbēga uz Somiju un vēlāk uz Zviedriju. No toreizējā ministru kabineta locekļiem viņam vienīgajam bija žiglas kājas.

Par karjēristiem un savlabuma meklētājiem nebūtu ko rakstīt, ja tie nepulgotu mūsu cienītu valstsvīru darbu un sevišķi tos, kas visvairāk cietuši par savu tautu un tai visvairāk devuši.

Kalpakietis, ASV.

KAUNS, LIELS KAUNS!

Latvijas Amerikā redakcijai:

Nekas vairs nevar būt nekaunīgāk kā sākt aizkart mūsu nopelniem bagāto ģenerāli J. Balodi! ! Lai kas to darītu, bet ne cilvēks, kas savu „ādu" jau sen bija nogādājis drošībā . . . Bet, lūk, ģenerālis J. Balodis palika pie tautas!

Dievs, sargi ģen. J. Balodi!

L. B., Toronto.

VĀRDI UN DARBI

Latvijas Amerikā redakcijai:

Ar lielu interesi izlasīju jūsu laikrakstā 27. februārī ievietoto rakstu par „Balto ģenerāli", kur atspēkoti bij. ministra Alf. Bērziņa apgalvojumi par ģen. J. Baloža lomu kirevu bažu nolīguma lietā. Paldies „Kalpaka bataljona" savienības valdei par lielo drosmi cilāt šos jautājumus, jo līdz šim tādus ieskatīja par „trimdas vienības" grāvējiem.

Man, kā jaunietim un bij. Korejas kaŗa veterānam, jau sen gribējies ko tuvāk zināt par šiem notikumiem, lai skaidrāk izprastu dzimtenes traģēdiju un tās likteņa veidotāju lomu tās nelaimē.

Rakstā minēts, ka, neatkarīgi no Ulmaņa pavēles, katram palikt savā vietā, „dažs ministrs jau bija drošībā ārzemēs". — Vai tas būtu bijis tas pats ministrs, kuŗu, Hitlera Vācijai kapitulējot, netālu no Berlīnes vairāki tūkstoši latviešu bēgļu vienīgā automašīnā deleģēja pretim amerikāņu bruņotajiem spēkiem pēc palīdzības latviešu izvešanai drošībā no kirevu armijas, bet pats neatgriezās un pievīla palīdzības lūdzēju uzticību, un ar vienīgo transportlīdzekli devās drošībā, atstājot nabaga bēgļus viņu ļaunajam liktenim? —

„Šādus „vadoņus" un deleģētos vajadzētu celt gaismā un atmaskot, lai viņi lieki nemaldina trimdiniekus un jaunatni ar saviem „jaukajiem" vārdiem, kas nekādi nesaietas ar viņu darbiem.

Tagad „Brīvības talcinieka" redakcija varēs justies gandarīta, tai radies drosmīgs „sabiedrotais" — jo līdz šim tikai tā bija uzdrošinājusies „iepīkstēties" par dažu labu runas vīru vārdu un darbu lielo atšķirību . . .

Namejs, Čikāgā.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

MIRIS ALEKSANDRS VĪNDEDZIS

Latvijas kaŗflotes komandkapteinis

26. februārī savā dzīves vietā mira bijušais Latvijas kaŗaflotes komandkapteinis Aleksandrs Vīndedzis, sava mūža 70. gadā. Nelaiķis bija karsts ūdenssporta cienītājs; viņš sevišķi mīlēja jachtu sportu. Pats bija īsts speciālists šajā laukā, par ko liecina daudzās sacīkšu iegūtās balvas. Nāves cēlonis — pleca vēzis.

Pēc Rīgas reālskolas beigšanas studējis Politechniskā institūtā, tad evakuējies uz Krieviju, kur iestājies kaŗa flotes skolā Maskavā, ko beidzis leitnanta dienesta pakāpē.

Bijis dienvidus frontē, bet, sākoties revolūcijai, atgriezies Latvijā un iestājās Latvijas armijā, kur kalpojis līdz 1936. gadam, sākumā techniskā divīzijā, bet vēlāk bruņošanās pārvaldē. Pēc tam strādājis zviedru firmā Endel par elektrotechniskās daļas vadītāju.

Latvijas universitāti beidzis Latvijā ar inž. gradu. Kad Latvijas armija iepirka Francijā zemūdenes Spīdolu un Roni, A. Vīndedzi, kā speciālistu komandēja uz Franciju. Vēlāk strādājis Jūrniecības departamentā par inženieri. Vāciešiem okupējot Latviju, tie Vīndedzi, kā kuģu speciālistu komandē uz Krieviju — Odesu un Kijevu.

Trimdā Vācijā V. dzīvo Grēvenes nometnē, bet pēc iebraukšanas Kanadā 1951. gadā, sākumā strādā jachtklubā, bet vēlāk par technisko zīmētāju Dominion Bridge Co. Darbu pārtrauca pag. gada 5. oktobrī sakarā ar slimību, kā vēlāk izrādās, nelaiķa ķermenī jau ieperinājies nāves cēlonis.

Nelaiķis apbalvots ar vairākiem ordeņiem — Triszvaigžņu ordeni, Atbrīvošanas cīņu nozīmi un citiem. Nelaiķis bija [illegible] un nākošos Jāņos svinēt zelta kāzas.

Nelaiķis atstāja sievu, meitu, dēlu, znotu, vedeklu un mazbērnus. Nelaiķi uz pēdējo dusu no Armstronga apbedīšanas biroja izvadīja Sv. Pāvila draudzes mācītājs V. Sēfers. Apglabāts Rido kapos, 29. februārī.

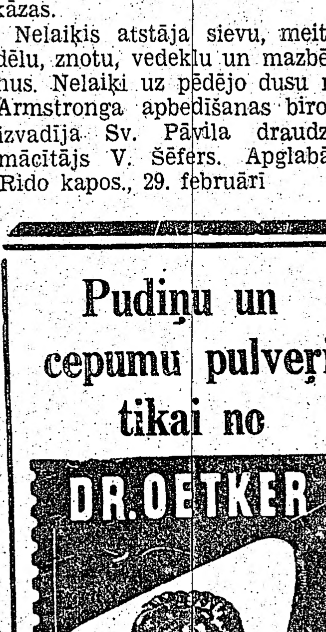

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar DV STOKHOLMAS NODAĻU, BOX 220, STOCKHOLM.

LA apgāds

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel RE 3-7798, Montreal, P. Q
5210 VICTORIA AVE. APT 16

I. Andrejsons, C. L. U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publis-kās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

LASĪTĀJU vēstules

BALTAIS ĢENERĀLIS

Latvijas Amerikā redakcijai:

Ar gandarījumu izlasīju Savienības „Kalpaka bataljons" valdes atspēkojumu LA slejās, sakarā ar bij. ministra Alfreda Bērziņa nepareizajiem apgalvojumiem laikrakstā Laiks par ģenerāļa J. Baloža darbību krievu bažu līguma gadā. Latviešu vecākā un vidējā paaudze, kam šie notikumi vēl labā atmiņā, par A. Bērziņa apvainojumiem ģenerālim J. Balodim bija ļoti sāpināta, it sevišķi vecie kalpakieši, kas ģenerāļa vadībā pēc Kalpaka nāves cīnījās par Latvijas brīvību. Kā jau Kalpaka bataljona savienības valde aizrādījusi, ģenerālim J. Balodim viņa valstsvīra darbībā nevar saskatīt nekādas ēnas; ģenerālis gan visu mūžu kalpojis Latvijas valstij, pārciešot arī smagos un garos izsūtījuma gadus Pad. Krievijā.

Alfreds Bērziņš (pēc A. Valdmaņa) bija jaunākais ministrs pēdējā Latvijas ministru kabinetā, kamēr J. Balodis jau bija vīrs ar sirmiem matiem un plašiem piedzīvojumiem ne vien valsts darbā, bet arī kaŗa laukos. Kā savas tautas brīvības cīnītājs, viņš nonāca domstarpībās ar valsts prezidentu K. Ulmani, iestājoties par ātrāku satversmes došanu tautai. J. Balodis savus ieskatus paturējis līdz galam, bet par bij. ministru A. Bērziņu to nevar teikt. Viņam galvenais bija palikšana un noturēšanās ministru kabinetā.

Ģen. J. Balodi krievi deportēja, bet A. Bērziņš aizbēga uz Somiju un vēlāk uz Zviedriju. No toreizējā ministru kabineta locekļiem viņam vienīgajam bija žiglas kājas.

Par karjēristiem un savlabuma meklētājiem nebūtu ko rakstīt, ja tie nepulgotu mūsu cienītu valstsvīru darbu un sevišķi tos, kas visvairāk cietuši par savu tautu un tai visvairāk devuši.

Kalpakietis, ASV.

KAUNS, LIELS KAUNS!

Latvijas Amerikā redakcijai:

Nekas vairs nevar būt nekaunīgāk, kā sākt aizkart mūsu nopelniem bagāto ģenerāli J. Balodi! ! Lai kas to darītu, bet ne cilvēks, kas savu „ādu" jau sen bija nogādājis drošībā . . . Bet, lūk, ģenerālis J. Balodis palika pie tautas!

Dievs, sargi ģen. J. Balodi!

L. B., Toronto.

VĀRDI UN DARBI

Latvijas Amerikā redakcijai:

Ar lielu interesi izlasīju jūsu laikrakstā 27. februārī ievietoto rakstu par „Balto ģenerāli", kur atspēkoti bij. ministra Alf. Bērziņa apgalvojumi par ģen. J. Baloža lomu krievu bažu nolīguma lietā. Paldies „Kalpaka bataljona" savienības valdei par lielo drosmi cilāt šos jautājumus, jo līdz šim tādus ieskatīja par „trimdas vienības" grāvējiem.

Man, kā jaunietim un bij. Korejas kaŗa veterānam, jau sen gribējies ko tuvāk zināt par šiem notikumiem, lai skaidrāk izprastu dzimtenes traģēdiju un tās likteņa veidotāju lomu tās nelaimē.

Rakstā minēts, ka, neatkarīgi no Ulmaņa pavēles, katram palikt savā vietā, „dažs ministrs jau bija drošībā ārzemēs". — Vai tas būtu bijis tas pats ministrs, kuŗu, Hitlera Vācijai kapitulējot, netālu no Berlīnes vairāki tūkstoši latviešu bēgļu vienīgā automašīnā deleģēja pretim amerikāņu bruņotajiem spēkiem pēc palīdzības latviešu izvešanai drošībā no krievu armijas, bet pats neatgriezās un pievīla palīdzības lūdzēju uzticību, un ar vienīgo transportlīdzekli devās drošībā, atstājot nabaga bēgļus viņu ļaunajam liktenim? — „Šādus „vadoņus" un deleģētos vajadzētu celt gaismā un atmaskot, lai viņi lieki nemaldina trimdiniekus un jaunatni ar saviem „jaukajiem" vārdiem, kas nekādi nesaietas ar viņu darbiem.

Tagad „Brīvības talcinieka" redakcija varēs justies gandarīta, tai radies drosmīgs „sabiedrotais" — jo līdz šim tikai tā bija uzdrošinājusies „iepīkstēties" par dažu labu runas vīru vārdu un darbu lielo atšķirību . . .

Namejs, Čikāgā.

…sības manuskriptus saīsināt.
…riptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs …ota pastmarka.
…i iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās … redakcijas viedoklim.

SARGIETIES NO VILKIEM AVJU DRĒBĒS!

Vai ASV garīdznieku vidū ir 600 kompartijas biedru?

Pēdējās dienās ASV presē redzamā vietā izvirzījušies raksti par strīdiem ap NCC (National Council of Churches). Kad apmēram pirms gada latvieši, mācītāja P. Ķirsona ierosināti, brīdināja pasauli par šīs organizācijas komūnistiem labvēlīgo nostāju sakarā ar t. s. Klīvlendas tezēm izsūtīdami apm. 43.000 protesta rakstu visām ASV protestantu draudzēm, garīgo saturu žurnāliem, kā arī lielākai daļai ASV laikrakstu, nebija daudz, kas šos rakstus ievēroja. Par to nav jābrīnās, jo arī tagad vēl plaši pazīstami laikraksti, piemēram „Washington Post", kas, par spīti iesniegtajai informācijai, vēl turpina atstāstīt notikumus NCC par labu

Pašreizējo strīdu izraisīja raksts kādā gaisa spēku akadēmijas mācības grāmatā, kur bija aprādīts, ka NCC uzskatāma par komūnistiem kalpojošu „nepareizas izkārtnes" organizāciju (t.i.—tādas organizācijas, kas maldināšanas nolūkos statūtos nzrāda dažādus ideālus mērķus un atbildīgās vietās piesaistījušas plaši pazīstamas, sabiedrībā cienītas personas). NCC protestēja pret rakstu un pieprasīja izbeigt šīs grāmatas lietošanu. Gaisa spēku komandieris Šarps tad arī lika to svītrot no mācību grāmatu saraksta, un aizsardzības ministrs Geitss pat atvainojās NCC vadībai.

Tai pašā laikā ASV Kongresa Pretamerikāniskās darbības izmeklēšanas komisijas priekšsēdis Fr. Valters sasauca presses konferenci un paskaidroja, ka visi rakstā minētie fakti ir patiesība, atvainošanās bijusi lieka. Pašreiz cīņa risinās pilnā spēkā, un pēdējās laikrakstu ziņās teikts, ka nu seši NCC vadītāji pieprasījuši, lai Valters atvainojas, bet viņš atbildējis, ka tādā gadījumā viņiem vispirms jāierodas pretamerikāniskās darbības izmeklēšanas komisijā—uz nopratināšanu.

Lai saprastu, kā šāda komūnistu iefiltrēšanās bijusi iespējama tik neiedomājamā vietā, jāatgādina komūnistu rīcība viņu zemē. Kad no cara laikā pastāvošām 46.000 baznīcām Krievijā bija palikušas pāri vairs tikai 2000, visa baznīcas manta nacionalizēta, garīgu rakstu iespiešana aizliegta, reliģijas mācība skolās aizstāta ar ateismu un garīdznieki izdzīti uz ielām ubagot, **reliģija Krievijā vēl tik un tā nebija mirusi, un komūnisti ķērās pie t. s. „dzīvās baznīcas" kustības, kas bija uzbrukums baznīcai no iekšpuses, iztulkojot Kristus mācību tā, lai tā kalpotu komūnistu nodomiem. Piem., naudas mijēju izdzīšanu no templa izskaidroja tā, ka Kristus bijis „antikapitālists". Šīs kustības mērķis ir izmantot baznīcas neapšaubāmo autoritāti savu nodomu īstenošanai**

Mums visiem zināms, kas tie par vīriem, kas ir augstos baznīcas amatos Pad. Savienībā un citās komūnistu zemēs. Metropolīts Nikolajs patiesībā ir čekas spiegs. Reliģisko lietu vadītājs Latvijā ir ateists. Sarkanā Ķīna nupat izlaidusi 600 „katoļu bīskapus", un tas, ka pāvests viņus neatzīst, tos nebūt neuztrauc.

Komūnistu iefiltrēšanās amerikāņu baznīcās notikusi līdzīgā veidā. Ekskomūnists Bens Gitlovs liecinājis, ka 1927. g. komūnistu Internacionālē Maskavā spriests par amerikāņu komūnistu partijas uzdevumiem amerikāņu baznīcās. Trīsdesmito gadu sākumā komūnistu partija pēkšņi ieteica saviem biedriem iestāties draudzēs. Nevis tāpēc, ka tie būtu kļuvuši baznīcām draudzīgi — taisni otrādi.

Viņi sprieda, ka, tikai iejaucoties reliģiski noskaņotu ļaužu vidū, tiem vislabāk var iepotēt antireliģiskas idejas. Toreizējais amerikāņu komūnistu partijas vadītājs E. Broders teicis: „Mēs, komūnisti, nešķirojam reliģijas labās un ļaunās. Mēs domājam, ka tās visas ir ļaunas".

Viņu izpratnē baznīcas vienkārši ir „labs propagandas līdzeklis, jo caur tām var runāt uz 50 milj. cilvēku" (Brouders, 1931. g.).

Par cik viņiem šis plāns ASV izdevies? — Labi informēti ļaudis, kā FBI aģents M. Filbriks domā, ka komūnistu darbs amerikāņu baznīcās bijis plašs un sekmīgs. Runājot par savu 9 gadus ilgo darbu komūnistu vidū, viņš saka: **„Nekad neesmu redzējis „biedru" acīs tik cinisku spīdumu kā brīžos, kad uz viņu āķa bija uzķēries kāds labi domājošs, bet pagalam aplamos ceļos novirzīts baznīcas vīrs".** 1953. g. Dr. Čarlzs Lorijs (Lowry) brīdinājis, ka komūnistu iespaidā nonākušas dažas ievērojamas teoloģijas mācības iestādes. Jozefs J. Kornfeders, ekskomūnists, kas tagad cīnās brīvās pasaules pusē, aplēsis, ka daudzo tūkstošu amerikāņu garīdznieku vidū jābūt apm. 600. komūnistu partijas biedriem. Nav gan viegli atšķirt, kas no viņiem ir īstie vadoņi, un kas apstulbināti līdzskrējēji.

Vispār, apspriežot arī NCC jautājumu, nekad nedrīkstam aizmirst, ka nav vainojami tie 38 miljoni labo, kristīgo ļaužu un garīdznieku, kas pie organizācijas pieder, bet tikai tie daži ļaunprātīgie elementi, kas apzinīgi stūrē pretī reliģijas sabrukumam un komūnistu uzvarai pār pasauli.

Oficiāli NCC nodibinājās 1950. gadā Klīvlendā, kad reorganizējās vecais Federālais baznīcu koncils (FCC). Šai dibināšanas sapulcē ar vēlēšanas tiesībām piedalījušies 358 garīdznieki. Dr. J. B. Metjūss, piedzīvojis komūnistu atklājējs, 1957. g. novembra numura žurnālā „Christian Crusade" raksta, ka 123 no tiem pierādītas saistības ar komūnistu projektiem un uzņēmumiem.

Par pašreizējo NCC prezidentu Dr. Ervinu T. Dālbergu Amerikāņu leģiona izdotais žurnāls „The American Legion Firing Line" 1958. g. 15. janvāra numurā raksta: „Viņš ir pazīstams kā prominents kristiešu pacifists. Savās runās viņš uzsver, ka nav vērts izsviest $40 miljardu par aizsardzības sistēmu, kas nevar mūs aizsargāt. 1942. g. Dālbergs bijis to vidū, kas prasījuši komūnistu partijas vadītāja Erla Broudera atlaišanu no cietuma. Nākamā gadā viņš atklātā vēstulē prezidentam Rūzveltam lūdzis, lai atliek Harija Bridžesa deportāciju. 1947. g. pēc Dienvidslāvijas apceļošanas viņš visiem liecinājis, ka tur valda reliģijas brīvība. Viņš piedalījies arī dažādu komūnistu „nepareizo izkārtņu" organizāciju dibināšanā (piem., Commitee for Peaceful Alterations to the Atlantic Pact). 1952. **gadā viņš atklātā vēstulē uzstājies pret Makkirana Drošības likumu. Viņš parakstījies uz vēstules prezidentam Eizenhaueram, kur lūgts apžēlot komūnistu spiegu Sobelu. Pag. gada jūlijā viņš mudinājis ASV izbeigt ūdeņraža bumbu izmēģināšanu. Viņš uzstājies par to komūnistu atbrīvošanu, kas apcietināti pēc Smita likuma."**

Jau gadiem ilgi NCC vadītāji sadarbojas ar personām no komūnistu pārvaldītajām zemēm, kas sakās esam garīdznieki, bet patiesībā ir sarkano aģenti; piem., prof. Hromadka, čechu komūnists, Ļeņina miera prēmijas laureāts, kas vienā no savām „miera runām" teicis: „Komūnisms nav ļaunā iemiesojums, nav dvēseles nokāvējs; . . . kā daži cilvēki Rietumos domā. Mūsu uzdevums ir pierādīt, ka šāds viedoklis ir nepareizs." 1956. g. ASV viesojās 8 šādi padomju „garīdznieki". Tos bija ielūguši NCC biedri, kas tajā pašā gadā bija viesojušies P. Savienībā, kur tos it laipnīgi bija uzņēmis slavenais čekists Georgijs Karpovs, baznīcu lietu pārzinis. Padomju viesu priekšgalā bija metropolīts Nikolajs, tas pats, kas Korejas kaŗa laikā apvainoja amerikāņus par baciļu bumbu nosviešanu uz nevainīgiem cilvēkiem, un par ko pārbēgušie ekskomūnisti liecina, ka viņš ir čekas aģents. NCC vīri viņu vēl aizvien uzskata par Krievijas kristiešu vadoni.

Tikpat pārsteidzoši bija rezultāti 1958. g. Klīvlendā noturētai konferencei, kas ieteica ASV valdībai atzīt Ķīnas „tautas republikas" valdību un aicināt to piedalīties AN. Izrādās, ka jau 1949. g. kāds no tagadējiem NCC vadoņiem, Dr. Džons A. Mekijs, ierosinājis sarkanās Ķīnas atzīšanu. Toreiz tā vēl tikko kā bija nonākusi komūnistu rokās. Šim priekšlikumam ar mazām atstarpēm sekojuši līdzīgi no citiem locekļiem, līdz 1958. g. akcija ieguva plašus apmērus. **Tik dīvaina izrīcība, kad baznīcas organizācija ieteic uzskatīt bezdievīgus tautas apspiedējus par viņu dabīgiem vadoņiem, izraisījusi atbalsis visas pasaules presē, un laikam derēs arī par acu atvērēju daudziem „miera mīlētājiem", kā arī par klupšanas akmeni pašai NCC vadībai. Presē sāk parādīties raksti, kas atmasko vienu viņu darbu pēc otra.** Čikāgas latvieši bija aizsūtījuši vēstuli Šveices pazīstamajam teologam prof. Brunneram, prasot pēc viņa nosājas šais jautājumos. Atbilde saņemta 10 lpp. garumā, kas ar māc. Ķirsona starpniecību tuvākā laikā tiks iespiesta žurnālā „Christianity of Today".

26. februārī Čikāgā, La Salle hotelī, runāja arī evaņģelists Billijs J. Hargis, augšminētā raksta gaisa spēku akadēmijas mācības grāmatas ierosinātājs un žurnāla „Christian Crusade" galvenais redaktors, kuŗa runa, tāpat kā Kongresa Pretamerikāņu darbības izemklēš. komisijas protokoli, atiecīgās vietās minētie žurnāli un laikrakstu ziņas, izmantoti šai rakstā.

D.V.

GRĀMATVEDIS
GRĀMATVEDĪBAI UN IENĀKUMA NODOKĻU APR. UZŅĒMUMIEM.
Zvanīt
HU 5-6121 vai HU 3-9187
Toronto.

VOLDEMĀRS GŪTMANIS POŠAS OTRAI PATSTĀVĪGAI GLEZNU IZSTĀDEI

Latvijas mākslas akadēmijas prof. V. Purvīša vadīto ainavu meistardarbnīcu beigušais gleznotājs Voldemārs Gūtmanis ierindojas to mūsu vidējās paaudzes gleznotāju saimē, kuŗu mūža gadi tagad jau ievirzījušies sestajā desmitā. Tie ir brieduma gadi, kas normālos dzīves apstākļos mēdz būt ražīgi. V. Gūtmanim, tāpat kā lielākai daļai mūsu trimdas mākslinieķiem, gleznošanai atliek tikai nedēļas nogales un svētdienas. Taču divu gadu atstarpē (no iepriekšējās izstādes 1958. g.), māksliniekam saradies pietiekami daudz darbu, lai nāktu atkal klajā ar jaunu gleznu klāstu. Šo 2. patstāvīgo V. Gūtmaņa gleznu izstādi Mineapolē, paredzēts atklāt 27. martā, plkst. 12-os dienā, Mineapoles latviešu ev.-lut. draudzes namā.

E. T.

Savienotās VALSTIS

ČIKĀGA

● Ar lugu „Seši mazi bundzinieki" Milvoku DV apv. teātris viesojās svētdien, 28. februārī, Krolla Kultūras biroja sarīkojumā Čikāgā. Interesantos lugā tēlotos tipus režisore Millija Valtere Einberga bija izcēlusi zīmīgā sniegumā, pati uzņemdamās brammanīgo Annas Šteinbergas lomu. Mums jau nācies atzīmēt režisores dižo darbu DV teātrī, un tas arī šoreiz minams ar atzinību. Ansamblis šai lugā ir prāvs, un to saistīt raitā ritējumā nav viegli. Nav viegli arī tēlotājiem, kas pēc gaŗā ceļa būvē skatuvi, lai pēc tam stātos publikas priekšā. Starpbrīžu īsināšanai visa lugas darbība pārnesta uz dārza skatu, kuŗu dekorātors Herberts Zellis kopā ar režisori bija teicami izplānojis. No kuplā tēlotāju skaita lai pieminam Miķeli Grantu, Herbertu Misiņu, Gundegu Peniķi, Oļģertu Skostiņu, Viktoru Zāliti Osvaldu Blūmu, Mariju Kalnu, Velgu Misiņu, Juri Šteinbergu. Dejas bija iestudējusi St. Graudiņa. Laikmetam piemēroti kostīmi bija gatavoti pēc Gundegas Peniķes metiem. Par spīti sliktajam laikam, publikas bija saradies kuplā skaitā, kas sumināja tēlotājus.

● Čikāgas Latviešu biedrības latviešu pulciņa nākamā sanāksme notika pirmdien, 7. martā, plkst. 7.30, b-edrības telpās. Pārrunāpa prof. K. Kundziņa rediģētās grāmatas „Svētuma sargi" valodu un rakstību.

Pulciņš par savu mērķi sprau dis kalpot tēvu valodai, pārrunājot dažādus tās prakses jautājumus. Sanāksmēs var piedalīties ikviens.

O. Krs.

FILADELFIJĀ

● DV apvienība rīko 12. martā, plkst. 20. „Eastend" kluba telpās teātra izrādi. Uzvedīs skatu lugu „Caur Sidraba birzi gāju" A. Mangulsones vadībā. Viesizrāde Baltimorē gaidāma divi nedēļas vēlāk, 26. martā.

● Latviešu koncertapvienība Filadelfijā rīko 19. martā, plkst. 20 „New Century" kluba telpās Alfreda Kalniņa vakaru. Pārskatu par mūsu ievērojamā skaņraža dzīvi un darbību sniegs Valentīns Bērzkalns. Koncerta daļā piedalīsies Filadelfijas latviešu vīru dubultkvartets brīvmākslinieka Jāņa Ūdra vadībā, operas soliste Rita Dzilna-Zaprauska un pianiste Ina Elks-Elksnīte.

Tālākie Filadelfijas latviešu vīru dubultkvarteta koncerti paredzēti kā „pašu mājās", tā arī kaimiņos; 24. aprīlī Kvekertaunā, 7. maijā patstāvīgs koncerts Filadelfijā, bet 14. maijā Lankasteres latviešu biedrības 10 gadu jubilejā, Lankasterā, Pensilvēnijā.

KALAMAZŪ

● Latviešu biedrības rīkotais dzejnieka Friča Bārdas atceres vakars notiks Latviešu b-bas namā. Kā referents piedalīsies skolotājs Mārtiņš Gaide no Grand Rapidiem. Solo un duetu dziesmas skandinās E. Reinvalde un P. Lielzuika, pianistes Dzidras Beitmanes - Bonfiglio klavieru pavadījumā. Deklamēs I. Balcere, G. Līce un V. Rituma. Kā pirmatskaņojums būs komponista V. Ozoliņa Fr. Bārdas atceres vakaram veltītais duets. Dzejnieka piemiņai tā portretu darinājis mākslinieks V. Aistars. Ieeja pret ziedojumiem.

● Latviešu skolas un pārējo bērnu priekam jaunatnes kopa „Primāti" 27. martā, plkst. 10.00 no rīta Latviešu biedrības namā sniegs priekšnesumus, kuŗos būs arī uzvedums no J. Širmaņa „Pīkstītes" par Lieldienām un olu krāsošanu. Visi laipni aicināti.

● DV apvienība savas darbības 8. gada svētkus ar sevišķi plašu programmu rīkos 2. aprīlī Recreation Park jaunajā zālē.

● Amerikas latviešu palīdzības fonda Kalamazū nodaļas gadskārtējā sapulcē par nodaļas pārstāvi ievēlēja Valteri Vīgantu un par viņa palīgu — J. Balodi. Sapulce izteica ierosinājumu, ka Palīdzības fonda delegātu vispārējās sapulces sasaucamas arī valsts viedienē, bet noraidoša noskaņa izskanēja par fonda nama pirkšanu vai celšanu. Sapulci vadīja H. Salenieks, protokolēja Vīgante.

● „Apmeklētāju nebija daudz, bet sirsnības netrūka, sevišķi iepriecināja līdz šim maz redzētas izdarības — kopēja tautas dziesmu dziedāšana, pat uz balsīm," tā par latviešu biedrības bazāru - balli izteicās tās apmeklētājs A. B. Visapmierinātākais, liekas, bija tomēr biedrības kasieris B. Gertsons, jo ieņemts $484,88, bet izdots tikai $44,04. Ikvienam šī sarīkojuma dalībniekam sirsnīgāko pateicību velta b-bas pr-ks J. Grotēns. Kā zinām, sarīkojuma atlikums bija novēlēts Latviešu nama pēdējam izpirkšanas maksājumam.

● Ieejas kartes pārdošanai Indiānāpoles dziesmu svētkiem jau saņēmusi V. Miķelsona grāmatnīca. Labāku vietu iegādei tautieši lūgti jau laikus par tām padomāt. Turpat piejams apskatei arī dziesmu svētku koncerta telpu plāns.

● Uz Alises Oses aicinājumu, nodot diapozitīvus Kalamazū mūzejam filmas par latviešiem izgatavošanai, atsaukušies jau vairāki tautieši, nododot 126 attēlus. Lai latviešu dzīvi atspoguļotu pilnīgāk, to būtu nepieciešams vēl vairāk, tamdēļ atkārtots lūgums — aizdot attēlus (pēc izmantošanas tiks nodoti atpakaļ), iepriekš sazinoties pa telefonu FI 3-4426.

● „Draudzes mājas izpirkšanai varam jau saskatīt galu," teica nama lietvedis J. Sēja 28. februāŗa latv. draudzes gada sapulcē, ziņodams par pirms vairāk kā pieciem gadiem iepirkto draudzes namu, kuŗā ieguldīti jau $ 4.631,26. Nama uzturēšana pag. gadā izmaksājusi $969,18.

Draudzes māc. A. Piebalgs pag. gadā noturējis 56 regulārus dievkalpojumus, bērnu un jaunatnes dievkalpojumus. 5 bērni kristīti, 15 iesvētīti, 2 pāri laulāti un 4 pavadīti pēdējā dusā. Dažādos pabalstos draudze izmaksājusi $853,61, Minsteres latv. ģimn., Archibīskapa rīcībā, tautiešiem Sibirijā, veciem ļaudīm Vācijā un t. t. Pašpalīdzības fondā uzkrāti $1.553,10. Draudzē uz 1. janv. bija 570 locekļu. Pag. gadā no jauna pienākuši 45. Draudzes locekļi p. g. dažādos draudzes pasākumos iemaksājuši $12.738, 55. Draudzes kapitāls ar $3.840,36 pagājušā gada pieaugumu sasniedzis $31.772,36.

Dāmu komitejas ieņēmumi $2,089,26.

Revīzijas kom. pr-dis J. Šķerbels sniedza plašu ziņojumu par izdarīto revīziju. Uz R. Ozola priekšlikumu sapulcējušies izteica draudzes pārvaldei pateicību par veikto darbu. Budžetu 1960. gadam pieņēma $8.500,00 apmērā. Par ALAs kongresa delegātu ievēlēja K. Brūveri. Sapulci vadīja J. Gailis.

B.

MODRĀ SARDZE

Latvijas nacionālās armijas pirmo bruņoto vienību tapšanā un sekojošās brīvības cīņās kalpakieši un viņu cīņu biedri mūsu tautas vēsturē ierakstījuši slavas pilnas lapaspuses.

Mūsu tautas viskritiskākajā brīdī arī studentu rotas jaunatne pierādīja, ka tā savos karogos rakstītās devīzes un ideālismu nekavējās iemiesot darbos.

Tā droši vien nebija sagadīšanās, ja Atsevišķā studentu rota savām devīzēm izraudzījās vārdos: „Nem, tēvzeme, tavs esmu viss!" Vēsturiskajās 1918. gada dienā, kad tikko iedegto brīvības un neatkarības lāpas uguni latviešiem izdzēst draudēja mūsu tautas vēsturiskie ienaidnieki, pagaidu valdības apsardzības ministru Zāliti negaidot apmeklēja Rīgas vecāko latviešu studentu korporāciju delegācija un paziņoja, ka „Selonijas" un „Tālavijas" konventi ir pieņēmuši lēmumu nodot sevi simtprocentīgi valdības rīcībā.

Tā radās studentu rota.

Jaunajai Latvijas valstij nebija līdzekļu, tādēļ Studentu rotas apbruņojums bija dažāda tipa un kalibra vācu un krievu ieroči, ko apģērbā papildināja krievu puskažociņi, ķīniešu bikses, vācu smagie tanku zābaki un franču bruņu cepures. Ir taisnība vēsturniekam, kas apgalvo, ka jauno latviešu cīnītāju asākais ierocis bija karstās patriotiskās sirdis un nešaubīgā ticība savai tautai.

Lai vienmēr pieminam cīņas laukos palikušos un vēl dzīvos varoņus, kas asiņainās cīņās īstenoja mūsu tautas sen ilgoto sapni — brīvu Latvijas valsti.

Mēs varam pateikties Dievam, ka zobenu svētajā kaŗā par tautas neatkarību bija tvēruši tādi vīri kā pulkvedis Kalpaks, kapteinis Zolts, virsleitnants Galindoms un kapt. Balodis.

Goddevībā pieminot brīvības cīņu varoņus, mēs nedrīkstam aizmirst arī vīrus un jaunekļus, kas pagājušā pasaules kaŗa laikā, kaut zem svešiem karogiem, izgāja cīņā pret nežēlīgo ienaidnieku ar to pašu kvēlo sauksmi: brīvību Latvijai! Vēsture kādreiz liecinās, ka viņu cīņa un upuri nav bijuši velti.

Mums nav zināms, kad pienāks diena, kad atkal māte Latvija sauks dēlus tvert zobenu un pierādīt, ka, arī tālās, svešās zemēs dzīvojot, mūsu sirdis deg latvju brīvībai. Varbūt, ka šī diena nav vairs aiz kalniem. Tas, ka arī šodien latviešu jaunās akadēmiskās paaudzes vairākums pulcējas ap tiem karogiem, kas lepni plīvoja izcīnītās brīvības dienās, no jauna apliecina, ka latviešu tautas gara un kaŗa zobens nav lemts rūsai. Lai modrā sardze būtu vienmēr gatava sekot Latvijas aicinājumam un no jauna apliecināt: „Nem, tēvzeme, tavs esmu viss".

Herberts Gubiņš,
Toronto korporāciju kopas seniors.

LATVIEŠU VALODĀ

Mičigēnas universitātē iegūta pilnvērtīga atzīme

Ann Arbora (Mich. V.Z. — Mičigenas universitātē Ann Arborā studē grandrapidiete Edīte Zirnīte, kas pārbaudījumā ieguvusi pilnvērtīgu atzīmi par latviešu valodas zināšanām. Edīte Zirnīte stāsta: "Studijas turpinu maģistra grada iegūšanai spāņu valodā un literātūrā. Agrāk esmu mācījusies vācu un itaļiešu valodu, katru vienu gadu, un franču valodu trīs gadus, bet studijas nevienā no šīm valodām neesmu pabeigusi. Patlaban mācos vienīgi spāņu valodu un, kā blakus priekšmetu, ar šo semestri mācos Spānijas un Dienvidamerikas vēsturi. Līdztekus maģistra grada studijām, kopš 1959. g. septembra, kā graduēta asistente (Teaching Fellow) mācu universitātē spāņu valodu divām iesācēju klasēm. Spāņu valodas fakultātē ir noteikums, ka bez pamatvalodas jānoliek pārbaudījums arī kādā citā valodā. Kad pagājušā gada rudenī aprunājos ar savu toreizējo padomdevēju spāņu valodas fakultātes profesoru Kidlu (Lawrence B. Kiddle), viņš ierosināja pārbaudījumu nolikt latviešu valodā. Sākumā domāju, ka profesors joko, bet viņš paskaidroja, ka viņu interesēs esot saglabāt pēc iespējas vairāk Eiropas valodu. Agrāk līdzīgos gadījumos viņš arī poļu un grieķu studentiem atļāvis nolikt otras valodas eksāmenu viņu mātes valodā, ja gadījies kādas Mičigenas universitātes fakultātes loceklis, kas varējis studentus attiecīgi eksaminēt. Mičigenas universitātes vācu valodas fakultātes instruktors Valters Nollendorfs laipni uzņēmās būt par pārbaudītāju latviešu valodā. Pārbaudījums notika š. g. janvāŗa mēneša beigās prof. Kidla un Valtera Nollendorfa vadībā. Prof. Kidls man bija uzdevis iepriekš sagatavot, mutvārdiem pārtulkojot angļu valodā, vienu latviešu grāmatu. Bijām vienojušies par Konstantīna Raudives esejām — Don Kichota tematu Sapņi un īstenība. Uz pārbaudījumu līdzi paņēmu arī Zentas Mauriņas Cilvēces sargi, lai to tulkotu bez iepriekšējas sagatavošanās. No abām grāmatām prof. Kidls lika angliski pārtulkot pāris gabalu. Pēdējo bija jālasa arī latviski. Pārbaudījumu atzina par izturētu un, protams, iegūstot arī attiecīgu atzīmi. Pēc V. Nollendorfa, kā arī manām domām, šim vienreizējam un, liekas, pagaidām arī pirmajam notikumam šinī universitātē, vairāk gadījuma nekā precedenta raksturs. Iepriecinošs tomēr fakts, ka latviešu valoda nostādīta uz vienas pakāpes ar poļu un grieķu valodu." Edīte Zirnīte ir korporācijas Daugaviete locekle.

LIELĀ VILŠANĀS

N. Bulmaņa atskats pagātnes notikumos

V

Iepazīstoties ar Trūmena memuāriem, rodas savādāka aina. Trūmena ārlietu politika bija neaprakstīta lapa, un, lielajai varai un atbildībai negaidot nokrītot uz viņa pleciem, viņš jutās tās nomākts.

Viņš grib turpināt Rūzvelta politiku un strikti pildīt visus līgumus un norunas ar krieviem. Ārlietu ministrija viņam sagatavo īsu pārskatu par daudzajām problēmām. Par Lielbritaniju tajā lasāms:

„Britu valdībai pieaug bažas par Krieviju un tās nolūkiem . . . Čerčila domas pilnīgi sakrīt ar mūsējām, attiecībā uz Jaltas nolīgumu par piekopjamo politiku Austrumeiropā, bet viņš cenšas krievus piespiest, ko mēs **uzskatām par nevajadzīgu stingrību.** Briti apzinās savu krišanu no vadošās pozīcijas starp 3 lielvalstīm, bet uzmetas par vadoni Eiropas tautām, mēģinot ciešāk apvienot savas kopvalsts zemes.

Trūmans savas valdīšanas pirmajās dienās arī iztaujā tuvākos līdzstrādniekus, kas izsaka domas, ka jānoskaidro, ko krievi īsti grib, un norāda, ka ar krieviem jārunā stingra valoda.

Bez tam Trūmenam bija labi zināma Amerikas sabiedriskā doma: kaŗš nu ir galā, mūsu zēni nu jādabū atpakaļ mājās.

Arī Čerčils nejutās savās pozīcijās drošs, jo tuvojās jaunas angļu parlamenta vēlēšanas, un viņš šaubās, vai tiks ievēlēts.

Un tā nu nonākam pie kaŗa beigām un Potsdamas galotņu konferences, kuŗā Staļins triumfē, un Eiropa kļūst tāda, kāda tā ir pašreiz.

Otrā pasaules kaŗa nobeigums bija liels absurds: instruments— armijas — savu uzdevumu veica spīdoši, bet rokas, kam instrumenti bija jāvada — politika — nobankrotēja.

Čerčils šo kaŗu nosaucis par nevajadzīgo kaŗu, bet, liekas, pareizāk būtu, ja to nosauktu par nepabeigto kaŗu.

Rodas jautājums, vai vēl pēdējā brīdī bija iespējams kaut ko labot? Nevar būt ne mazāko šaubu: bija iespējams! Rietumu sabiedrotie pārvaldīja visas pasaules jūras; tiem bija absolūts pārsvars gaisā; Eiropā, kontaktā ar krieviem, bija 4 milj. vīru — spēcīgākās un labāk apbruņotās armijas pasaulē; japāņi jau bija izmetuši miera taustekļus, tie nebija vairs problēma; amerikāņu rūpniecība bija kapacitātes robežās un ražoja kaŗa materiālus vairāk nekā varēja patērēt; amerikāņu rīcībā bija atombumba (tika pabeigta tieši Potsdamas konferences laikā), un tā vien varēja nodrošināt uzvaru.

Tātad bija vienreizēja iespēja nodrošināt mieru un brīvību uz laiku laikiem. Ja kāds būtu spējis pierunāt Trūmenu iesniegt Staļinam ultimātu un izziņot krievu tautai, ka saskaņā ar Atlantijas chartu Rietumu sabiedrotie nolēmuši nodrošināt tai mieru un brīvību, darbu un maizi, zemniekiem nodot zemi īpašumā, tad droši vien bruņotos spēkus nemaz nebūtu bijis vajadzīgs laist darbā — krievi paši tiktu galā ar saviem kakla kungiem. To mēs visi gaidījām, bet tas nenotika. Tikai tāpēc, ka divi lielie vīri nevarēja saprasties — tā bija mūsu lielā vilšanās.

Kopš šīs lielās vilšanās ir pagājuši jau 15 gadi, un visu šo laiku esam uzmanīgi vērojuši, vai nav kādas pazīmes, kas vēstītu pārmaiņu tuvošanos?

Esam vērojuši dažādu savienību dibināšanu, ar kuŗām apjož lielo vergu impēriju no visām pusēm. Arī spēcīgas flotes, gaisa spēku un radara bazes izpletušās pāri kontinentiem kā zirnekļu tīkli.

Esam dzirdējuši atbildīgu valstsvīru izteicienu: no šī brīža starptautiskā politika tiks veidota Vašingtonā. Vai no citas puses — krievi gūst panākumus ar savu ideoloģiju, bet mēs liksim viņiem pretim kaut ko labāku. Ir notikuši lielāki vai mazāki kaŗi, sašķelšanās, konferences ar rezolūcijām un runu plūdiem, bet rezultātu — līdz šim nekādu.

Viss, kas lielajā politikā noticis, ir sekas tam, ka galotnes aizmirsa Atlantijas chartu. Tas, ko tagad mēdz dēvēt par auksto kaŗu, nav nekas cits, kā nepareizi izbeigtā 2. pasaules kaŗa turpinājums diplomātiskā frontē.

Nenoteiktās problēmas krājušās visus šos gadus, kamēr beidzot reducējušās līdz dažiem teikumiem: zīmējoties uz mums — kā palikt latviešiem? Un, attiecksmē uz visu pasauli — kā palikt dzīviem?

Politiskajā jūklī pēc 2. pasaules kaŗa vispār nav iespējams neko uz priekšu paredzēt, varam tikai reģistrēt faktus un tendences, kas nav iepriecinošas. Acīmredzams ir: komūnistu bloka spēki pieauguši par 600 milj. ķīniešu; Rietumiem nav vairs atomieroču monopola. Pārsvars šinī ziņā varbūt ir jau pretējā pusē.

Tas nozīmē, ka tādas iespējas, kādas bija 2. pasaules kaŗa beigās, vairs neatkārtosies. Un ja tagad vēl būtu griba iedzīvināt Atlantijas chartas principus — tas vairs nav iespējams.

Var būt, ka jaunie superieroči piedzīvo tādu pašu likteni, kā indīgās gāzes pēdējā kaŗā. Katrai kaŗojošai pusei tās bija, bet nelietoja, baidoties no represijām.

Ja militārajā frontē technika novedīs strupceļā, ļoti iespējams, ka cīņa pārsviedīsies uz ekonomisko fronti. Arvien ar bažām jādomā par to brīdi, kas notiks, ja uz Krievijas ceļiem būs tikpat daudz automobiļu kā šeit, vai, ja krievu veikalu skatlogi būs tikpat pilni ar precēm kā pie mums. Vai tas nebūtu iespējams? Tāpat, kas notiks, ja 600 milj. ķīniešu būs daudz maz paveikuši industriālizāciju un viņu rīcībā būs arī superieroči?

Vai esam jau tik tālu?

Svešnieki ciena latviešu grāmatas vairāk nekā mēs paši

Grand Rapidi (Mich.) V. Z. —

Kad mēs izceļojām no Vācijas, dažs labs par nevērtīgajām vācu markām iegādātās latviešu grāmatas vienkārši nogādāja atkritumu tvertnē, priekšroku savā bagāžā dodod tīri prakstiskām lietām. Šai parādībai tika veltītas visai kodīgas piezīmes, kuŗas nu jau piemirsušās. Zināmu norādījumu, ka mēs, latvieši, nemaz neesam tādi lieli kultūras cilvēki, dod sekojošs gadījums: pirms kāda laika kāda latviešu ģimene aizceļojusi no Grand Rapidiem, pametot tukšajā dzīvoklī vairākas latviešu grāmatas, galvenokārt tādas, kas dāvinātas dēlam iesvētīšanas dienā, ar attiecīgiem ierakstiem, visas vērtīgas satura un apdares ziņā. Amerikāņu ģimene, kuŗa ieņēmusi šo dzīvokli drīz pēc tam, grāmatas savākusi un, spriežot pēc dažādiem ierakstiem viņiem nesaprotamā valodā, nolēmusi tās nodot kādā lielākā veikalā, kur apgrozās dažādu tautību ļaudis. Tīri nejaušā kārtā grāmatas parādītas arī latvietei D., kas šīs „pamestās mantas" nodevusi tālāk Vienības draudzes svētdienas skolas bibliotēkai. Kā redzams, latviešu grāmatai, kaut arī labu draugu dāvanai ievērojamā dzīves pieminas dienā, ne ik reizes tiek ierādīta cienījama vieta un tā netiek paglabāta.

CEĻA VĀRDI

Augstākā mīlestība kā augstākā māksla ir lūgšana. **Herders**

★

Kristietis jau šeit, virs zemes, dzīvo debesīs, ja viņš Dievu lūdz: dievlūgšanā šī zeme nemanot pārvēršas par debesīm.
Sundars Sings

★

Dievs ir tik augsts pāri visam, tādēļ lūdzot Viņš pielūdzams klusēšanā.
Silēzijs

★

Dvēseli neapmierina zināšanu pilnība, bet sirsnīga iejūta. **Sv. Ignacijs**

✝

DV Centrālās valdes priekšsēža vietnieks un Daugavas Vanagu fonda Anglijā valdes priekšsēdis

MAJORS

AUGUSTS ALKSNĪTIS

aizsaukts aizsaulē.

Daugavas Vanagi ASV goddevībā noliec galvu un, apzinoties lielo zaudējumu, viņu vienmēr paturēs atmiņā.

✝

Pēkšņi no mums šķīrās Dzelzs krusta kavalieris

MAJORS

AUGUSTS ALKSNĪTIS

dzimis 1902. gada 8. novembrī, miris 1960. gada 22. februārī Anglijā.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

bijušie Latviešu leģiona 32. pulka, 1. bataljona un plkv. Januma kaujas grupas virsnieki

---

Prof. Pēteris Ķiķauka

PIEZĪMES PAR MŪSU LITERĀRO VALODU (XI)

Pilsētas (grieķiski): Ephesos, Halikarnāssos, Korinthos, Milētos, Olynthos, Orkhomenos u.c., (latviski): Efesa, Halikarnāsa, Korinta, Milēta, Olinta, Orchomena.

Ņemot par pamatu šādu transkripciju, varam izlabot arī pārējās īpašvārdu nepareizības, kas atrodamas minētajā almanachā: „Artemis jeb Diānas templis Efeosā" jālabo par: „Artemidas jeb Diānas templis Efesā".— „koloss Rodosā" ir „koloss Rodā" jeb „Rodas koloss" (Roda ir tiklab salas kā pilsētas nosaukums). — „Fidija Zeva statuja Olimpā". Fidija veidotā Zeva statuja atradās nevis Olimpā, kur pēc grieķu tautas ticējumiem mita paši dievi, bet Olimpijā, kur senatnē notika slavenās olimpiskās sacīkstes. — „Farosa bāka Ēģiptē. Farosa ir neliela sala . . . salā Ptolomaios Filadelfos uzdevis Sistratosam no Knidosas uzcelt bāku, kuŗai dots salas nosaukums". Pareizā latviskojumā minētie īpašvārdi skanēs: „Faras bāka Ēģiptē, Fara ir neliela sala . . . Salā Ptolemajs Filadelfs uzdevis Sistratam no Knidas (vai arī: knidietim S-am) u.t.t.

Beidzot jāatzīmē vēl, ka nepareizs ir bieži sastopamais nosaukums „Aigeju jūŗa", kas dibināts uz pārprastas etimoloģijas. Lai gan par šo tematu esmu jau rakstījis (Amerikas Humānitāro Zinātņu Asociācijas rakstu krājumā I, Ņujorkā, 1957, 77-79 lpp.) īsi atkārtošu vēlreiz, kādu apsvērumu dēļ teika par Atēnu senā ķēniņa Aigeja ielēkšanu jūŗā, no kam tā būtu dabūjusi savu nosaukumu, nav pieņemams izskaidrojums.

No grieķu substantīviem, kas beidzas ar -eus, ir atvasināmi (vīriešu, sieviešu un nekatras dzimtes) adjektīvi ar galotnēm -eios, -eiā, -eion. Pie šīs vārdu šķiras pieder arī īpašvārds Aigejs, grieķiski Aigeus. Grieķu literātūrā patiešām atrodama no „Aigeus" atvasināta adjektīva forma Aigeion, kas nozīmē: „Aigeja svētnīca" jeb „Aigeja templis".

Tiktāl viss labi. Bet nelaime tikai tā, ka minētās jūŗas nosaukums nekur nav atrodams formā „Aigeios, -ā, -on", bet tā ir saukta: „(ho) Aigaios (pontos)", vai „(to) Aigaion (pelagos)", vai vienkārši „(to) Aigaion" (vārdi „pontos" un „pelagos" nozīmē „jūŗa).

Ar šādu izskaņu (-aios, -aiā, -aion) atvasina adjektīvus no substantīviem, kas vienskaitļa nominātīvā beidzas ar -ā un daudzskaitļa nominātīvā ar -ai, piem., agorā (laukums), adj. agoraios, -ā, -on; Thēbai (Tēbas), adj. thēbaios, -ā, -on (Tēbās dzīvojošs, tēbietis); Athēnai (Atēnas), adj. athēnaios, -ā, -on, (atēnietis) u.t.t. Tāpēc adjektīva formām Aigaios, -ā, -on jābūt atvasinātām no kāda -ā celmu substantīva.

No grieķu piejūŗas pilsētām senatnē dažām bija nosaukums Aigai (latviski Aigas, tāpat kā Tēbas, Atēnas). Grieķu autori min kādu pilsētu ar šo nosaukumu Eubojas rietumu piekrastē un vēl dažas citas Mazāzijas piekrastē.

Visās grieķu piekrastes pilsētās pastāvēja jūŗas dieva Poseidona kults un tā mītekli tauta iedomājās nevis Olimpā, bet jūŗas dibenā, kur atradās viņa spožā pils. Arī to sauca par Aigām, kā lasāms Īliadas 13, 20-22: „Un viņš (Poseidons) sasniedza Aigas, kur jūŗas dziļumos ir viņa slavenā pils, no mirdzoša zelta uz mūžīgiem laikiem celta."

Ja ne tikai jūŗas piekrastē bija dažas Aigas, bet arī pašam jūŗas dievam ūdens dzelmēs bija savas Aigas, kā tad šo jūŗu lai sauc, ja ne par Aigu jūŗu?

Bet līdzās nosaukumam „Aigu jūŗa" latviešu valodā iespējama vēl otra nosaukuma forma. Grieķiskajā nosaukumā „to Aigaion" adjektīvs Agaion ir dabūjis substantīva nozīmi, saskaņā ar grieķu valodas likumu, ka artikuls (ho, hē, to) substantīvē ikvienu vārdu vai teicienu, kuŗa priekšā tas stāv. Bet grieķu substantīvs „Aigaion" pārlatviskojumā dabū formu Aigaja, un tātad varam runāt arī par Aigajas jūŗu, tāpat kā runājam par Jonijas vai Kaspijas jūŗu. Šīs divas nosaukuma formas — Aigu jūŗa un Aigajas jūŗa — ir vienīgās gramatiski likumīgi darinātas formas.

Bet runāt un rakstīt par „Aigeja" jūŗu nepiederas tiem, kas negrib operēt ar tautas vai Steika etimoloģijām.

Kā redzam, daudziem rakstītājiem jācīnās ar grūtībām svešvārdu latviskošanā (nevar jau arī visi būt filologi). Tāpēc arī trimdā, vēl vairāk nekā tas bija dzimtenē, mums noderētu svešvārdu vārdnīca, kur pielikumā būtu atrodams no vēstures pazīstamo personu, kā arī ģeografisko nosaukumu saraksts.

Tā kā lieta grozās ap valodu, šāda darba sarakstīšana vislabāk piederētos kādam no mūsu baltologiem. Varbūt to uzņemtos Čikāgas baltiešu kopa, kuŗai ir ne tikai vajadzīgās zināšanas, bet arī pietiekami daudz labas gribas latviešu valodas lietā ko darīt, ko tā ir jau arī darbos pierādījusi, grūtos apstākļos par jaunu izdodama Kārļa Mīlenbacha un prof. Jāņa Endzelīna Latviešu valodas vārdnīcu, kas trimdas latviešiem ir liels ieguvums.

PAŠU PRIEKAM IEGĀDĀJIETIES

G R Ā M A T A S

V. Toma — dzejas — **VĒL**	$1.95
J. Klīdzējs — stāsti — **VIŅAS UN VIŅI**	$3.35
K. Raudive — romāns — **NEREDZAMĀ GAISMA**	$3.90
K. Raudive — **UN PIEDOD MUMS**	$3.60
Ortega Y Gasset — esejas — **MEDITĀCIJA PAR MĪLESTĪBU**	$3.35
Dz. Freimanis — romāns — **VIĻŅI**	$3.30
Dr. H. Tichovska red. **TRIMDAS 10 GADI**	$4.30
Z. Mauriņa — esejas — **PILSĒTAS UN CILVĒKI**, br.	$2.75
Z. Mauriņa — **DANTE**	$2.10
Z. Mauriņa — **TRAĢISKAIS SKAISTUMS**	$2.80
Z. Mauriņa — **BALTAIS CEĻŠ**	$2.30
Z. Mauriņa — **TAGORES LIRIKA**	$2.50
Z. Mauriņa — **DZĪVES APLIECINĀTĀJI**	$2.30
A. Eglītis — **ILZE**	4.50
I. Grebzde — **ZOSUKALNA MEITENES**	3.60
A. Niedra — **UGUNS PĀR RATA KALNU**	3.40
A. Gulbis — **Z. A. MEIEROVICS**	8.00
J. Miesnieks — **BĒRZUPJU ĢIMENES PORTRETS**, rom.	7.20
T. Heijerdals — **AKU - AKU**	3.60
N. Kalniņš — **CIEMS UZ RITEŅIEM**	3.40
A. Gailītis — **DIENĀS SENĒJĀS**	3.00
J. Veselis — **DIVAS MĀSAS**	3.00
J. Veselis — **VELGAS MĪLESTĪBA**	3.40
A. Bērziņš — **KĀRLIS ZARIŅŠ**	5.00
E. Mednis — **SAULE DEJO**	4.00
I. Leimane — **VILKAČU MANTINIECE**	$6.80
Z. Mauriņa — **IEDRIKSTĒTIES IR SKAISTI**	4.95
TĀLĀ GAITA	4.00
ZIEMEĻU TEMAS	3.50
CILVĒCES SARGI	3.50
J. Klīdzējs — **DŽENITORS**	4.00
CILVĒKA BĒRNS	3.75
A. Čaks — **MANA MĪLESTĪBA**	5.00
MANA PARADĪZE	6.00
I. Gubiņa — **ZELTA IELEJA**	3.00
DRAUGAM NEPIEMĒROTA SIEVA	2.80
A. Niedra — **ZELTA VĀRTU PILSĒTA**	3.40
MELNĀ MAGONE	3.00
PERLES MAJORES DRAUGS	3.40
J. Kilītis — **ES KAŖĀ AIZIEDAMS**	2.50
P. Klāns — **SIRILUNDAS ATGRIEŠANĀS**	3.90
E. Virza — **KĀRLIS ULMANIS**	2.80
V. Kroders — **SMĪNĒTĀJI**	3.40
A. Saulietis - **NEAIZBEŖAMA AKA**	8.00
K. Skalbes — **KOPOTIE RAKSTI** ā	5.50—4.50
J. Rainis — **KOPOTIE RAKSTI** ā	3.70—3.50
R. Blaumanis — **KOPOTIE RAKSTI** I kompl.	45.00
R. Bangerskis — **MANA MŪŽA ATMIŅAS, II**	5.20
B. Pasternaks — **DR. ŽIVAGO**	5.90
O. Duns — **JUVIKAS ĻAUDIS**, 3 gr.	10.00
St. Cveigs — **MARIJA ANTUANETE**	5.80
J. Ziemeļnieks — **KOPOTĀS DZEJAS**	7.00
K. Hamsuns — **BENONI — ROZE**	3.80
A. Voitkus — **APROCE**	1.90
I. Vīksna — **ES SAKU PALDIES**	2.75
J. Sarma — **NEGANTNIEKS**	4.00
K. Lesiņš **AKLĀ IELA**	2.60

Krājumā ir daudz veco, kā arī jaunāko un visjaunāko izdevumu grāmatu, 1960. gada sienas kalendāri, apsveikuma kartītes, žurnāls Latvju Zeltene, ādas izstrādājumi, koka izstrādājumi — šķīvji un svečtuŗi, dažādi audumi, kā sedziņas un spilvenu pārvalki.

Grāmatu pasūtinājumus pieņemam arī pa pastu. Pasūtinājumiem vērtībā virs $10,- pasta izdevumus sedz GRĀMATNICA. Līdz $10,- pie grāmatu vērtības jāpieskaita 25—50¢ pasta izdevumiem.

Pieprasījumus līdz ar naudas pārvedumu adresējiet:

DV GRĀMATNĪCAI,

123 HURON ST., TORONTO 2-B, Ont., Canada.

Nikolajs Kalniņš —

Jaunatnes romāns. Jāņa Zuntaka vā... 1959.

T. ZEL...

ROMĀ...

Fr. Milta...

(24. turpinājums)

sēdis

IS

RIEKAM IEGĀDĀJIETIES
ĀMATAS

VĒL	$1.95
– VIŅAS UN VIŅI	$3.35
ns — NEREDZAMĀ GAISMA	$3.90
IEDOD MUMS	$3.60
esejas — MEDITĀCIJA PAR	
	$3.35
āns — VIĻŅI	$3.30
. TRIMDAS 10 GADI	$4.30
— PILSĒTAS UN CILVĒKI, br.	$2.75
E	$2.10
ĢISKAIS SKAISTUMS	$2.80
AIS CEĻŠ	$2.30
DRES LIRIKA	$2.50
ES APLIECINĀTĀJI	$2.30
	4.50
ALNA MEITENES	3.60
PĀR RATA KALNU	3.40
IEIEROVICS	8.00
UPJU ĢIMENES PORTRETS, rom.	7.20
U - AKU	3.60
S UZ RITEŅIEM	3.40
ĀS SENĒJĀS	3.00
MĀSAS	3.00
S MĪLESTĪBA	3.40
IS ZARIŅŠ	5.00
DEJO	4.00
AČU MANTINIECE	$6.80
IKSTĒTIES IR SKAISTI	4.95
GAITA	4.00
EĻU TEMAS	3.50
ĒCES SARGI	3.50
ITORS	4.00
KA BĒRNS	3.75
MĪLESTĪBA	5.00
PARADĪZE	6.00
IEĻEJA	3.00
GAM NEPIEMĒROTA SIEVA	2.80
VĀRTU PILSĒTA	3.40
Ā MAGONE	3.00
S MAJORES DRAUGS	3.40
ŖĀ AIZIEDAMS	2.50
NDAS ATGRIEŠANĀS	3.90
ULMANIS	2.80
ĒTĀJI	3.40
ZBEŖAMA AKA	8.00
OTIE RAKSTI ā	5.50—4.50
TIE RAKSTI ā	3.70—3.50
POTIE RAKSTI I kompl.	45.00
NA MŪZA ATMIŅAS, II	5.20
. ŽIVAGO	5.90
S ĻAUDIS, 3 gr.	10.00
JA ANTUANETE	5.80
OPOTĀS DZEJAS	7.00
ONI — ROZE	3.80
CE	1.90
KU PALDIES	2.75
NTNIEKS	4.00
LA	2.60

eco, kā arī jaunāko un visjaunāko izde-
. gada sienas kalendāri, apsveikuma kar-
Zeltene, ādas izstrādājumi, koka izstrā-
svečtūri, dažādi audumi, kā sedziņas un
spilvenu pārvalki.

umus pieņemam arī pa pastu. Pasūtinā-
$10,- pasta izdevumus sedz GRĀMATNĪ-
rāmatu vērtības jāpieskaita 25—50¢ pasta
izdevumiem.

dz ar naudas pārvedumu adresējiet:

RĀMATNĪCAI,
T., TORONTO 2-B, Ont., Canada.

Nikolajs Kalniņš — Ciems uz riteņiem

Jaunatnes romāns. Jāņa Zuntaka vāks un illustrācijas. Grāmatu Draugs. 1959. 237 lpp.

Šo jaunatnei domāto grāmatu ņemam rokās ar dziļu uzticību, jo tās autors mums pazīstams ar saviem agrākajiem rakstiem kā labs rakstnieks un jaunatnes audzinātājs. Mēs zinām, ka rakstniecībā viņš nav iesācējs: jau brīvajā Latvijā viņš kopā ar Dr. phil. A. Jansonu sastādīja tautas dziesmu antoloģiju „Sidraba vītols", kas iznāca „Literatūras" (K. Rasiņa) apgādā; viņš ir rakstījis stāstus (Kūleņu metēji, Skolas bērni, Bērni strādā, Rotaļas negaisā, Anitas stāsti), bērnu ludziņas (Rūķa telefons), raidāmlugas bērniem Latvijas radiofonā. Atsauksmes par viņa grāmatām labas; tā, piem., par Vācijā izdotajiem „Anitas stāstiem", recenzijā sacīts, ka „šī grāmata ir jauka, celsmīga, tiešām ieteicama kā maziem, tā lieliem u. t. t.

Kad ALA's Kultūras fonds rīkoja sacensību jaunatnes romāniem un stāstiem, šai sacensībā piedalījās trīspadsmit autoru, no kuŗiem pirmo godalgu ieguva Nikolajs Kalniņš ar romānu „Rījas zēnu rota."

Par šo savu romānu autors kādreiz izsacījās, ka to sacerēdams, viņš prātā turējis trīs vadmotīvus: **darbam jābūt interesantam, saistošam un spraigu notikumu bagātam, tam nedrīkst trūkt humora, un tajā jāparāda jaunatnes drosme un centieni pēc labā, gaišā un patiesā.**

Es domāju, ka tas pats turēts prātā, rakstot arī šo otro romānu „Ciems uz riteņiem", kas iznāca grāmatā pirms Ziemassvētkiem. Kas ir „Ciems uz riteņiem?" Bēgļu dzīve Vācijas nometnēs, kuŗu autors pats tik labi iepazinis, toreiz dzīvodams nometnēs. Par to tad arī stāstīts šai romānā, kuŗā bez bērniem — labiem un kādiem palaidņiem arī — darbojas arī pieaugušie, tāpat visvisādi.

Grāmatā 53 nodaļas. Ja katru sestdienu vai svētdienu izlasītu no tās pa nodaļai, tad te būtu lasāmviela visam gadam. Ik pēc izlasītās nodaļas pārdomām un pārrunām vesela nedēļa. Bet tā kā grāmatas saturs ļoti saistošs un interesants, tad jau gan neviens to veselu gadu nelasīs, bet pirmoreiz izlasīs daudz ātrāk un tad sāks atkal lasīt otrreiz.

Šis romāns iesākas ar to, ka latviešu bēgļi nonāk jaunā nometnē — pussagrautās vācu kaŗeivju kazarmās, un kā viņi tās iekārtojas. Divi jauki zēni (šī romāna galvenās personas) izpēti apkārtni. Jauks ir stāsts par to, kā nometnē ierīko skolu. Stāstīts arī par kāršu spēlmaņu un spekulantu midzeni — Melno bumbu — par nozagto govi — zābakos.

Ļoti saistoša ir nodaļa par to, kā zēni palīdzēja izbēgt no vilciena latviešu gūstekņiem, kuŗus franču valdība sūtīja atpakaļ uz „plašo dzimteni", par to, kā „profesors" mēģināja ieinteresēt divus palaidņus puikas uz skolā iešanu. Un tad nāk jaukās lappuses par latviešu skolas atvēršanu.

Kad skolas pārzinis savā uzrunā, cita starpā saka: **„Kad mums pašiem sava skola, tad mēs neizputēsim"** un ka apspiestās tautas atkal atgūs brīvību:

„Sirdi jau tagad šai dienai posi —
Domā, ko cietušai Latvijai dosi!"

Tālāk stāstīts, kā noritēja mācības. Arī par nedarbiem, ko izdarīja puikas, kam nepatika iet skolā. Tie aizbēg pasaulē — grib tikt uz kuģiem. Visādi šiem aizbēgušajiem klājas . . .

„Ciemu uz riteņiem" pārceļ citur. Tur vispapriekš notiek „Melnās bumbas" sakaušana. Nodarbošanās ar sportu. Ierodas atnācējs no Latvijas, bijušais partizāns. Stāsts par nometnes „velnu" — sievieti, spiedzi, kuŗu zēni izseko. Krievu sakarvirsnieka ierašanās nometnē. Demonstrācija pret viņu. Ļoti aizkustinošs ir stāsts par to, kā bērni Ziemassvētkos uzdāvina aklajam kaŗa invalidam radio aparātu. Invalids izņem no savas lādītes latu un sniedz zēniem, lūdzot to pieņemt kā pateicības ordeni. „Es to iznēsāju visām ugunīm cauri, un nu tas nonāks cienīgā rokās. Nākošajiem kaŗavīriem šis ordenis noderēs, uz tā ir Latvijas ģerbonis. Tas atgādinās zemi, par kuŗu arī jums būs jācīnās."

Nu zēni no sudraba lata vairs nevarēja atteikties.

Zēni mēģina izprašņāt pārnācēju no Latvijas par partizānu dzīvi, bet tas ir strups un nerunīgs.

Tālāk seko ekskursija kalnos: no Fuldas uz Frankfurti, Heidelbergu, Eslingenu, Kempteni, Alpiem, Garmišu-Partenkirchenu, Cugšpici, Berchtesgādenu, Mincheni, Augsburgu, Nirnbergu, Vircburgu.

Interesanta, pamācoša ir nodaļa ar virsrakstu „Otrā lekcija" (175. lpp.) — par latviešu valodu. Tālāk seko stāsti par slīcēju glābšanu, ogošanu, apmaldīšanos mežā.

Atkal jāpārceļas. Ierodas Mērbekas latviešu teātris ar Vilhelmu Tellu. Dziesmu svētki. Lidmodeļu būve. Skrīnēšana. Bēgļu demonstrācija. Bērni palaiž gaisā lidmodeli, kas velk baltu asti ar uzrakstu: **„Dievs, brīvību Latvijai un visām tautām!"**

Un tad ir jau arī grāmata tikpat kā izlasīta. Tikai vēl pašās beigās viens no zēniem stāsta savam draugam naktī redzēto sapni — par atgriešanos ar īstu lidmašīnu Latvijā „ . . Daugava bija pilna kuģiem. No tiem kāpa laukā bēgļi. Tur bija visi zēni un meitenes un skolotāji . . . Kaŗavīrus sagaidīja pats valsts prezidents . . . Un tad pie mums arī pienāca valsts prezidents un apsveica tikpat sirsnīgi kā kaŗavīrus . . . Prezidents sacīja: „Jūs arī svešumā cīnījāties un atbraucāt, tāpēc jums tāds gods."

— Un kas notika tālāk?

— Tad mēs sākām dzīvot Latvijā . . ." Un tad? Ko atbildēt? Lai notiek tā! —

P. A.

KAD SPĒKI PAR VĀJIEM

MODERNO DEJU FESTIVĀLS AR BLAKUS ATRAKCIJĀM

Pirmais moderno deju festivāls Toronto bija visai neparasts sarīkojums. Pirmkārt, jau publika bija tāda savāda, kas pa starplaikiem grauza „popkornus", dzēra koka-kolu, un dažs labs bija ieradies pat ar sviestmaizēm kā uz kādu vasarīgu izbraukumu. Bez šīm blakus atrakcijām, bija vēl viena „atrakcija" — izrādes vakarā Toronto plosījās vēl nepiedzīvots sniegputenis.

Šīs vētras dēļ tad arī nesamērīgi garā programma iesākās ar pusstundas nokavēšanos. Sarīkojums, kas bija pulcinājis ap 500 interesentu, iesākās ar lietuvietes Janeses Kvietisas choreografēto divdeju, kas bija samērā bezspaidīga. Tai sekoja plašāka deja „Lente", kuŗai pamatā bija Šopēna Sēru marss. Vienkāršie kostīmi resp. melnās kleitas, kas bija par īsu, lai atstātu daudz sērīgu noskaņu.

Kā nākošā skatītāju priekšā stājās latviete Bianka Roge ar savu partneri Garbutu Robertu, sniedzot jauniestudējumu „Elēģija ar stātuju" ar Bella Barto ka mūziku. Šī bija pirmā deja, kas vismaz jau daļēji attaisnoja festivāla nosaukumu, jo pārējās līdz šim redzētās dejas bija tālu no modernās mākslas. B. Roges choreografija ir svaiga un vietām pat ekspresīva, bet ar mazu noslieci uz monotonismu.

Šis monotonisms bija vēl vairāk izjūtams citu choreografu sniegumos.

Dažbrīd radās pat iespaids, ka modernā deja ir pilnīgi pārprasta, redzot dejotājus sistēmatiski atkārtojam vienas un tās pašas kustības.

B. Roges deja „Nogrimušā katedrāle" ar Debisī mūziku bija impozanta vairāk teātrālā aspektā. Visiespaidīgākā bija programmas pēdējā deja (duo), kas imponēja ar savu lielisko krāsu spēli. Arī choreografija bija teicama, kuŗu ar prieku varam ierakstīt mūsu mākslinieces panākumu kontā.

Nobeigumā jāsecina, ka Bianka Roge bija vienīgā, kas iznesa šo festivālu uz saviem pleciem. Bez viņas tas būtu bijis stipri pabāls, kas pierāda tikai to, ka kanadieši grib kaut ko darīt modernās deju mākslas labā, bet pagaidām nespēj, jo trūkst pieredzes šajā laukā.

Edvarts Tūters

AVEŅU TĒJA

Pelēks svešuma vakars.
Dzeŗu aveņu tēju.
Siltums še, istabā, mīlīgs,
Bet ārā sniegs ar vēju.

Karstā aveņu tēja
Smaržo kā vasara dziva —
Smaržo pēc siena un medus,
Atnes atmiņas divas.

Dzeŗu garšodams, lēni,
Tālu aizklīstu domās;
Sastopu vasaru jaunu, —
Dzimtenes kalnos un jomās.

— Svešums atkal ir galā.
Avenāji zied jauki,
Jo aizvienam pēc posta
Paliek vēl pļavas un lauki.

Gleznu skate Kalamazū

No 12. līdz 19. martam Latviešu biedrības namā, 2319 Amherst ielā, notiks gleznu skate, kuŗā ar saviem darbiem piedalīsies prof. A. Annus, F. Milts, J. Gailis un M. Krūmiņš. Izstādes atklāšana, kuŗā piedalīsies arī prof. A. Annus, 12. martā, plkst. 4.00 p.p. Svētdien, 13. martā, tā būs atvērta no plkst. 10.00 rītā līdz 9.00 vakarā, bet pārējās dienās no plkst. 6.30 līdz 9.00 vak. Izstādi iekārtos māksl. A. Sildegs, un tani būs ap 30-40 darbu.

Marlēna uz skatuves

⊙ Kāda teātra aģentūra Hamburgā (Vācijā) paziņojusi, ka Marlēne Ditricha pēc 30 gadu atpūtas pirmoreiz publiski uzstāsies Berlīnē š. g. 30. aprīlī.

⊙ Princeses Margarētas nākošais vīrs Antonijs Armstrongs-Džoness noraidījis $28.000 piedāvājumu par princeses uzņēmumiem, kas izdarīti pirms saderināšanās. Kā zināms, A. Armstrongs bija profesionāls fotografs, kas pēdējā laikā bieži fotografējis princesi Margarētu un pārējos Anglijas karaļnama locekļus, ieskaitot princi Filipu un karalieni Elizabeti II.

⊙ Bernes pasta iestāde konstatējusi, ka visā pasaulē patlaban esot 86.000.000 televīzijas aparātu. Amerikā vien esot 55.108.000, bet Pad. Savienībā — 3.000.000.

⊙ Montreālas mākslas mūzejs šini mēnesī iepazīstinās kanadiešus ar Padomju gleznotāju darbiem, kas radušies apmēram pēdējos 10 gados. Starp tiem būs arī latvieša, 34 g. v. Jāņa Oša glezna „Latviešu zvejnieks", kas gleznota 1951. gadā. Šī darba reprodukcija nule kā ievietota kanadiešu žurnālā „Maclean's un liecina, ka J. Osis lielākā vai mazākā mērā ir komūnists.

⊙ Televīzijas komiķis Džeks Pārs nopircis kādu lauku īpašumu Floridā, samaksājot par to „pasakainu summu". Domā, ka Pārs šo īpašumu varējis iegādāties ar „payola" starpniecību. Pēdējais šajā sakarā izteicies: „Nauda, ko es samaksāju par šo īpašumu, ir daudz lielāka par to, ko kāds Kongresa loceklis vispār var nopelnīt legālā ceļā."

GARĪGĀS KULTŪRAS NOZĪME ORGANIZĀCIJU DARBĀ

LNAK PADOMES SĒDĒ NOLASĪTAIS REFERĀTS

Jaunajā pasaulē eiropieši allaž ir sekojuši lozungam „Vairāk naudas". Arī latvieši par to ir interesējušies visvairāk privātajā dzīvē, lai gan viņu centrālajām organizācijām nekad nav bijis tik daudz līdzekļu, lai tās varētu veikt savus uzdevumus. Tagad tās paceļ balsi un prasa savu daļu: ASV Latviešu apvienības priekšsēdis par to runā un raksta, LNAK valdes priekšsēdis savā Jaungada apcerējumā aicina tautiešus stiprināt organizāciju financiālo bazi. Kādā latviešu centrā jaunā audze iesaistīta ziedojumu vākšanā, un katru gadu tautieši tiek informēti, kur paliek viņu līdzekļi un kāda nozīme to izlietošanai. Ja tas netiek darīts, tad grūti cerēt uz ziedojumu un citu līdzekļu pieaugumu; tie drīzāk samazinās.

Ir neapšaubāma patiesība, ka bez materiāliem līdzekļiem nekas nav sasniedzams. Jau Kr. Valdemārs vērsa tautiešu uzmanību uz saimniecisko uzplaukumu kā materiālo vērtību pavairošanas iespēju. Tomēr saimniecība un tajā iegūtās materiālās vērtības ir tikai līdzeklis garīgās kultūras attīstībai. Tas ir mūsu dzīves mērķis un tajā ir šīs dzīves jēga. Tāpēc nevajadzētu apmierināties ar materiālo vērtību iegūšanu, bet tās izlietot augstāku, garīgo vērtību radīšanai un to piesavināšanās iespējām.

Nav noslēpums, ka maz ir ziedotāju un biedru naudas maksātāju, kā arī savāktās summas nav lielas. Kā panākt labākus rezultātus? Šis mērķis nav sasniedzams vienīgi ar loģisko pārliecināšanu un biedru aktīvitāti; vajadzīgi arī citi līdzekļi. Te jāievēro ne materiālās, bet garīgās vērtības. Cilvēku pamudina ziedot un izdarīt citus maksājumus ne naudas maka pārpilnība, bet iekšējais spēks, kas liek viņam cīnīties par savu etnisko vienību, pie kuŗas viņš pieder. Šo spēku varētu apzīmēt par tēvzemes mīlestību, un pat vairāk — par tautas lepnumu. Kam tas ir, tas ziedo un maksā; reizēm viņš ir pat spiests ierobežoties savā personīgā dzīvē. Bet turīgākie pilsoņi bieži vien atrod kādu atrunāšanās iemeslu vai ziedo proporcionāli saviem ienākumiem diezgan maz.

Organizācijām tad nu vajadzētu parūpēties par minētā spēka attīstību un nostiprināšanos tautiešos. Tad, bez šaubām, ziedotāju un citu maksātāju skaits būtu kuplāks un savāktās summas arī lielākas. Protams, tas nevar notikt īsā laikā. Nav arī iespējams visus atgriezt pie ticības savas tautas labākai nākotnei. Tomēr pozitīvi rezultāti iespējami.

Mūsu rīcībā ir daudz līdzekļu šī mērķa sasniegšanai. Vienu no tiem mēs visvairāk esam izmantojuši. Tā ir dziesma, kas dziedama gan maziem koŗiem, gan to apvienībām. Diemžēl, ne visiem tautiešiem dziesmu svētki pieejami. Modernā dziesma daudziem no viņiem neiet arī pie sirds. Tomēr tai, īpaši tautas dziesmai, ir īpaša nozīme nacionālo jūtu attīstībā. Tās teksts, savijoties ar melodiju, ir sevišķi stiprs ietekmētājs. Tāpēc dziesmai vajadzētu piešķirt nopietnāku vērību. Otrs, ne mazāk svarīgs līdzeklis, ir daiļliteratūra. Diemžēl, tai nav daudz lasītāju. Arī daži citi mākslas darbi nav sevišķi populāri tautā tagadējos apstākļos, īpaši modernākie no tiem. Tomēr nav izslēgts mākslinieku un amatnieku darbus, protams, piemērotus attiecīgam uzdevumam, izlietot tautas lepnuma attīstībai.

Lokālās organizācijas, piemēram, Jaunatnes pulciņi, varētu saviem biedriem uzdot zināmā laikā izlasīt kādu romānu vai citu dzejas darbu, lai pēc tam to iztirzātu vienā vai vairākās sanāksmēs. Tas būtu lietderīgi no vairākiem viedokļiem — lasītāji iedziļinātos dzīves problēmās un neapšaubāmi mācītos cienīt pozitīvus tautiešu tipus jeb varoņus; bez tam viņi labāk iepazītos ar latviešu valodu un savas organizācijas biedriem, kas piedalījušies debatēs par izlasīto dzejas darbu. Protams, šo pašdarbības un pašaudzināšanas paņēmienu varētu praktizēt ne tikai Jaunatnes pulciņi, bet arī citas organizācijas, īpaši to nozares un sekcijas. Līdzīga nozīme ir literārai tiesai un teātŗu izrādēm, ja attiecīgo dzejas darbu saturs ir piemērots aplūkojamam audzināšanas mērķim.

Arī dziedāšanu vajadzētu biežāk praktizēt ne tikai dzīrēs, kad tai maza nozīme, bet organizētākā veidā; piem., iespējams savirknēt tautas dziesmas un reizē ar tēlošanu, dziedāt tās priekšnesumu veidā sarīkojumos. Arī tautas dziesmu deklamēšana ieteicama. Mākslinieki varētu no tām izveidot arī nopietnākus priekšnesumus; piem., senlatviešu kāzas, talkas, pieguļas, medības, kulšanu, malšanu un citus uzvedumus, kā to kādreiz darīja detroitieši un praktizē arī Toronto un citur dzejnieces B. Senkēvičas un F. Lintiņa veidojumā. Arī ģimenēs un skolās tautas dziesmām un īpaši to dziedāšanai vajadzētu piešķirt nopietnāku vērību.

Mūzika un glezniecība grūtāk izmantojamas, bet arī tās varētu papildināt dziedāšanas un citus priekšnesumus ar jauniešu un pieaugušo piedalīšanos, kam ir attiecīgāc dāvanas; piem., melodeklamācijās, skatuves izdaiļošanā un citur. Protams, minētam mērķim kalpo arī gleznu un tēlu izstādes, daiļamatnieku darbu skates, koncerti un dzejas darbu priekšnesumi, kas gan nav pašdarbības izpaudumi, bet mākslinieku veikumi. To nozīme, bez šaubām, ir liela nacionālo jūtu attīstībā.

Visu minēto piemēru reālizējumos nepieciešama piespiešanās un laiks. Bet tādu veikumu nav un nevar būt, kur tie nebūtu vajadzīgi. Pieejot šai pašdarbībai un mākslinieku veikumiem ar interesi un attiecīgās sabiedrības gara izpratni, nav jāšaubās par iespēju tos noorganizēt. Detroitiešu un citi uzvedumi, kā arī vienkāršais tautas dziesmu savirknējums ļoti ieinteresēja klausītājus.

Kā jau minēts, šāda pašdarbība dod iespēju tautiešiem citam ar citu tuvāk iepazīties, kas viņus saliedē un aktivizē. Tad visiem viņu pasākumiem ir labāki panākumi. Pazīstot cits citu, viņi atrod īstos darba darītājus, kas spēj veikt attiecīgos uzvedumus bez reklamēšanās. Vispārī darbinieku kadram vienmēr ir bijusi nozīme visos pasākumos. Ja tie ir savā vietā, tad panākumi neizpaliek.

Noslēdzot šīs pārdomas par organizāciju darba panākumiem, jāatzīst, ka nekas jauns nav pateikts, tikai atgādināts tas, kas ir pazīstams un praktizēts, uzsveŗot garīgās kultūras nozīmi cēlo mērķu sasniegšanā. Šī kultūra, sasniedzot zināmu nacionāla rakstura attīstības pakāpi, nevar nepamudināt tautiešus arī svešajos dzīves apstākļos cīnīties par savas tautas labāku nākotni. Centrālajām organizācijām jārūpējas par dažādiem aplūkotā rakstura ierosinājumiem un par tiem jāinformē lokālās organizācijas, skolas un laikraksti.

P. Dreiman's.

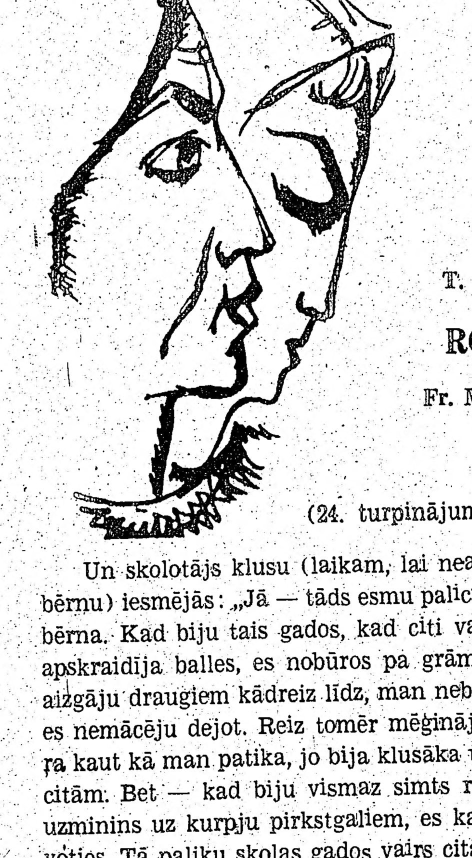

DRUPU REPUBLIKA

T. ZELTIŅA

ROMĀNS

Fr. Milta viņete.

(24. turpinājums)

Un skolotājs klusu (laikam, lai neatmodinātu gulošo bērnu) iesmējās: „Jā — tāds esmu palicis — bez sievas un bērna. Kad biju tais gados, kad citi vai katru sestdienu apskraidīja balles, es nobūros pa grāmatām. Un tad, ja aizgāju draugiem kādreiz līdz, man nebija tur ko darīt — es nemācēju dejot. Reiz tomēr mēģināju, ar meiteni, kuŗa kaut kā man patika, jo bija klusāka un nopietnāka par citām. Bet — kad biju vismaz simts reižu tai dejodams uzminins uz kurpju pirkstgaliem, es kaunējos otrreiz tuvoties. Tā paliku skolas gados vairs citām meitenēm kurpes nesabradājis . . . Vēlāk . . . Par to lai labāk paliek. Ir katra cilvēka dzīvē stundas, dienas, kādreiz pat gadi, ko gribētos aizmirst kā nebijušus."

Anna Ciedra to saprata un skolotājam nekā vairs nejautāja. Kā savāds pāris, kas katram nezinātājam liktu tos noturēt par meitu un saudzīgā rūpībā mazbērnu nesošu tēvu, klusēdami viņi aizgāja līdz Mainai, kur upmalas pļavās uz zemē noklātām segām jau sēdēja vai gulēja gan vairāk, gan mazāk saderīgu cilvēku grupas. Vecākas sieviņas sēdēja nopietnas, kā stacijā vilcienu gaidīdamas, ar nenoraisītiem lakatiņiem galvās. Kas varēja zināt, kāds īsti būs sprādziens, ja bumba ies vaļā. Varbūt tūliņ ir jārausas atkal kājās un jāskrien tālāk. Tie, kam līdz bija lielākas paunas, piesardzīgi turējās to tuvumā, lai kritiskā brīdī būtu pa rokai. Jaunieši jau bija paspējuši atģērbties puskaili (protams, to vecākie, nopietnākie un vairāk piedzīvojušie bēgļi ieskatīja par aplam vieglprātīgu rīcību) un bezrūpīgi gozējās saulē. Pajaunākas sievas nekautrēdamās sēdēja krūšturos, jo tikai daža, no Latvijas bēgdama, bija attapusi iesviest somās vai mantu kastē peldkostīmu. Tās slaidas kā papeles un jautri smiedamās staigāja citiem pa vidu, zinādamas sev pievērstas daudzu vīriešu acis, kas sen bija apnikušas redzēt tik saņurcītās drānās ievīstītus sieviešu augumus. Kam, peldkostīmu nebija, tās rožainās biksiņās labāk palika sēžot uz zaļajām segām. Pavisam reti tās iedrošinājās pietrūkties kājās (citādi nenovēršamas nepieciešamības spiestas), kad nepaklausīgie bērni bija aizskrējuši līdz Mainas malai un grasījās apmērcēties brūnajā ūdenī. To nedrīkstēja pieļaut, jo plakāti gar krastu brīdināja, ka ūdens ir sagandēts (varbūt tur peldēja neizzvejoti līķi) un peldēšanās tādēļ stingri aizliegta. Un tāpēc pilnīgi neapģērbtās mātes, kā mukdamas no daudzajiem vīriešu skatiem, pa reizei aizdipināja līdz upmalai un iepēra bērnus stiprāk, nekā tie bija pelnījuši, kā likās, arī par to, ka likuši mātēm nepiedienīgā izskatā piecelties un noplivināties gar visu acīm . . .

Kas tur gan bija par ļaunumu, ja novārdzinātie bēgļi, kā katrs to varēja, izmantoja sauļošanās iespēju, bet vecās māmiņas, ar lakatiņiem joprojām galvās, par to bija stipri citādās domās: „Ak laiki, ak laiki, vai manās jaunības dienās kāds meitietis šitā drīkstētu . . ." Kā pelēkas, nepakustināmas pagātnes tikumu čupiņas viņas tur sēdēja, nespēdamas apjaust, cik citādā veidā vēl nožēlojamāk kailākus daudzus ir izģērbušas pēdējā kaŗa orģijas . . .

Kad Anna Ciedra bija izklājusi zālē segu, Gārša tai atdeva bērnu, kas nemierīgi bija sācis grozīties un neapmierināts viebties. Likās — tūliņ, tūliņ no viņa čokurā sarauktās mutes izsprūks brēciens. Bet mātes jūtīgās rokas un balss iežūžināja bērnu atkal miegā, un viņa to nolika uz segas, sakuplojošā dadžu pudura pavēnī.

Skolotājs ar grāmatu rokā stāvēja un nezināja, ko tālāk darīt — iet projām vai palikt? Vai neaicināts viņš drīkstētu vēl ilgāk apgrūtināt biklo sievieti? Kā uzminējusi viņa domas, pati uz segas jau sēdēdama, Ciedra apklāva ciešāk ap ceļiem pelēko svārku un pavilkās sāņus. Tā bija tāda kā pakautra atbilde bez vārdiem.

Gārša atsēdās viņai blakus, un viņu skatieni satikās kā divi ziņkārīgi ceļinieki vientuļā ceļā, nejauši apstājušies ceļa vidū, viens otru pētīdami. Annai no vaigiem vilciena vagonā redzētais, slimīgi pelēcīgais bālums bija jau pazudis, kaut citādi gaŗenā seja joprojām izskatījās arī tad, kad mute kādreiz pasmaidīja.

paskumja ar pelēcīgi nopietnām acīm, kas tādas palika

„Man liekas, jūs izskatāties nopienāka par saviem gadiem. Vai jūs ar bērnu visu ceļu — viena pati?" uzmanīgi jautāja Gārša.

„Jā. Indulīti viņa tēvs nemaz nav redzējis, nezina, ka viņš mums ir . . ." un pelēkā sieva, kas izskatījās stipri vecāka par saviem gadiem, atkal apklusa. Skolotājs arī sēdēja un klusēja, saprazdams, ka nebūtu pieklājīgi neaicinātam uzmākties ar jautājumiem, kas kādreiz negribot atplēš vēl lāgā neadzijušu, sāpīgu dvēseles ievainojumu. Ja viņa gribēs, tad stāstīs tālāk pati.

Un Anna tiešām atsāka, kaut arī tik tikko dzirdamā balsī: „Tā bija pēdējā Latvijas vasara, kad Arvi es satiku pēdējoreiz. Un drīz pēc tam mēs bēgām, visiem vajadzēja bēgt. Būtu es tomēr palikusi — gaidījusi viņu, ja Arvis pats man nebūtu piekodinājis, lai braucu uz Vāciju. Tur citas leģiona daļas jau esot pārsviestas, viņš arī tur būšot. Uz pāris dienām bija dabūjis atvaļinājumu, atskrējis pie manis. Un tad mēs šķīrāmies — varbūt uz neredzēšanos. Dārzā, mūsu ābeļdārzā tonakt tik stipri smaržoja zāle — es agrāk nekad vēl nebiju zinājusi, ka zāle tā var smaržot — es apreibu no zāles smaržas ar zemei piespiestu galvu. Mēs nezinājām, ka tas būs Indulis, un tāpēc man netrūka dūšas aizbraukt uz Vāciju vienai, jo mani vecāki nebrauca, teica: ko krievs tiem varēšot atņemt, ja viņiem par pāris gotiņām bagātības vairāk neesot. Tomēr — varbūt es būtu braukusi arī tad, ja pati jau zinājusi par Induli. Arvis Vācijā bija solījies mani sameklēt. Un toreiz ne mūžam es nebūtu varējusi iedomāties, cik grūti pavisam svešos cilvēkos vienai ar bērnu. Katram ir sava bēdā, neviena, kam piestāties. Un Arvis ir pazudis, ne rindiņas ziņu par viņu es neesmu saņēmusi — visu laiku. Rakstīju uz mājām — neatbild, taujāju pa Sarkano Krustu — nezina. Vienīgi tā nedēļa Sudetijas slimnīcā man palikusi atmiņā kā gaiša sala — ar gaŗiem baltiem un augstiem gaiteņiem, pa kuŗiem kā ēnas klusi slīd nonnes. Tās bija pret mani laipnas un mīļas, pat tad, kad ārā aiz slimnīcas logiem jau sprēgāja krievu šautenes un nonnēm bija jābaiļojas par sevi. Citādi, pēc tam . . . Es saprotu, ne uz vienu vairs neļaunojos . . . Nav viegli atstāt pašu nastas, kur sakrauts pēdējais un vērtīgākais, kas palicis pāri no visas kādreizējās dzīves. Es saprotu to bez rūgtuma, bet bija tik grūti vienai . . ."

Kad pelēkā sieviete bija beigusi, Gārša nevarēja atrast labākus mierinājuma vārdus par tiem, ko neveikli tagad pateica: „Nezaudējiet vēl visas cerības, Ciedras kundze, mēs sameklēsim, atradīsim jūsu vīru, ja viņš būs ticis pāri, sagūstīts sabiedroto pusē."

„Ja būs . . ." bezcerīgi izdvesa Anna Ciedra un skatījās Gāršā tādām acīm, it kā tik viegli nevarētu izšķirties, vai tas būtu sakāms, atklājams laipnajam skolotājam ar iesirmajiem deniņiem. Varbūt viņš pēkšņi no viņas tad novērstos, tāpat kā daudzi citi. Tas būtu skumji, jo viņa kaut kā šī cilvēka klātienē pamazām bija sākusi justies labi un brīvi, tāpat kā kādreiz mājās, kad tēvam bija paradusi vaļsirdīgi izstāstīt bēdas un priekus. Un tad, kā likās, skolotāja bērnišķi sirsnīgais lelles acu zilums viņu bija laikam sadrošinājis. Cilvēks ar tādām, tik neparastām acīm nevarēja būt kā citi. „Arvis . . . mans Arvis . . . viņš nebija mans vīrs — vēl ne. Mēs abi būtu noteikti apprecējušies — Vācijā. Tā viņš man teica, kad gāja uz fronti."

Bet Ciedra nepaguva redzēt, cik daudz, ja vispār un kā šī atzīšanās pārvērtusi skolotāja gurdenos vaibstus. Negaidot ar spēcīgu spalgumu bija iebrēcies bālajā sedziņā ievīstītais Indulis, un viņa tam gādīga, ceļgalos uzslējusies, pierāpoja klāt: „Kā tad, kā tad, mums ēšanas laiks. Es dzirdu Indulīt, es dzirdu." Ar bērnu klēpī viņa pietvīkusi skatījās skolotājā: „Kā liekas, tad laikam ir divpadsmit. Tai stundā mēs parasti ēdam. Mēs esam tik precīzi kā pulksteņi."

Runādama viņa nevilus bija pielikusi roku pelēkā tērpā apslēptajām krūtīm, un Gārša domāja, kā būtu šis mājiens jāsaprot. Te nebija vilciena vagons, kur visi pret pašu gribu saspiesti kopā. „Es tādā gadījumā jūs nejau pievilka kāju un iespiedās traucēsu, es iešu." Un viņš ar roku spēcīgi segā, lai uzslietu sevi stāvus.

Bet Annas Ciedras savādais skatiens skolotāju aptūrēja, kad viņa teica: „Mums dažām ēdienu reizēm, kā šoreiz šai, ir paredzēta pudele. Cik tas gan labi, ka esam to tagad dabūjuši, jo Indulim citādi nepietiktu . . ."

Gārša saprata, ka nelaimīgā un tomēr šai brīdī skaisti laimīgā māte nu viņa aiziešanu varētu iztulkot pavisam citādi. Nē, tā viņš nebija gribējis, nemaz. Lai Dievs ikvienu pasargā sēsties citu mīlestības soģa krēslā! Un tāpēc palika, klusējot skatīdamies, kā negantajam brēcējam tiek sagatavota balta pudele ar dzeltenu gumijas iemuti.

Miesas zem pelēkā tērpa pajaunajai mātei vēl diezko atgūtas nebija. Jo, ja tās bija viņas pašas drānas, tad kādreiz noteikti nebija šūtas tādas, lai pilnīgi zem sevis paslēptu krūšu un gūžu apaļumu . . . Tievās, pār segu izstieptās kājas bija tik gaŗas un tievas kā stārķim. Tādas te upmalā šodien redzēja vairākiem aizbadinātiem pusaudžiem, kam ceļgalu kauli izskatījās nedabiski palieli izdēdējušo stilbu dēļ. Varbūt šī Anna Ciedra būtu pat skaista, ja atkal atgūtu agrāko izskatu. Līdzjūtības siltums, pa acīm ieplūdis, aizstrāvoja līdz Gāršas sirdij. „Jums vajadzētu pašai ēst vairāk augļu." (Turp. sek.)

G. BATCHELLER REAL ESTATE BROKER
33 Fairview Blvd., Toronto. HO 3-6612

V. PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto. HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒSANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: atsevišķa 10 istabu dubultķieģeļu māja, 2 vannas istabas, ūdens-eļļas apkure, 2 virtuves. Garāža. Iemaksa $5.000,—, atlikums uz izdevīgām obligācijām.

DANFORTH - DONLAND: atsevišķa 6 istabu dubultķieģeļu māja, moderna eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $16.500,- Iemaksa $1.500.—. Atlikums uz izdevīgām obligācijām.

BROOKSIDE: atsevišķs 5 istabu dubultķieģeļu bungalovs, eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $12.500,—, iemaksa $2.500,—. Atlikums uz vienu atklātu 6% obligāciju.

UZTICAMIEM MAJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ

Arī jūs ar savu materiālo atbalstu piedalāties tajā. Tā ir jūsu palīdzība, kas Sarkanajam Krustam dod iespēju darboties tik aktīvi un intensīvi, kā tas neskaitāmos gadījumos konstatēts.

Ar jūsu atbalstu Sarkanais Krusts arī 1960. gadā darbosies mūsu provinces un visas nācijas labā. Tāpat, ja palīdzība vajadzīga dažādās vietās un zemēs, jūs zināt, ka Sarkanais Krusts to sniegs.

Ne jau ar naudu vien var veikt visu to, ko sniedz Sarkanais Krusts, bet arī ar kopīgu darbu, ko miljoniem kanadiešu strādā bez atlīdzības. Tāpēc, ja Sarkanā Krusta ziedojumu vācējs parādās pie jūsu durvīm, ziedojiet līdzekļus un sniedziet viņam visu iespējamo atbalstu, jo viņš ziedojumus vāc pa savu brīvo laiku.

ATBALSTIET - AKAL ZIEDOJOT

SARKANAJAM KRUSTAM!

Viena no Ontario valdības dienesta ziņojumu serijas.

Hon. James N. Allan

ONTARIO DARBĪBA NĀCIJAS CELŠANAI

Ontario Saimniecības departaments analizē un publicē valdības saimniecisko programmu, kā arī pēta provinces saimnieciskās un sociālās attīstības iespējas. Ontario provinces attīstība pēckara gados ir uzrādījusi teicamus panākumus. Te būs daži illustrātīvi dati:

IEDZĪVOTĀJI—Tagad, pēdējos desmit gados, Ontario iedzīvotāju skaits pieaudzis pāri par 6.000.000—par 157.000 gadā. Iedzīvotāju skaits palielinājies vairāk kā pārējā Kanadas daļā un divtik kā Savienotajās Valstīs.

IMMIGRĀCIJA—Pēdējos desmit gados Kanadā ir ieradušies 1.900.000 ieceļotāju, no tiem 1.000.000 jeb vairāk kā 52% atraduši sev mājvietu Ontario.

IENĀKUMI—Ontario iedzīvotāju caurmēra ienākumi ir par 20% augstāki nekā pārējā Kanadā.

MĀJU CELTNIECĪBA—Pagājušā gadā Ontario uzcelts 53.000 dzīvojamo māju, apmēram 38% no visām Kanadā uzceltām mājām.

SPĒKSTACIJAS—Ontario Hydro ir izdevusi tepat 2 miljardi dolaru pēckaŗa gados spēkstaciju celšanai, līdz ar to paceļot elektrības ražošanas potenciālu līdz 7.4 miljoniem zirgu spēka.

RŪPNIECĪBA—Ontario dod vairāk kā 50% no visiem Kanadas rūpniecības ražojumiem.

RAKTUVES—1959. gadā Ontario kā vadošā province ar saviem izrakteņiem 963 dolaru vērtībā—dod pāri par 40% no visas valsts izrakteņiem.

LAUKSAIMNIECĪBA—Viena no provinces galvenajām nodarbībām, kas mūsu lauksaimniekiem dod augstākos ienākumus Kanadā.

MEŽSAIMNIECĪBA—No Ontario 170.000 kvadrātjūdžu mežu platības Ontario dod vienu trešo daļu no Kanadas būvmateriālu un papīrmalkas izstrādājumiem.

IEGULDĪJUMI—Ap 28 miljardi dolaru ir ieguldīti saimnieciskos pasākumos Ontario provincē pēckaŗa gados.

ONTARIO DEPARTMENT OF ECONOMICS

Hon. James N. Allan, TREASURER OF ONTARIO

Hon. Leslie M. Frost, Q.C., LL.D. PRIME MINISTER

JA SŪTĀT DĀVANU SAIŅUS PIEDERĪGAJIEM uz LATVIJU, TAD UZTICIET TOS DV GRĀMATNĪCAI, 123 Huron St., Toronto 2 - B, Ontario — Canada.
Pieprasiet cenu sarakstu, sekojiet sludinājumiem.

SESTDIEN, 12. MARTĀ, PLKST. 19.30

COLUMBUS HALL

(APAKŠĒJĀ ZĀLĒ), LINDEN-SHERBOURNE

BASKETBOLISTI UZ DEJAS GRĪDAS

SPĒLĒS DŽESA KAPELLA. - ATSPIRDZINĀJUMI PIE BUFETES

Visus laipni ielūdz Toronto DV sporta kluba basketbolisti

IMANTA

Apgāda IMANTA jaunas grāmatas

Ģen. Rūdolfs Bangerskis

MANA MŪŽA ATMIŅAS

— jauns kapitāldarbs latviešu trimdas grāmatniecībā — 4 sējumos, kuŗa pēdējais sējums iznāks šajās dienās. Pēc divu gadu intensīva darba apgāds nodod visu plašo ģen. Bangerska atmiņu un laikmeta liecību klāstu sabiedrības rīcībā, reizē atzīmējot ar to mūsu izcilā kaŗavīra un valstsvīra divu gadu nāves dienu, š. g. 24. februārī. Šis apm. 1800 lapp. aptveŗošais un bagātīgi illustrētais darbs interesēs visus, kam tuva Latvijas pagātne, bet jo sevišķi tās nesenās vēstures posms 2. pasaules kaŗa laikā.

Ģen. Bangerskis šo atmiņu I sējumā stāsta par savu bērnību, skolas gaitām, militāro izglītību, pieredzi krievu-japāņu un 1. pasaules kaŗā, kā arī Ziemassvētku kaujās Latvijā. Cena: ies. $4.80.

II sējumā ģenerālis apcer savas gaitas Krievijā un Tālajos Austrumos boļševiku revolūcijas un pilsoņu kaŗa laikā, savu darbu un dzīvi brīvajā Latvijā, Latvijas boļševizēšanu Baigajā gadā un Latviešu leģiona sākuma posmu pēc boļševiku padzīšanas. Cena: ies. $5.20.

III sējums veltīts vācu okupācijas laikam, aplūkojot Leģiona vadības izveidošanos, Leģiona vienību tapšanu un apstākļus, kādos tās nokļuva frontē, plaši raksturojot mobilizācijas Latvijā un sniedzot arī Pašpārvaldes protokolus. Grāmatā iztirzāta latviešu sabiedrības nostāja šajā laikā, kā arī parādīts Leģiona ģenerālinspekcijas darbs, rūpējoties gan par latviešu izkaisīto spēku apvienošanu, gaisa izpalīgu likteni un Tornas būvpulkiem, gan par civīliedzīvotāju drošību, apcietinātajiem patriotiem — to vidū latviešu sabiedrības izcilām personām — un tautu Kurzemes cietoksnī. Centrālu vietu šajā sējumā ieņem latviešu cīņa par savām tiesībām, prasot suverēnitāti, šai prasībai piedzīvojot kāpinājumu Latviešu nacionālās komitejas dibināšanā Potsdamā īsi pirms Vācijas kapitulācijas. Cena: ies. $5.60.

Ģen. Bangerska Mana mūža atmiņas IV sējums iznāk šajās dienās. Tas aptveŗ pāri par 500 lapp., ir bagātīgi illustrēts, pie kam attēlu vidū ir daudzi ar vēsturiska retuma nozīmi, kas līdz šim nav vēl publicēti. Saturā nodaļas par kureliešiem, Latviešu leģionu Vācijas kapitulācijas laikā, Latviešu nacionālās komitejas darbu īsi pirms un pēc Vācijas sabrukuma, plaša sarakste ar latviešu sabiedrībā pazīstamām personām, kurā spilgti atspoguļojas laikmeta problēmatika un traģika, ģenerāļa 1945. un 1946. g. dienas grāmata ar zīmīgiem ap viņu esošās sabiedrības un pēckaŗa notikumu raksturojumiem, internējuma laika aprakstiem un politiskām pārdomām, kā arī papildinājumu un pielikumu jo plašs krājums ar dokumentiem un dienesta atzīmēm. Kā iepriekšējos, tā arī šo sējumu ģen. Bangerska tekstus balsta bagātīgs laikmeta liecību materiāls.

Subskribentiem cenas, pasūtinot IV sējumu laikā no 25. februāŗa līdz 15. martam (vai šī sludinājuma saņemšanas brīdī) $4.80.

Tikko iznācis jauns darbs latviešu dēku literātūrā

Jānis Širmanis

ALBERTA CILPAS PIEDZĪVOJUMI

romāns.

Šajā aizraujošajā grāmatā pazīstamais jaunatnes literātūras autors izvadā lasītāju pa latviešu ieceļotāja — laimes meklētāja ceļiem ASV, gan rādīdams tā sarežģījumu pilno dzīves cīņu zemes virspusē, gan novezdams to pazemē Noslēpumu aizā Rokiju kalnos, kur līdz ar romāna varoni tam jāpiedalās apslēptas mantas meklēšanā un pasakainu vērtību atrašanā, lai pēc tam atkal virszemē sadurtos ar dzīves untumiem un raibām dēkām.

Subskribentiem cena, ja tie samaksā līdz š. g. 15. martam vai šī sludinājuma saņemšanas brīdī, ies. $2.25.

Nedaudz eksemplāros dabūjama

Veltas Tomas

dzejoļu izlase

V Ē L

Šis greznais, uz rokas lējuma papīra izdotais mīlestības lirikas krājums visai piemērots dāvanām. Cena: ies. $1.95.

K R Ā J U M Ā

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS 12 sējumos prof. Švābes, prof. K. Strauberga un E. Hauzenbergas-Šturmas redakcijā. Visi sējumi iesieti. Katrs sēj. $7.20
P. Dreimaņa LATVJU TAUTAS VĒSTURE, bagātīgi illustrēta, iesieta $3.80
Brāļu Kaudzīšu MĒRNIEKU LAIKI, grezns izdevums, Ed. Brencēna illustrācijas, Pētera Ērmaņa piezīmes, iesieta $6.80
E. Turkinas LATVISKI - ANGLISKA VĀRDNĪCA, broš. $1.50
E. Turkinas ANGLISKI - LATVISKA VĀRDNĪCA, iesieta, 1062 lapp. $3.90
K. Zītara Pa ZAĻAJĀM TEKĀM, pieredze ar cilvēkiem un dzīvniekiem Latvijas mežos un ezeros medību gaitās. Saistoša lasāmviela $2.80
LATVIEŠU KALENDĀRS 1960. gadam $0.60
RĪGA 1955-1956, Rusiāde, Egila Jarla stāsts ar 95 attēliem $1.80
Latviešu tautas MĪKLAS, SAKĀMVĀRDI un PARUNAS, prof. K. Strauberga redakcijā, daudz illustrāciju, iesieta $7.20
Antoloģija LATVJU SONETS 100 GADOS, K. Dziļlejas sakārtojumā $3.60
PAR TO MAZO ŠĪPULĪTI, dzeju antoloģija, J. Sviestiņa sakārtojumā $2.20
TĀ MUMS IET, Jānim Jaunsudrabiņam adresētas vēstules $4.20
J. Jaunsudrabiņa VASARA, mīlestības stāsts $2.20
A. Švābes CEĻĀ UZ PURGATORIJU, vēst. novele $1.70
V. Damberga DIEVU AUGŠĀMCELŠANĀS, romāns $3.90
V. Damberga SARAKSTĪŠANĀS AR VIRZU un V. EGLĪTI, vēstules $2.40
P. Klāna SIRILUNDAS ATGRIEŠANĀS, romāns $3.90
P. Klāna RŪSA, romāns par Otru pasaules kaŗu $5.60
E.Virzas KĀRLIS ULMANIS, monografija, illustrēta .. $2.80
Valdemāra Kroder SMĪNĒTĀJI, 3 stāsti par Rīgu $3.40
M. Zeberiņa PŪRA PŪĶIS UN TRĪS SIEVAS, romāns $3.40
A. Grīna SEPTIŅI UN VIENS, vēsturiska novele $1.70
Ilonas Leimanes KAILĀ DZĪVĪBA, romāns $2.90
I. Vīksnas MUMS JĀBRIEN JŪŖĀ, romāns $3.10
E. Salnas BADA BIEDI, rom. par Tornas grāvračiem $2.10
J. Sudrabiņa NĪCĪBAS VIESUĻOS, atmiņu romāns par leģionu $2.90
V. Lesiņa DZIRKSTIS, nedienu stāsti; illustrēti $2.40
O. Freivalda KURZEMES CIETOKSNIS I-II, illustr., katra grāmata $3.60
O. Freivalda un E. Alkšņa LATVIEŠU KAŖAVĪRU TRAĢĒDIJA ZVIEDRIJĀ, dokumenti un atmiņas, daudz illustrāciju $3.60
H. Biezā KRISTIĀNISMS, NACIONĀLISMS, HUMĀNISMS $2.90
Manceļa SPREDIĶU IZLASE ar prof. A. Švābes ievadu $3.20
ORATIO DOMINICA XL LINGUARUM, J. Reitera tēvreižu krājums $2.20
V. Strēlertes BRUŅU KALPS, illustrēta balāde $1.70
RUNČA VEZUMS, L. Kronbergas sakārtota dzeju antoloģija bērniem $2.20
Latviešu tautas PASAKAS PAR VELNIEM, illustrētas $3.10
Latviešu tautas PASAKAS PAR SĒRDIENĪTI, illustr. $2.80
DAUDZKRĀSAINA LATVIJAS UZSKATĀMĪBAS KARTE, rotājums un reizē mācību palīglīdzeklis skolām un pašmācībai $1.35
Latviešu nerātnās TAUTAS DZIESMAS, MĪKLAS, SAKĀMVĀRDI un PARUNAS $3.80

T U L K O J U M I

Visvairāk pirktā, lasītā un apstrīdētā grāmata, Nobeļa prēmijas laureāta B. Pasternaka rom. DR. ŽIVAGO $5.90
M. Hačija un V. Velsa, HIROŠIMAS DIENASGRĀMATA, atmiņas $2.80
Veino Linna NEZINĀMAJAM KAREIVIM, somu-krievu kaŗa stāsts $4.80
Dž. Bokačo DEKAMERONS I-II, illustrēts, katra grām. $5.80
A. Selinko DESIRE, vēsturisks romāns par Napoleonu $5.20
Dž. Steinbeka PAR PELĒM UN CILVĒKIEM, romāns $2.40
A. Dž. Kronina TIRANNS, romāns $5.40
A. Dž. Kronina DEBESU VALSTĪBAS ATSLĒGA, rom. $3.80
A. Dž. Kronina CITADELE, romāns $3.60
H. C. Andersena PASAKAS, L. Kronbergas tulk., illustr. $2.60
Brāļu Grimmu PASAKAS, illustrējis N. Strunke $4.25
E. Kestnera DIVKĀRŠĀ LOTĪTE, romāns jaunatnei, illustrēts, broš. $2.00
E. Kestnera EMĪLS UN BERLĪNES ZĒNI, romāns jaunatnei, illustr., iesiets $1.50
Krājumā arī citu apgādu jaunākās grāmatas.

DV GRĀMATNĪCA

123 HURON STREET, TORONTO 2B, ONT., CANADA

JANKOVSKIS REAL ESTATE BROKER
93½ Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

GAĻAS UN DELIKATEŠU VEIKALS LID
363 RONCESVALLES AVE.
(pie RONCESVALLES

ST. CATHARINAS LATVIEŠU MĒD
B A L L
gaumīgajās ATLANTA KLUBA telpās
. DEJA ★
Spēlēs iecienītā vācu deju ka

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriski
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no

KAKTIN
TRANSPORTA FIRM
Veicam visādus transportus ar moderna
(mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvan
LE 5-6619. 941 Dovercourt R

EM 8-3166
Alexander's Body & Moto
SPECIĀLISTS NELAIMES GADĪJUMO
BOJĀJUMU NOVĒRŠANA
Krāsošanas darbi - Priekšrītenu un stū
26 DUCHESS ST., TORONTO

MONTREĀLĀ
Europe Stationary
1980 St. Catherine W.,
d a b ū j a m i
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķi numuri

OPTIĶ
470 COLL

VĒSTULE IR SVA

Rakstot vēstuli, raugaities,
adrese būtu uzrakstīta skaidri
pilnīgi.

- Iegaumējiet to, ka bez uzvārda adresāta vārdam vai vismaz jam burtam.
- Vienmēr uzrakstiet pareizo ielas nosaukumu, pasta apga (kur tādi ir), pilsētas vai cie ces nosaukumu.
- Vēstulēm, adresētām biroju tu mājās, jāuzdod arī apartan vokla numurs.
- Savu resp. nosūtītāja adresi snes kreisajā stūrī augšā.
- Sūtījumiem, adresētiem vienmēr jāuzraksta attiecīg nosaukums.
- Vienmēr jāraugās, vai sūtīj mi apmaksāts. Ja rodas šaub to pasta iestādē.

Skaidri un pilnīgi uzrakstīta ad jūsu pasta sūtījumu piegādi.

CANADA POST

I. JANKOVSKIS REAL ESTATE BROKER

93½ Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

LE 6-0143
LE 5-4455

SHERBOURNE - BLOOR ST.: $1.500,— iemaksa 11 ist. dubultķieģeļu mājai uz liela gruntsgabala. 2 modernas virtuves, 2 vannas ist., dārzs, garāža. Tīri uzturēta ienākumu māja. Īpašums ar lielu nākotnes vērtību. Zvanīt J. Veisam LE 5-4455 vai WA 5-5798.

BLOOR - SHERBOURNE ST.: ar tikai $800,— iemaksu varat iepirkt 6 istabu atsevišķu māju pilsētas centrā. Tīra un labi uzturēta māja ar jaunu eļļas apkuri, dārzu un garāžu. Tuvu satiksmei, baznīcām un krogiem. Maksājumi $80.— mēn. Viena atklāta 10 g. obligācija par parāda summu. Zvanīt J. Veisam LE 5-4455 vai WA 5-5798.

SHERBOURNE DUNDAS ST.: $2.800,— prasītā iemaksa par divām blakus esošām atsevišķi celtām ienākumu mājām, kopā 23 ist. Gruntsgabala lielums 50 x 150 pēdu. Privāts iebr. ceļš. Ienākumi apm. $500,— mēnesī. Labas obligācijas uz garu atmaksas termiņu. Zvanīt J. Veisam LE 5-4455 vai WA 5-5798.

Mums ir mājas visos pilsētas rajonos par dažādām cenām un iemaksām. Sekojiet mūsu speciālpiedāvājumiem Toronto Daily Star, The Telegram un Globe & Mail

GAĻAS UN DELIKATEŠU VEIKALS **LIDUMS** MEATS & DELICATESSEN

363 RONCESVALLES AVE., TORONTO. TEL. LE 2-8762.
(pie RONCESVALLES un HOWARD PARK).

AUGSTVĒRTĪGI PĀRTIKAS PRODUKTI.
SVAIGA un ŽĀVĒTA GAĻA, ŠĶIŅĶI un DESAS. ● DAŽĀDI VIRTUVES RAŽOJUMI. KONSERVI, SIERI ● IMPORTĒTAS DELIKATESES EIROPIEŠU GAUMĒ TĪTARI, VISTAS, ZOSIS u. c. mājputni, kā arī CŪKU ŠŅUKURI RUPJMAIZE, SALDSKĀBMAIZE u. c. ● PIEGĀDĀJAM MĀJĀS. ●

MŪSU CENAS IR ZEMAS, tāpēc, ka visus gaļas izstrādājumus gatavojam paši savā gaļas un desu darbnīcā. SVAIGU GAĻU VIESĪBĀM. Varam piegādāt katram dalībnieku skaitam.

ST. CATHARINAS LATVIEŠU MEDNIEKU UN MAKŠĶERNIEKU KLUBA

B A L L E Sestdien, 12. martā, plkst. 7.30 vakarā

gaumīgajās ATLANTA KLUBA telpās, Genevas ielas galā pie Ontario ezera, St. Catherines.

DEJA ☆ ATSPIRDZINĀJUMI.

Spēlēs iecienītā vācu deju kapella "CLUB HEIDELBERG".

Visi laipni lūgti KLUBA VALDE

ZIVIS

. . . Labākie Kanadas zivju produkti . . . jūsu pārtikas veikalu dzesētājos

HIGH LINER

● Zivju filejs
● Zivis un cepti kartupeļi
● Zivju gabaliņi
● Pildītas zivis

LUNENBURG SEA PRODUCTS Limited, 37 King St. E., Toronto, Ont.

IZĪRĒJAMAS 2 NEMĒBELĒTAS ISTABAS ar virtuvi klusā mājā, ar vai bez garāžas. Zvanīt WA 1-4496, Toronto.

MORTIMER - PAPE RAJONĀ: IZĪRĒJAMA ISTABA UN GARĀŽA. Zvanīt pēc 6 vakarā HO 6-7431, Toronto.

Jūs ietaupīsit naudu un laiku ar

Alfred STIKUTS Real Estate

uzticamiem pakalpojumiem Jūsu nekustamu īpašumu iegādē.

HU 1-0431. HU 1-7103.
189 BALLIOL ST., TORONTO 7.

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

Frank Vass, BA

ADVOKĀTS — NOTĀRS

455 Spadina Ave., Apt. 403 (College un Spadina ielas stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111, WA 2-6112, Toronto.

KAKTIŅŠ

TRANSPORTA FIRMA

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

LATVIJAS AMERIKĀ pārstāvis ST. KATARINĒS

H. Greble, 85 Maple St., St. Catharines, Ont., kārto abonementu, sniedz un pieņem informāciju.

IZĪRĒJAMA glīta, mēbelēta istaba Toronto rietumos. Zvanīt katrā laikā LE 1-5193, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

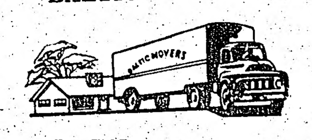

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM

Tel. LE 4-1403

Cook Funeral Home 721 Bloor St., W., Toronto. LE 6-2245

COOK APBEDĪŠANAS BIROJS

721 Bloor St., W. (pie Christie). LE 6-2245

MODERNA KAPLIČA AR ĒRGEĻU PAVADĪJUMA IESPĒJĀM. IZVADĪŠANAS CEREMONIJAS IZKĀRTO PĒC F. Cook — vad.

EM 8-3166 MĀJĀS RU 7-6338

Alexander's Body & Motor Service

SPECIĀLISTS NELAIMES GADĪJUMOS NODARĪTO BOJĀJUMU NOVĒRŠANAI

Krāsošanas darbi - Priekšriteņu un stūres regulēšana

26 DUCHESS ST., TORONTO JĀNIS BRANTS

MONTREĀLĀ Europe Stationary 1980 St. Catherine W., dabūjami LATVIJA AMERIKĀ atsevišķi numuri

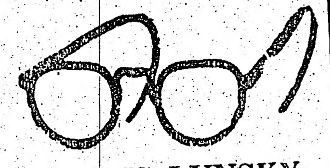

OPTIĶIS LUNSKY

470 COLLEGE ST., Toronto, WA 1-3924

VĒSTULE IR SVARĪGA

Rakstot vēstuli, raugaities, lai saņēmēja adrese būtu uzrakstīta skaidri salasāmi un pilnīgi.

- Iegaumējiet to, ka bez uzvārda ir jābūt arī adresāta vārdam vai vismaz vārda pirmajam burtam.
- Vienmēr uzrakstiet pareizo mājas numuru, ielas nosaukumu, pasta apgabala numuru (kur tādi ir), pilsētas vai ciema un provinces nosaukumu.
- Vēstulēm, adresētām biroju vai apartamentu mājās, jāuzdod arī apartamenta jeb dzīvokļa numurs.
- Savu resp. nosūtītāja adresi rakstiet aploksnes kreisajā stūrī augšā.
- Sūtījumiem, adresētiem ārpus Kanadas, vienmēr jāuzraksta attiecīgās valsts pilns nosaukums.
- Vienmēr jāraugās, vai sūtījums ir pietiekami apmarkots. Ja rodas šaubas, pārbaudiet to pasta iestādē.

Skaidri un pilnīgi uzrakstīta adrese paātrinās jūsu pasta sūtījumu piegādi.

CANADA POST OFFICE

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

DETROITA

Detroitas ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojums svētdien, 13. martā, plkst. 2.00 p.p. Sv. Marka baznīcā (1045 E. Grand Blvd.). Prāv. A. Skrodelis.

MEIVUDĀ

Sv. Pāvila ev. lut. draudzes dievkalpojumi ik svētdienas, plkst. 11.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave., Maywood. Ik svētdienas no plkst. 9.45 līdz 11.15 dienā svētdienas skola.

ČIKĀGĀ

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand St.

Trešdien, 9. martā, pl. 7.30 vakarā, Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Svētdien, 13. martā, pl. 10, bērnu dievvārdi un svētdienas skola; pl. 11 dievkalpojums. Iesvētes mācība.

Trešdien, 16. martā, pl. 7.30 vakarā, baznīcas apakšējā zālē evangelizācijas vakars, sludinās māc. J. Strautnieks. Gaismas skati, dziemas.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Jāņa draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu, plkst. 10,00 rītā, draudzes baznīcā, 1701 N. Richmond ielā. Māc. G. Straumanis.

Māc. A. Sudars, 1030 — 39 Ave. Belwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev. lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils-Kirsons, Meivudā, Ill., tel. FI 3-2420

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. Kristus draudzes dievkalpojumi draudzes baznīcā, 1900 W. Washington ielā katru svētdienu, pl. 1.30 dienā. Draudzes svētdienas skola pl. 1.00 dienā. Jaunatnes stunda pl. 3.00 dienā. Māc. J. Meisters.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 427 Van Norman St., Port Arthur, Ont., tel. 40302.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 13. martā, pl. 11.00 rītā Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Svētdien, 20. martā, pl. 3 p.p. dievkalpojums.

Svētdien, 28. martā, pl. 11.00 rītā dievkalpojums.

Katru svētdienu dievkalpojuma laikā darbojas Svētdienas skola.

Iesvētes mācība sāksies tūliņ pēc Lieldienām.

Iesvētāmiem jāpieteicas jau tagad pie mācītāja.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510

13. martā, plkst 2 p.p. Sv. Jāņa baznīcā Lūdzamās dienas dievkalpojums. Svētdienas skola, iesvētes mācība un jauniešu pulciņš.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

Sestdien, 12. martā, plkst. 6.30 vakarā Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums un svētdienas skola Sv. Barnaba baznīcā.

20. martā, plkst. 2.30 p.p. ciešanu laika dievkalpojums un svētdienas skola Sv. Barnaba baznīcā.

27. martā, plkst. 2.00 p.p. Garīgs koncerts Sv. Barnaba baznīcā. Piedalās: dubultkvartets Kalvis; A. Holcmane (soprāns), K. Šūns (tenors), V. Bērziņš (vijole) un jaunā ērģelniece Anita Grigale.

Bramptonas Latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums 13. martā, plkst. 1.30 p. p. Grace United baznīcā.

Tūlīt pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce baznīcas blakustelpās.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

Ceturtdien, 10 martā, plkst. 7 vakarā, draudzes bībeles stunda baznīcas blakus telpās.

Piektdien, 18. martā, plkst 7 vakarā, jaunatnes grupas stunda — 109, Ferguson Ave South.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek **Stanley Ave.**, baptistu baznīcā. **Sniedz** visus garīgus paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

VINIPEGA

Latviešu Sv. Krusta draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Lūkasa baznīcā, Hartford un McGregor ielu stūrī.

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa 1 Ontario. Tel.: RE 3-3906

SADBERI

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.

Virdžinijtaunā svētdien, 13 martā, plkst. 13, anglikaņu baznīcā dievkalpojums.

Norandā svētdien, 13. martā, plkst. 16 United baznīcā dievkalpojums.

Māc. V. Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

13. martā, plkst. 2 p.p. jaunatnes dievkalpojums.

20. martā, plkst. 2 p.p. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma baznīcas lielajā zālē draudzes vakars ar kopīgu tēju un krāsu filma par Kaliforniju un lielo Amerikas brīnumu „Disney Land".

27. martā draudzes jaunatnes sanāksme.

Māc. Artūrs Voitkus, Dievkalpojumi notiek **Jāņa ev. - lut. baznīcā,** 4345 Marcil Ave., (pie Monkland Ave.). **Draudzes nams, kanceleja un māc. dzīvoklis** — 3438 Rosedale Ave., tālr. HU 9-3224.

Trešdien, 9 martā ,plkst. 8.00 vakarā — Bībeles stunda.

Svētdien, 13. martā, plkst 1.00 p.p. — Svētdienas skola; plkst. 1.30 p.p. — Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums, plkst. 2.30 p.p. — iesvētību mācību stunda.

Svētdien, 20 martā, plkst. 1.30 p.p. — dievkalpojums (jaunatnei); plkst. 2.30 p.p. Jaunatnes stunda.

Trešdien, 23. martā, plkst. 8.00 vakarā — Bībeles stunda.

Svētdien, 27. martā, plkst. 1.00 p.p. — Svētdienas skola, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums.

ST. KATARINĒS

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Cahtarines, Ont Tel. MU 5-5098.

Sv. Katarīnas latviešu ev.-lut. draudzē Ciešanas laika dievkalpojums 20. martā, pl. 3.30 p.p., Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

EDMONTONĀ

Māc. Elmārs Caune (10990 125 St. Tālr.: HU 8-1693, Edmonton, Alta).

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos, pl. 10.45—11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu; viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218.

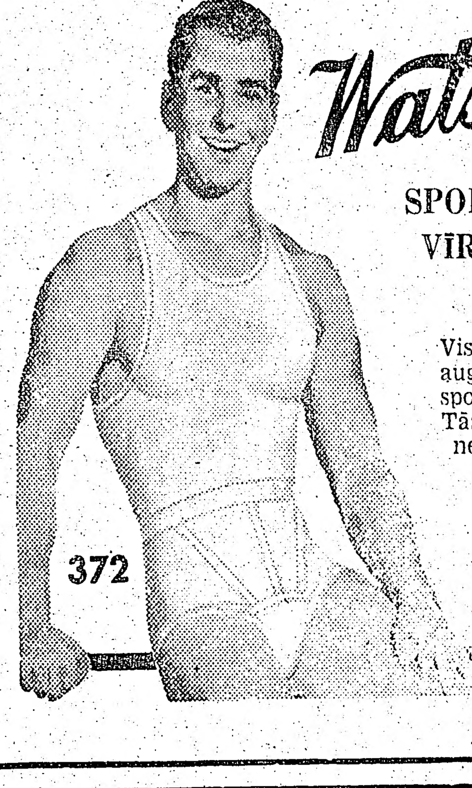

Watson's

SPORTA KREKLI VĪRIEŠIEM UN ZĒNIEM

Visi darbīgie vīrieši augsti vērtē Vatsona sporta apakšbiksītes. Tās ir elastīgas un nesalīdzināmi ērtas. Ilgi valkājamas, lietpratīgi piegrieztas, viegli mazgājamas — nav jāgludina. Labi piegulošas.

372

15-W-O

VECĀ ĀBERA PAKALPOJUMI

NOSŪTU UZ DZIMTENI NAUDU UN SAINĪŠUS.

Par katru $1.00 tur Rb. 10.00

$2.50 sūtīšanas izdevumiem jāpiemaksā vienīgi tad, ja nosūtāmā summa mazāka par $50.00. Sākot ar $50.00, jāpiemaksā nav ne cents. Nosūtīt var katru summu. Izmaksās bez kapeikas novilkuma. Pasta garantija!

Naudas saņēmējam jāuzdod pilns priekšvārds, skaidra latviešu burtiem rakstīta adrese. Ja grib kvīti — jāpievieno neapmarkota sev atpakaļ adresēta aploksne.

Sainīšos nosūtu tikai visvērtīgākās drānas un apavus.

Nosūtīt varu jebkuļu preci, kādu tur vispār atļauts sūtīt. Arī medikamentus pie citām precēm vai atsevišķi. Taču nepieņemu pasūtinājumus uz pārtiku un uz tā saucamajiem lupatu, „X" un „standartsainiem". Sūtu to un tādu, ko katrs sūtītājs izvēlas pēc manis piesūtītājiem paraudziņiem, preces attēliem un viņa paša vai mana apraksta un nosacījumiem.

Taču atsakos uzminēt Jūsu vajadzību, gaumi un maksāt spējas! Atsakos piesūtīt 12 6 lbs smagos katalogus, pēc kuļiem pērku un pārdodu. Arī simtiem paraudziņus neizsūtīšu.

Jums pašiem skaidri un nepārprotami jāpasaka ne vien ko, bet arī kādu un kādam nolūkam gribat sūtīt, cik un par kādu apmēram cenu. Varat pielikt savus paraudziņus, bildes, lai mani informētu. Katrā ziņā jāpieliek sev atpakaļ adresēta aploksne! To saņēmis, bez kavēšanās Jums parādīšu preci un pasacīšu cenu. Ne ko maisā pērku, ne ko maisā pārdodu! Pakalpošu akurāti.

Bankas garantēti čeki vai Money orderi izrakstāmi uz mana vārda un piesūtāmi uz manu adresi.

Alfreds Ābers
716 SO., SHERIDAN AVE.,
Tacoma 5, Wash., U.S.A.

SŪTOT SAIŅUS UZ DZIMTENI, IZMANTOJIET MŪSU STARPNIECĪBU

Mēs nesolām lēti, bet mūsu preces ir lētas, jo laba kvalitāte.

Katrs sainis ir apdrošināts — pazušanas gadījumā nosūtām otru saini vai arī izmaksājam atpakaļ naudu. Saiņi Latvijā nonāk 3—6 nedēļu laikā. Par saņemšanu piesūtām saņēmēja parakstītu pavadzīmi.

Uzdodiet pilnu vārdu un uzvārdu, kā arī pareizu adresi.

PĀRTIKAS STANDARTSAIŅI

C—9 20 mārc. smalkā vai graudu cukura, mannas vai balto kviešu miltu (pēc norādījumiem, cik no katra) ... $12.40

C—18 Iepriekšējais dubultoti ... $20.50

T—9 20 mārciņas augstākā labuma kausētu cūkas tauku ... $21.90

Z—9 20 mārciņas žāvēta cūkas speķa, bekona vai sviesta (pēc norād., cik no katra) ... $26.75

S—9 20 mārciņas svaiga sviesta (paciņās) ... $26.90

6—A 0,5 kg sviesta, 1 kg cūkas tauku, 1 kg žāvēta speķa, 1 kg pupiņu kafijas, 425 gr rozīņu, 300 gr. šokolādes un 60 cigarešu ... $18.90

6—B 2 kg sviesta, 2 kg īstas dūmdesas, 2 kg žāvēta speķa, 1 kg pupiņu kafijas, 425 gr. rozīņu, 400 gr. šokolādes, 454 gr. žāvētu plūmju un 40 cigarešu ... $30.75

8—A 1 kg cukura, 1 kg sviesta, 1 kg šķiņķa, 0,5 kg pupiņu kafijas, 100 gr. šokolādes, 100 gr. tējas un 550 karameļu ... $16.75

8—B 2 kg cukura, 2 kg sviesta, 2 kg šķiņķa, 1 kg pupiņu kafijas, 400 gr. šokolādes, 200 gr. tējas, 6,0 gr. kakao un 40 cigarešu ... $31.75

KUNGU MĒTEĻU DRĀNAS

Ks — dažādu nokrāsu pelēks vai brūngans audums, $4.90 metrā. Komplekts: 2,75 m un visi drēbnieka piederumi (kop. svars 3,4 kg) ... $23.50

Kf — izcilas kvalitātes un ļoti izturīgs vilnas audums dažādās krāsās, $6.90 m. Komplekts: $2.75 m ar visiem drēbnieka piederumiem (svars 3,4 kg) ... $29.80

Kl — izcilas kvalitātes melns vai citas krāsas angļu mēteļu audums, $9.50 m. Komplekts: $2.75 m ar piederumiem (3,6 kg) ... $36.50

FFk — visaugstākās kvalitātes dažādu krāsu mēteļu drānas, sākot ar $12.90 metrā. Komplekts: 2,75 m ar visiem piederumiem (svars 3,6 kg), sākot ar ... $44.75

DĀMU KOSTĪMIEM

Df — angļu vai dāņu ķemdzijas audums dāmu kostīmiem, izcilas kvalitātes, $8.20 metrā. Komplekts: 2,50 m drānas ar visiem drēbnieka piederumiem (svars 2,8 kg) ... $27.75

Ffd — visaugstākās kvalitātes angļu ķemdzijas drānas dāmu kostīmiem, sākot ar $11.90 metrā. Komplekts: 2,5 m ar visiem piederumiem (svars 2,8 kg), sākot ar ... $36.50

DĀMU MĒTEĻU DRĀNAS

Dm — biezs pelēks, bēša, zaļgans vai ķieģeļu sarkans audums ar retām svītrām. Ļoti izturīgs audums, $4.95 metrā. Komplekts: 2,75 m ar visiem drēbnieka piederumiem (svars 3,4 kg) ... $22.25

D2 — angļu drāna dāmu mēteļiem — pelēka; zilgana vai zaļgana, vienkrāsaina, ļoti labas kvalitātes, $7.80 metrā. Komplekts 2,75 m ar visiem piederumiem (svars 3,2 kg) ... $30.50

Dl — izcilas kvalitātes melna vai citas krāsas angļu mēteļu drāna, $9.90 metrā. Komplekts: 2,75 m ar visiem piederumiem (svars 3.4 kg) ... $36.50

FFd — visaugstākās kvalitātes dažādu krāsu dāmu mēteļu drānas, sākot ar $12.90 metrā. Komplekts: 2,75 m drānas ar visiem piederumiem (svars 3,6 kg), sākot ar ... $45.50

Šo saiņu cenām jāpieskaita klāt licence, porto un apdrošināšana.

5 kg sainim ... $6.50 10 kg sainim ... $8.50
15 kg sainim ... $10.50 20 kg sainim ... $11.50

Augšminētos komplektus var apvienot pēc izvēles līdz vēlamai svara robežai.

KUNGU UZVALKU DRĀNAS

Le — brūna, brūna ar retām svītrām vai pelēka musturota drāna vīriešu ikdienas uzvalkam, $4.60 metrā. Komplekts: 3,25 m drānas un visi drēbnieka piederumi (kopīgais svars 3,5 kg) ... $23.75

Pa — tumši zila, tumši brūna vai pelēka vilnas drāna, $5.60 metrā. Komplekts (3,5 kg) ... $26.25

Vi — tumša ar smalkām svītriņām vai dažādu nokrāsu smalki rūtaina angļu vai dāņu ķemdzijas drāna, $7.30 m. Komplekts (3,30 kg) ... $33.25

La — tumši pelēka (t.s. koksa krāsa) vai baložpelēka, ļoti labas kvalitātes drāna, $8.20 m. Komplekts (3,3 kg) ... $36.25

Hf — tumši pelēka, tumši zila, zaļgana vai brūngana angļu ķemdzijas drāna, viegli svītrota, $8.60 m. Komplekts (3,3 kg) ... $37.75

Hl — visaugstākās kvalitātes angļu ķemdzijas audums, dažādās nokrāsās, $11.90 m. Komplekts (3,3 kg) ... $47.75

Ms — melns angļu ķemdzijas audums (iesvētībām, kāzām, viesību tērpiem u. t. t.), $7.30, $8.60, $11.90 metrā. Kvalitāte kā Vi, Hf vai Hl drānām. Arī komplektiem tādas pašas cenas kā Vi, Hf, vai Hl.

Šo saiņu cenām jāpieskaita klāt licences, porto un apdrošināšanas izdevumi:

5 kg sainim ... $6.50 10 kg sainim ... $8.50
15 kg sainim ... 10.50 20 kg sainim ... $11.50

PĀRTIKAS SPECIĀLSAIŅI

PA — 5 mārc. konservēta šķiņķa, 1 kg cūku tauku, 450 gr. aknu pastētes, 2 kg sviesta, 2 kg cukura, 0,5 kg pupiņu kafijas un 60 cigarešu ... $28.60

Tas pats sainis dubultots, pievienojot 200 cigarešu (Chesterfield, Camel vai Capstan) ... $51.50

PB — 3 kg sviesta, 1 kg rīsu, 1,5 kg īstas dūmdesas, 0,5 kg pupiņu kafijas, 2 kg cukura, 1 mārc. kakao un 1 mārc. bišu medus ... 23,90

Tas pats sainis dubultots, pievienojot 200 cigarešu (Chesterfield, Camel, Capstan) ... $45.90

Lūdz uzdot pareizu pilnu vārdu un uzvārdu. Pretējā gadījumā adresāts saini var arī nesaņemt.

PASŪTINĀJUMU ADRESĒJIET, PIEVIENOJOT ČEKU vai MO,

DV SAIŅU DIEDIENESTAM,
123 HURON ST., Toronto, Ont., Canada

TRĪSPADSMITĀ STUNDA

PA SLEPENO AĢENTU NOSLĒPUMAINAJĀM UN BĪSTAMAJĀM GAITĀM

11. UZ BĒRZIŅA ROBERTA GALVOJUMU

Bija pagājuši deviņi gaŗi gadi, kopš tās muļķīgās nakts, kad Daugavpilī Latvijas armijas rezerves leitnants Andrejs Vītols, vai, kā mēs viņu labāk atcerēsimies, tirgotāja Rauchmaņa sekretārs un sulainis Krēsliņš, bija nepiedodamā vieglprātībā iekāpis Vasilija Semenčuka izliktajās lamatās. Gandrīz lētai kriminālfilmai līdzīgā latviešu pulkveža tuvākā līdzstrādnieka nolaupīšanas plāna autors droši vien bija pats Roberts Bērziņš Maskavā. Kad Krēsliņš bija laimīgi nogādāts Šoseju un zemes ceļu departamenta viltus inženiera Komisāra dienesta vāģi līdz pierobežai, spēlē pēkšņi iejaucās Čeka.

Sarkanarmijas Ceturtā biroja priekšnieks pulkvedis Bērziņš gandrīz veselu gadu nevarēja sadzīt sava tagadējā gūstekņa pēdas. Viņš bija vairāk kā pārsteigts, kad beidzot dabūja zināt, ka Andrejs Krēsliņš tieši no Sebežas pārvests uz Butirku izmeklēšanas cietumu Maskavā. Acīmredzot Čekai gribējās pirmajai dzirdēt faktus, ko pilnīgi zināja tikai šis Latvijas armijas pretizlūkošanas dienesta īpašās aģentūras virsnieks. Kad pēc mēnešiem ilgas fiziskas un morālas spīdzināšanas Andrejs Krēsliņš bija tuvu sabrukumam, kādā agrā rīta stundā sargs pa galveno gaiteni viņu noveda cietuma kancelejā.

Krēsliņš nepazina mazo vīreli, kas pārspīlētā laipnībā satvēra viņa sāpošo, kaulaino roku.

„Mans vārds ir Rijāts," vīrelis skaidrā latviešu mēlē uzrunāja cietumnieku... Iekšlietu komisāriāts ir pabeidzis jūsu lietas izmeklēšanu. Man jums jāpaziņo, ka sakarā ar kāda augsta sarkanarmijas virsnieka galvojumu jūs ne vien šodien atgūsit brīvību, bet jums būs dota arī iespēja strādāt kopā ar mani!"

„Kas gan par mani varētu būt galvojis?" Krēsliņš negribēja ticēt savām ausīm.

„Par jums galvojis pulkvedis Roberts Bērziņš," Rijāts prata lieliski melot.

„Uz kurieni tad jūs mani vedīsit?" Krēsliņa acis sāka pēkšņi asarot, kancelejas gaišo spuldžu iespaidā.

„Uz Ļeņingradu. Internacionālā klubā esmu jums jau iekārtojis itin patīkamu stūrīti. Jūs satiksit tur arī citus tautiešus. Es vēl nezinu vai Internacionālā institūtā jūs sākumā būsit tikai students vai arī lektors. Tās lietas mēs pārrunāsim vēlāk. Savāciet te savas paunas, es būšu jums pakaļ vēl šo pēcpusdienu, lai ar nakts vilcienu mēs varētu izbraukt uz Ļeņingradu. Kanceleja pa to laiku nokārtos jūsu papīrus."

„Jā. Manus papīrus . . ." Krēsliņš nespēkā nolaidās uz gaŗā sola.

Kādēļ Čeka pēkšņi bija izšķīrusies atbrīvot un pie tam sūtīt uz kominterna spiegu akadēmiju Daugavpilī nolaupīto un vairāk kā gadu cietumā nežēlīgi mocīto latviešu virsnieku, loģiskiem domu gājieniem nav izskaidrojams. Cietumā pavadītajā laikā Krēsliņš saviem pratinātājiem neko nozīmīgu vai svarīgu nebija atklājis.

Ir nepārprotami pierādīts, ka Robertam Bērziņam tajā laikā pat sapņos nenāca prātā par Latvijā nolaupītā ķilnieka uzticamību vai noderību. Droši vien taisnība būs paša Krēsliņa atzinumam, ka Čeka jau tad bija izraudzījusi viņu par noderīgu ieroci, lai izdevīgā brīdī, sagrozot faktus, izņemtu no apgrozības Ceturtā biroja vadītāju sarkanarmijas pulkvedi Robertu Bērziņu. Varbūt, ka Čekas plāni sniedzās vēl tālāk, jo taupīt savu gūstekņu dzīvību kā toreiz, tā arī tagad nemaz nav šīs iestādes programmā.

Vienu iespēju Čeka tomēr nebija savos plānos paredzējusi. Arī pats Andrejs Krēsliņš neticēja, ka kādreiz pienāks diena, kad viņa fantastiskajā stāstījumā uzmanīgi klausīsies pats pulkvedis Sēlis un savā mierīgajā balsī teiks:

„Es tevi nemaz nevainoju. Tas bija vienīgais un prātīgākais, ko tu varēji darīt!"

Rijāts patiesībā nemaz neizskatījās pēc čekista, vai vīra, kam sešpadsmit Eiropas valstīs uzticēti vairāki tūkstoši pagrīdes propagandistu, sabotāžas aktu speciālistu un slepeno aģentu. Nezinātājs viņu drīzāk noturētu par kādas mazpilsētas feldšeri, bodnieciņu vai ne visai gaišu grāmatvedības kārtotāju kādā kredītiestādē.

Pievakarē Rijāts, parakstījis pusduci dažādu formulāru, aizveda Krēsliņu no Butirku cietuma.

„Ja tu mani paklausīsi, tad tev ar šo māju vairs dzīvē nekādas darīšanas nebūs," viņš, pa kalto akmeņu bruģi soļodams, runāja. „Dari, ko tev liek darīt! Nerunā pretim. Turi muti labi cieši ciet. To es tev saku kā vecs Rīgas puika. Droši vien arī tu neesi uz zemēm audzis, jo pēc mužika neko neizskaties. Šitiem," viņš ar īkšķi norādīja uz augsto Butirku cietuma valni, ir neganti gaŗas rokas."

„Es zinu," Krēsliņš ar baudu ieelpoja dzestro nakts gaisu. Šajā brīdī viņš pat nebrīnījās, kādēļ latviešu komūnists, kuŗa rokās nodots viņa liktenis, šajos strupajos, bet varbūt labi domātajos vārdos, atklāja, ka asiņu balss kādreiz ir stiprāka par prātu, kas saindēts ar politiskām dogmām..

Nākošajā dienā Rijāts ar savu jauno skolēnu jau bija Ļeņingradā. Lielā savrupmājā, kas kādreiz bija piederējusi kādam bagātam krievu tirgotājam, nekas daudz nebija pārmainījies. Aiz lielā augstā akmens žoga kokos iegrimusī celtne likās drusku nosūbējusi. Bet pārkāpjot internacionālā kluba slieksni, Krēsliņu pārsteidza gandrīz pārspīlēts greznums. Vestibilā milzu palmas sniedzās līdz pat augstajiem griestiem. Smagie ādas klubkrēsli labāk iederētos kādā bagātu angļu aristokratu klubā ne kā iestādē, kur no visas Eiropas bija savākti skolotiesnākamās paaudzes revolūcijas fanātiskie sludinātāji un kārtotāji.

„Tavs vārds pagaidām paliks tas pats," Rijāts, reģistrējot savu skolēnu kluba kancelejā, atgādināja. „Pagrabā ir ēdamzāle, tu būsi izsalcis. Pēc tam tevi apskatīs dakteris. Dabūsi jaunas drānas un tad marš gulēt. Rītā mums būs vēl jāaprunājas."

Kāda jauna meiča noveda Krēsliņu ēdnīcā.

„Esmu Taņa Mālova," iepazīstoties viņa sniedza savu apaļo roku. „Jūs esot latvietis. Jūs satiksit te daudz draugu."

Pēc vakariņām Taņa Mālova jauno studentu pavadīja uz frizētavu un tad atpakaļ uz kanceleju.

„Vai jūs pie ārsta bijāt, biedri Krēsliņ?" vecīgs krievs kancelejā šķirstīja Krēsliņa personālakti. „Papriekšu es jūs aizvedīšu uz dezinfekcijas kameru. Tīrība un kultūra te mūsu akadēmijā iet roku rokā.

Ārsts bija kāda liela kaulaina sieva. „Ģērbieties nost! Tā. Elpojiet! Klepojiet! Plaušas jums ir savā vietā. Sirds kā zirgam," izmeklējot, likās, viņa runā pati ar sevi. „Gatavais kaulu kambaris, bet tas nekas, pāris mēnešos mēs to gaļu dabūsim atpakaļ!"

Pulkstens bija jau pāri desmitiem, kad jaunais Internacionālā kluba iemītnieks 3. stāva mazā istabā atrada baltiem palagiem klātu guļamvietu. Dienas piedzīvojumi bija viņu nogurdinājuši, un drīz vien viņš iemiga svina smagā miegā. Ja šajā naktī bijušais Butirku cietuma iemītnieks būtu sapņos sevi redzējis bīstama Kremļa spiega lomā, viņš bailēs lūgstu Dievu, lai viņu pasargātu no šādiem murgiem. Šķiroties Rijāts bija aizmirsis savam jaunajam latviešu draudgam pateikt, ka jau nākošajā dienā, gaismiņai svīstot, kādreizējais Latvijas armijas rezerves leitnants pret paša gribu sāks savas gaitas Kominterna internacionālā institūtā, ko visa Eiropa pazina kā Ļeņingradas spiegu skolu. Viņš nevarēja iedomāties, ka veselus trīs gadus diendienā viņam būs atkal un atkal jādzird fanātisku partijas funkcionāru pravietojumi, ka īsta miera pasaulē nebūs agrāk, kamēr komūnistu partijas vadība visos kontinentos un pasaules jūrās sarkano uzvaras karogu turēs savā rokās. Tādus sīkumus, kā bez grūtībām atvērt aizslēgtas durvis, veikli rīkoties ar radio raidītāju, vajadzības gadījumā salocītu laikrakstu izlietot par nāvējošu ieroci, zibenīgi cērtot pretinieka kakla skriemeļos, paciest salu, karstumu un vientulību — jaunajam studentam vajadzēja piesavināties jau pirmajā gadā.

Tajā pašā nakts stundā Teodors Rijāts pārlasīja kancelejā Čekas pulkveža Butilkina slepeno vēstuli, kas bija pievienota Latvijas izlūkošanas dienesta īpašās aģentūras virsnieka Vītola - Krēsliņa lietai. Beidzis lasīt, viņš savā piezīmju grāmatā lieliem burtiem ierakstīja: „Parunāt ar Taņu Mālovu."

Gaišmatainajai komjaunietei Taņai Mālovai Krēsliņa turpmākajā dzīvē, kā redzēsim tālāk, bija savdabīga loma.

Turpinājumā:
12. DRAUGU STARPĀ

„Tas bija ļoti vienkārši un iejūtīgi."

Vienkārši, gaumīgi . . . kārto izvadīšanu, palicējiem līdzjūtīgā veidā. Vairāk kā sešdesmit gadu laikā Wm Speers iemantojis ļoti lielu cieņu . . . katrā laikā dod norādījumus un sniedz paskaidrojumus.

Wm SPEERS FUNERAL DIRECTORS
2926 DUNDAS STREET WEST (pie KEELE) ROGER 7-2154

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

11. martā Kolumba zālē kalpakiešu balle.
12. martā Columbus zālē (apakšā) DV basketbolistu deju vakars.
19. martā Mednieku un makšķernieku kluba balle. Columbus apakšējā zālē, Linden - Sherbourne ielu stūrī.
20. martā Sv. Andreja baznīcas telpās — Literārs vakars par labu TLB Sestdienas skolai.
25. martā Columbus apakšējā zālē — TLSp. kluba un Latviešu sporta apvienības Kanadā sportistu apbalvošanas vakars ar deju.
26. martā — Mūzeja zālē DV Teātris Kanadā izrādīs „Jo pliks, jo traks".
3. aprīlī, pl. 5 p.p. sv. Andreja baznīcā T. Kenina mūzikas studijas audzēkņu vakars.
9. aprīlī 1. ev. - lut. draudzes kora gadskārtējais koncerts.
22. aprīlī — United Church telpās A. Kivlenieka un A. Vītola koncerts TLB sarīk.
24. aprīlī, plkst. 4 p.p., Barnabas baznīcā brīvmāksl. M. Tūteres klavierstudijas audzēkņu vakars.
30. aprīlī Mucenieks un muceniece TLB sarīkojumā.

HAMILTONĀ

13. martā — TLB teātra izrāde „Septiņas vecmeitas."
26. martā — Mūzikāli - literārs vakars.

NĒĢERIEM PIEDER LIELĀKĀ KARPA

Ar nupat publicētajiem noteikumiem makšķerniekiem turpmāk nebūs vajadzīgs ņemt rokā collštoku un mērīt, vai izvilktā forele atbilst atļautajam gaŗumam. Turpmāk minimālais gaŗums paliek tikai maskijiem, un tas ir 28 collas, pārējās zivis, īsas vai gaŗas, bāz tik tarbā! Drusku pārgrozīta gan norma ezera forelēm, ko vienas dienas laikā atļauts nomakšķerēt. Lake Simco atļauts tikai divas foreles. Lake Timagami un dienvidus Ontario daļā, izņemot Mattava River, Lake Nipissing, Lielos ezerus un ar tiem saistītos ūdeņus, atļautā norma ir 3 ezera foreles dienā. Pārējos ūdeņos atļautā norma ir 3 ezera foreles dienā.

Foreļu sezona šogad sāksies 30. aprīlī, bet pikreļu — 14. maijā. „Speckled traut" norma paliek līdzšinējā — 15 dienā, bet kopsvars nedrīkst pārsniegt 10 mārciņu. Visā Ontario provincē aizliegta zivju ķeršana ar bultām, šķēpiem un citiem duŗamiem.

Pārskatot nupat publicētos Ziemeļamerikas makšķernieku rekordus, izrādās, ka lielākās zivis nav vilktas makšķernieku paradīzē Kanadā, bet mūsu draudzīgajā dienvidu kaimiņa zemē. Tā nu, lai pēc 40 mārciņu karpas izvilkšanas jūs lepnībā nezinātu ko darīt, es šoreiz atļaujos atgādināt, ka karpu makšķerēšanā rekords ir 55 mārciņas un 5 unces (bet četri nēģeŗi ar maziem bomīšiem Pretorijā, Afrikā, nosituši kādā strautā pat 83 mārciņas smagu karpu). Lielākā nomakšķerētā kaķzivs svērusi 97 mārciņas. Dr. Miltiņa rekordstore nobāl Snake River Idaho izvilktās 360 mārciņu smagās zivs priekšā. Ezera foreļu frontē rekords ir 63 mārciņas un 2 unces, varavīkšņu klasē — apaļas 37 mārciņas. Te gan jāpiezīmē, ka pagājušā gada Austrumu piekrastes lielākā zivs svērusi 14 mārciņas un 5 unces. Mūsu pašu Kanadas čempions Adolfs Jānītis ar savu Notavasagā noķerto varaviksneni, ja vien būtu laikā piedalījies starptautiskā konkursā, viegli iegūtu sev bronzas medaļu.

Austrālijā mūsu peldēšanas rekordista Konrada vārdā tur nupat nosaukta kāda iela. Neorganizētie Kanadas makšķernieki nopietni apsveŗ nosaukt Ad. Jānīša vārdā kādu meža celiņu, kas ved uz Notavasagas upi, no kuŗas bez forelēm neviens nekad nav mājās pārbraucis. Protams, atskaitot tās dienas, kad foreles vispār neķeŗas.

***

Neaizmirstiet, ka šo sestdien Kateriņās ir omulīgā mednieku un makšķernieku balle.

Tur droši vien būs daudz patīkamāk nekā sēdēt uz auksta ezera.

Nākošajā nedēļā neaizmirstiet iegriezties arī Toronto izstādes laukumā un „Sportsman show" izstādē apskatīties visus tos jaunumus, ko nākošai sezonai piedāvā makšķerēšanā, laivošanā un teltošanā.

***

1960. gada 25. februārī, negantam sniega putenim plosoties, neorganizēts žibulētājs Alfreds Kalniņš sēdēja pie Simko ezerā izcirstā āliņģa un pie sevis noteica: „Vēl vienu asari, un tad es varu mierīgi iet mājā!" Pulkstenis bija tieši 7.24 vakarā un Kalniņam nekur tālu mājā nebija jāiet, jo krastmalā viņš caur sniegu varēja saskatīt savas kotedžas skursteni. Tieši šajā brīdī pēkšņi viss palika gaišs un pāris sekundes vēlāk pērkona grāviens gandrīz nosvieda Kalniņa kungu no vecās ābolu kastes, kas izpildīja „ižiboi" vietu uz ezera. Pērkons ziemas laikā! — Tādas lietas vēl pat labākās makšķernieku aprindās nebija dzirdētas! Un tomēr Kalniņa kungs, atstāstot savus piedzīvojumus, nemaz nemaldina publiku. Tajā ceturtdienas vakarā, krēslas stundā, patiešām bija daudzi liecinieki ārkārtējam dabas fainomenam — zibenim un pērkonam brīdī, kad sniega putenis sajauca kopā debesis ar zemi. Te gan jāpiezīmē, ka tā stāstījuma daļa, kuŗā Kalniņa kungs apgalvo, ka putenī bijis vēl laukā uz ezera, būs drusku pārspīlēta. Pārspīlēta tādēļ, ka Kalniņa kungs principā neko daudz nemelo.

Zibeni un pērkonu šajā stundā redzēja arī itin patālā Vindzoras pilsētā, un daži karstgalvji tur pat iedomājās, ka Chruščevs nupat sācis birdināt savas draudzīgās bumbas. Debesis uzliesmojam redzēja un baigo grāvienu dzirdēja arī tā mūsu žibulētāju kompanija, kas tajā vakarā atradās ceļā no Bejvilles uz Toronto. Mūsu draugi Toronto gan nesasniedza, jo bija spiesti nakti pārlaist „Šella" benzīna stacijas 400. ceļa restorānā uz pacietā galda.

***

Viens no maniem slepeniem aģentiem, apzīmēsim viņu ar kodu „Misters Mailīte", ziņo, ka pagājušās nedēļas vidū uz Lake of Bays ūdeņiem ezera foreles pamakšķerēt izbraukusi bija rūdītu makšķernieku ekspedīcija ar varavīkšņu foreļu čempionu A. Jānīti priekšgalā. Turpat āliņģus skrubinot varējis redzēt arī māc. A. Lūsi, Dr. G. Šultmani, I. Zablivski un drukātāju A. Liepiņu. Liekas, ka tukšais laika periods arī uz Lake of Bays ūdeņiem ir beidzies, jo šai ekspedīcijai izdevās pat savilkt visu atļauto ezera foreļu dienas normu. Nebūtu uznācis lielais putenis, visi būtu pārbraukuši mājās savas 12 stundas agrāk un daudz priecīgāki, jo neviens nepalika bez zivīm.

***

Savā laikā ziņoju par Dr. A. Pizāna konstatējumu, ka uz Simko ezera galvenie žibulētāji esot latvieši. Izrādās, ka kāds uzņēmīgs kanadietis, kas sporta pēc īpašā tērpā šad un tad panirst zem ūdens, ļoti iecienījis vietas, kur parasti operē mūsu žibulētāji. Šis kanadietis neķeŗ ne foreles, ne asaŗus, ne mailītes. Pēc nedēļas nogalēm viņš izcērt lielāku āliņģi un nolaižas ezera dibenā, lai pievāktu mūsu žibulētāju atstātos tukšos traukus. Tā nesen vienā pašā pirmdienā viņš savācis tukšas pudeles $62,- vērtībā. Izrādās, ka daži žibulētāji zina, ka spēcinošu dzērienu lietošana svaigā gaisā pat uz ezera nav atļauta un tādēļ ierāvuši pāris malkus resp. iztukšojuši atspirdzinošo dzērienu pudeli, tukšo trauku, kas varētu būt kā mēms liecinieks, pievienots eventuālajam policijas protokolam, tūdaļ pa fiksam grūž āliņģī iekšā. Ne jau mūsējie vien tā dara. Galu galā varbūt, ka tās tukšās pudeles ezerā tiek mestas lielāku zivju pievilināšanai vai sekojot kādam mums vēl nezināmam rituālam.

A. Pelēkais.

INTERESANTS REFERĀTS

Svētdien, 13. martā, pl. 3.30, sv. Cecīlijas baznīcas zālē, 161 Annette St., Latviešu katoļu apv. Kanadā Kultūras dienu ietvaros rīko prof. L. Latkovska referātu par valodu izcelšmi. Paredzēti arī mūzikāli priekšnesumi. Visi laipni ielūgti.

AIZRĀDĪJUMS

Sakarā ar literāro pēcpusdienu, ko LPB Kanadas kopa rīko par labu TLB Sestdienas skolai 20. martā, TLB pārceļ savu paredzēto tējas vakaru no 20. uz 27. martu, pl. 3.30 pp.

IZLABOJUMS

Ziņojot par ASV trešo dziesmu svētku priekšdarbiem Klīvlendā, mūsu laikraksta korespondenta J. Ezergaiļa 17. febr. rakstā labojamas šādas kļūdas:

Nevienu rīcības komitejas locekli neviens nav personīgi izvēlējies, bet visi viņi ir ievēlēti amatos Klīvlendas latviešu organizāciju centra sēdē, tāpēc teikums, ka „mūzikas komisijas vadītājs J. Ūdris sev par palīgiem izvēlējies Jāni Kalnieti un Dzintru Bergu", ir nepareizs, bez tam vēl tādā ziņā, ka „Dzintra Bergs" vietā jābūt „Dzintra Bunga". Tāpat pareizi ir uzvārdi Jurjāns, Norvels, un Kvālbergs, nevis „Jurjānis, Norvilis un Krālbergs" — **Redakcija.**

Mūsu laikraksta
LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
VILIS MIKELSONS
Kalamazū, 426 N. Prairie Ave, pieņem sludinājumus un kārto abonementus.